

HOVĚZÍ KOSTKY

Emil Hakl

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Hovězí kostky

(jedenáct povídek)

Emil Hakl

Znění tohoto textu vychází z díla [Hovězí kostky](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Argo v Praze v roce 2014. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Emil Hakl: Hovězí kostky), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 30. 7. 2021.

OBSAH

Miliónový časý.....	6
Démoni ticha	23
Vzácná paní, to se ví.....	35
Ztracené odpoledne.....	50
Rychlá verze.....	71
Planeta Žižkov	81
Deštník z Londýna.....	94
Hovězí kostky.....	109
Monolog.....	128
Návštěva	136
Čajovna.....	162

Miliónový čas

(1986)

MÁM ŽENU. Jsme spolu půl druhého roku. Máme hezký vztah, který nicméně vychládá. O emoční vzněty není nouze. Emoce udržují napětí, dokud jsou překvapivé. Jenže pak se potenciál překvapivosti vyčerpá a vplíží se zvyk. Fáze, s jejímž nástupem jsem zatím pokaždé zklamal.

Betyna je trpělivá, štíhlá, extrémně okatá, bystrá, žádoucí. Ale hlavně trpělivá. Pochází z inženýrské vily v Košířích. Odkojená Solženicynem, Bergmanem, braníkem desítkou. Vystudovaná defektoložka. Stará se v ústavu o chudáky, co je život pokroutil na duchu.

„Nedlabeš na mě trochu?“ ptá se.

„Asi trochu jo, promiň.“

„A uděláš s tím něco?“

„Pokouším se – dyť tě mám rád.“

„Pokoušej. Nerada bych vo tebe přišla.“

CO S TÍM, ŘÍKÁME SI. Jet někam? K moři? Do hor? Na Pirin? Na Pirin a pak k moři, atsi třeba bulharskému. Tam si to vyříkáme, zopákneme, podrobíme testu, koupíme slnčev brjag a grozdovu rakiju a dál se uvidí.

Přejdeme pohoří, načež se řádně vyčvachtáme ve vodě.

Objímáme se, jak jsme to pěkně vymysleli.

BEREME S SEBOU KAMARÁDA KOLEJKU. Kolejka je příjmení, on však trvá na tom, aby to byla zároveň přezdívka. Spolužák z gymplu. Tam to byla u něj přímo mánie. Skládal sám proti sobě protestsongy,

zběsile třískal do kytary. Kolejka / se potejká / bez bejka / natejká / mameluku, podej rum / život protejká.

Ten s sebou přivádí na nástupiště hlavního nádraží jednoho vousatého medvěda s obrovským batohem a jednoho životem drápnutého hubeňoura s tvrdou skořápkou, původem z Ostravska. Medvěd se jmenuje Vašek, druhý kluk si říká Vrháč.

Postáváme na pokaňhaném betonovém nástupišti. Pod zašpiněným plexisklem klenby těkají holubí letky.

Vrháč bude oříšek. Zkušený asociál s nevyzpytatelným výrazem. Překotně rychlý, předjímavý. Aj, tohle znám – můj bratr. Bleskem vybuchne, bleskem zhasne. Není bod, který trvá. Vše je v pohybu. Táhle, tohle, chachá. Krá, krá.

Hned nacházíme společná témata.

S Betynou si udržujeme standardní odstup. Takový ten, co vládne mezi zavedenými dvojicemi. Aby naši souputníci nevycítili, že se jim chceme cestou rozcházet, respektive dávat se dohromady.

ZA JÍZDY SE BAVÍM HLAVNĚ S VRHÁČEM. Dá se říct, že nemám na vybranou. Vyhlédl si mě jako rezonanční desku. Míchá dvě až tři nářečí, jak to bývá u lidí, co jsou doma každou chvíli jinde.

Měl holku, ta má ségru, jednovaječný dvojčata. Byl s ní pět let. Občas mu zmizela, naháněl ji po čertech ďáblech, nic. Dva měsíce ticho. Načež telegram z Paříže: PRIJED PRO ME PROSIM plus adresa. Schrastil nesnadnou cestou vízum a jel. Jel si pro ni takto na otočku mockrát, než dospěl k bodu, kdy ho opustil elán. Řekl jí: Jsi nejskvělejší baba, to dobře víš, ale dávám ti týden na odstěhování – nemůžu dál.

„Za dva dny byla fuč,“ vrčí do mě, zatímco za oknem tečou kukuřičné lány. „Víš, co je smutek po babě? Nejhorší smutek, co může být. Tak jsem ho šel zapít – sedím Na Sirotčí, bác! Vletí tam její ségra s kuchyňákem a hrr na mě. Šmikla dvakrát sem, pak eště tak křížem, neměla dost, tak bodla sem, špice minula osrdečník o pár

milimetrů. Já byl furt živý, tak bodla ještě raz. Jak to vím? Chlapi mi to vyprávěli – odtrhli jí a zavřeli do kamrlíku, někteří křičeli, ať volaj policajty, jiný záchranku. Čepmistr na mě čumí a ptá se, co pro mě může udělat. Mu povídám – suň mi dvojitého panáka, pičo, jedno jakýho. To čúro ve mně furt bylo. Někdó řve, ať ho vyndaj, jiný, že ne, že mě to zabije, a pingl mi nese panáka.“

„Vypils ho?“

„Kurva že ne, to už mě strkali do sanity, tam mladej doktor, infuze a já čučím na kudlu, jak mi trčí ze srdce. Doktor mě prosí, ať tam nečučím. A kde mám čučet, já na to, když tu máte zamalovaný okna?“

Vyhrne košili, triko. Ukazuje mi sporou šlachovitou hrud' počmáranou křížem kráž hustou sítí nepěkně naběhlých uzlovitých jizev.

„Co ta holka?“ ptám se.

„Je pryč.“

„Ta druhá.“

„Sedí za pokus o vraždu. Vzkázala mi, že až jí pustí za dobrý chování, půjde a udělá to zas.“

Jeho historky mi dávají jenom tolik prostoru, abych zahlédl, že se Betyna nějak moc baví s Kolejkou.

„Ty – a taky se musím přiznat, že mám s sebou akorát spacák, pytlík rýže a pár drobných, přišlo to narychlo,“ zahazuje Vrháč další kolo.

POPÍJÍME BEZPRECEDENTNĚ KYSELÉ VÍNO. Cesta ubíhá. Medvěď Vašek něco brouká či snad zpívá Betyně do ucha, Kolejka spí.

Jsem dál k dispozici Vrháčovu šílenství.

„Líznu nárazníkem káru, co stojí za mnou, ne. Lezu ven – mám to lehce promáčklý, ten druhý cyp ani škrt. Z káry vyleze tlustý mladý kluk, dá mi pěstí, nastartuje a frr pryč. Jdu spát, ráno postel plná krve. Koukám – z břicha. Jedu k doktorovi, on že je to bodná rána a že volá policii. Vytáhnu osm lupenů, víc u sebe nemám. On je shrábne, ránu mi bez keců zašije.“

„Máš na kudly pech,“ já na to.

„Kdyby jen na kudly – tuhle mi v kuchyni bouchly husí žaludky – katastrofa. Strop nad sporákem plný sraček, po kvartýře mastnota, kouř. Jsem zadřímá. Nebo v Klatovech na nádraží – stojím, jsem rád, že stojím, přijde ke mně metr devadesát frajerka a povídá...“

VSTUPUJEME NEJISTÝM KROKEM NA PERÓN V BLAGOEVGRADU. Jestli to je opravdu Blagoevgrad, ví s jistotou jen Betyna. Jsem na ni pyšný. Vljame ulicemi, motá se nám hlava ze smogu, jsme vyzváni k souboji na páku v rezavém baru, pákař šikovně podkopne stůl, z nitra se vyřine banda mastných buldoků, chtějí odškodné za sklo. Spoustu peněz. Všechno, co máme.

Z toho nás vytáhne místní dobrák. Pryč od nich, říká. Pojd'te se mnou, se mnou je sranda.

Najednou jsme uprostřed hekticky opilé cikánské svatby. Na té vzbudíme, nevíme čím, náhlou nevoli. Uličkou divně horečnatých vyzáblých chlápků nás odvádí doumetrákový cikánský dobrák. Ukazuje na nás volskou tlapou a něco křičí. Ostatní s ním, zdá se, nesouhlasí.

Steleme si v jakémisi lesíku. Ráno vidíme, že nešlo o les, ale o uprášený řídký parčík uprostřed rušného náměstí. Vyplétáme Vaškovi z dlouhých vlasů a vousů prapodivně zamotané houfy velkých rezavých slimáků. Tvoří mu v hlavě celá hnízda. Vašek blaženě mlčí. Z laviček nás pozoruje dobře dvacet žebráků.

ZE ŠLAMASTYKY UNIKÁME MALÝM PLECHOVÝM VLÁČKEM. Vstříc Pirinu. S přestupem. Ten zmeškáme, protože nás zajmou místní vesničané a bratrsky nás nutí s nimi pít, jíst a hovořit.

Dorozumíváme se pidgin ruštinou.

Místní silák, dvacetiletá chlupatá gorila, se nás s úsměvem ptá, jestli nám připadá jako blbec. Jestli tajně nechováme myšlenku: Já jsem Čech a ty jenom blbej Bulhar. Říká, že jasně vidí, že ji chováme.

Do věci se vkládá hrbatý stařeček v kožichu, bere nás v ochranu, zaklíná je, odhání.

Zjišťujeme, že nám chybí Vašek. Voláme ho, hledáme.

Chlupatý obr nám pomáhá smýčít křoví. Nahlíží pod hromady panelů. Omlouvá se nám, že jsme ztratili kamaráda, prosí nás za odpuštění.

Vaška najdeme, jak se topí v potoce. Leží, opilý, nadzemsky se usmívající, s hlavou těsně pod vodou. Vousy mu vlají po proudu.

Pumpujeme z něj vodu.

Obr usedavě pláče. Řve, že ho to mrzí, že tohle nechtěl.

Jakmile se z Vaška vyvalí šlem, čile vstane a hned se shání po něčem k pití. Místní žasnou nad takovým junákem.

Přesto nás v příhodné chvíli stařec v kožichu lifruje stranou. Žádá nás, ať jdeme spát k němu do domu. Jsou to zločinci, zapřísahá nás, stáhnou vás z kůže, seberou manželku.

V hliněném baráčku ve stráni vysoko nad vsí nám s Betynou obřadně nabízí vlastní lože – temný výklenek vycpaný ovčími kožešinami. Uléháme do něj jako do hrobu. Ovčí rouno je žluklé, plné žmolků, čmelíků, pilin, zaschlých tvrdých hrudek.

„Jsem idiot, Betyno,“ říkám.

„To už to jako vzdáváš?“

„Ne, já jenom myslím, že jsme měli jet sami.“

„To asi měli.“

PŘÍŠTÍ DEN DOSPÍVÁME DO PREDELU, DO ŠIROKÉHO SEDLA PLNÉHO SALAŠÍ, ODKUD NAVAZUJE CESTA NA HŘEBEN. U stařeny s fialovým nosem si dáváme nepřekonatelné jehněčí čufy, grilované v pojízdném krámku, stojícím na opuštěném parkovišti.

Další dobráček nás vede vykácenou mamutí strží, po které půjdeme pořád nahoru. Míjíme čerstvým nátěrem svítící sloupy vysokého napětí. Dráty za jednu noc někdo ukradl, krčí rameny dobráček, máme po elektřině.

Procházíme pásmem obřích borovic. Kosodřevinou, za níž jsou už jen holé skály. Potkáme mladého ovčáka, který se zamiluje do mých odrbaných džín. Popotahuje rozčilením, plive, nabízí rádio, peníze. Vybízí mě, ať si okamžitě vyberu jakoukoli ovci, že mi ji za ty gatě dá. Navrch přidá svoje. Krvavě ho zklamou, když říkám, že jiné gatě nemám a ty jeho plstěné jsou sice překrásné, ale takhle na fleku si je s ním vyměnit nechci.

PO DNI POCENÍ A DÝCHÁNÍ SE DOŠKRABEME NAHORU. Všude skalní štíty. Kráčíme úzkou stezkou. Vlevo sráz kolmo dolů, vpravo mramorová plotna hladká jak ledovec.

Spíme v maringotce přidrátované roztřepenými ocelovými lany k balvanu těsně pod hřebenem. Komplet celá se kymácí, vítr s námi lomcuje, plech se prohýbá.

„Máš mě ještě rád?“ šeptá Betyna vedle mě na palandě.

„Jejda, a jak.“

„No – jak?“

„Docela dost.“

Pevně se objímáme. Posloucháme bubnování ostré přeháňky do stěn. Rachtolí to ze všech stran. Bouda vrže.

Ráno pochodujeme čapí stezkou těsně nad mraky. Pere do nás slunce. Ze skal se kouří. Pár desítek metrů pod námi v černém mračnu, obklopujícím ze všech stran horu, zuří prudká bouřka. Blesky práskají brutálně blízko.

BETYNA JDE KUS CESTY SAMA, KUS SE MNOU, KUS S KOLEJKOU. Poctivě dělí svůj čas mezi nás dva. Působí to děsivě. Je jasné, že zraje ke zlomu.

Teď jde zrovna s ním. Snažím se na ně nekoukat. Vrháč se chytá za hlavu, vystřeluje ruce k nebesům, ukazuje si na prsa, ťuká si na čelo, apeluje na mě, ať se na to vyseru.

Betyna se otočí, jde rovnou ke mně a s upřímností sobě vlastní říká: „Nevadí ti, že se tolik bavím s tím tvým Kolejkou? Von je takovej milej trouba, vid' že jo? Jinak já se na něj můžu vykašlat a jít zase s tebou.“

„Betyno, nešil.“

„Šílim, vid'!“

„Ale ne.“

„Já se snažím nešilet. To vůbec není, jak si myslíš. Chápeš aspoň malinko, co se ve mně děje?“

Kývu, že jasně. Ve skutečnosti mám naopak dojem, že mě chápání opustilo. Není to nepříjemné. Všechno je mi buřt. Je to tím vzduchem. Nezdravě čistý. Překysličený mozek pluje v růžové mlze a je se vším spokojen.

MÍŘÍME K JISKŘÍCÍ BÍLÉ HOMOLI – K HOŘE VICHREN. Už pro to jméno se půl dne škrábeme po kamenech, hledáme, kam stoupnout, hluboko pod námi sněžné jazyky, větrná propast. Míjíme místa, kde by stačilo špatně došlápnout, a řekli bychom jen: Ááá... Nakonec se dohrabeme na špici. Na podezdívce vrcholového kříže sedí spokojená německá rodina se zauzlenými kapesníky na hlavách. Loupou a jedí vejce na tvrdo. Z druhé strany sem vede pohodlná cesta, navazující dole na parkoviště.

Abychom se opláchli, scházíme k černému plesu hluboko pod sedlem. S křupajícími koleny klesáme kosodřevinou. Zouváme se, svlékáme, strkáme nohy do vody. Hned je vytahujeme – sám led.

Vrháč sklepává hadry, skáče tam jako torpédo. Plave k leštěné bronzové tabulce, zapuštěné do žuly v nitru laguny. V místě, kam vede cesta jediná vodou.

Doplave k ní, šlape vodu, plive, luští azbuku, drkotá zuby a signalizuje:

„NA 20. JULI 1973 G. OZEROTO – toto jezero, GRABNA, schramstlo – hrr, ty čuryn, kosááá, pičááá... EDINSTVENIJA MI SYN – jedinýho mýho syna... VASIL TOMOV-UŠEV. ... tak se, krrr, jmenoval.“

HÁZÍME NA NĚJ SPACÁKY, ABY ROZMRZL. Nebyl by to on, kdyby se po výkonu nenechal krmit, napájet. Po chvíli se zvedne, mizí v nízkých jehličnanech. Když se vrací, jde mu v patách ušmudlaná ovce. Spočívá na něm ženským pohledem.

„Přidala se ke mně, když jsem sral,“ říká realisticky. „Nejde odehnat.“

Chvíli po ní se vynoří malý prostovlasý pán ve fialové uniformě a vysokým hlasem nás obviní – ukradli jsme ovci a půjdeme s ním.

„Odpal, sajrajte, bo chytneš jednu po pysku,“ odmrští ho Vrháč.

Pán vyloví z opasku odřenou pistoli, namíří na nás.

„Nemáš to natažené, dupe,“ konstatuje Vrháč, čímž přiměje muže k natažení zbraně a k odebrání našich pasů.

Jdeme s ním. Muž s pistolí kráčí za námi, poslední cupitá ovce. Cítíme v lopatkách, jak se tetelí štěstím, že se konečně něco děje. Klesáme k betonové chajdě zahalené žlutým dýmem, stékajícím po střeše z komína. Když jsme u ní, muž předvede ovci a sdělí nevelkému dědkovi, co vylézá ze dveří, že vede zatčené zloděje. Pak zmizí. Vzápětí se vyrojí dav mužů v modrých stejnokrojích. Nesou harmoniky, klarinety, láhve, chleba, ovoce. Sedáme k železnému stolu přišroubovanému k vydrolené betonové terase.

Zbytek dne tančíme při mečivých tureckých melodiích. Ze zasněžených štítů se na nás vrhají olověná mračna, kotlina je náhle plná studené rosy. Betyně svítí oči, září chrup. Černí chlapi kolem ní smrtelně vážně hajduchují, stříhají nohama. Tancuje i Vašek, byť jen jakousi zpomalenou súfijskou variací. Kdo má dost, jde ke stolu a tam mu ihned nalejí. Náš strážce tomu říká *bulgarska narodna muzika*.

PO PŘESPÁNÍ NÁM DAJÍ PASY, PÁR LÁHVÍ NA CESTU. Jdeme dolů, dolů a dolů. Na autobus a na vlak. K moři. Míříme do města Emona, které Betyna namátkou vybrala. Zalíbil se jí název.

Cestou se mě znovu táže: „Fakt ti nevádí, že se bavím s Kolejkou? S ním je taková ta jednoduchá prdel, víš, tebe by srala, ale von je fakt legrační. Jste kámoši, přece ti nevodejdu s kámošem, ty trumbero! Vostatně pozoruju, že se nám po sobě stejská, jak nás furt ze všech stran vobklopujou, nestejská?“

„Stejská, ale já jsem na stejskáni zvyklej, vono mě posiluje. Klidně se s ním bav.“

„Posiluje tě to v tom se se mnou rozejít, jo?“ kulí oči.

„Naopak právě.“

„Sejít?“

„No.“

„Tak já zas jdu, mám tě moc ráda.“

POD NÁMI MOŘE. Šedé, kalné, druhohorní. Vůbec ne bulharské. Házíme bágly na zem, sedáme, civíme na vzduté vodní masy.

Jsme nad mysem Emine. Čekali jsme nudnou písčitou dunu, a zatím je tu nízký hustý les, končící na způsob stolové hory dvoumetrovým srázem. Pod ním uzounká bezbarvá pláž. Šedý písek pokrytý hustými trsy travin. Nekonečná nudle panenské země. Liduprázdno.

Když se vycácháme v hořké vodě a zřídíme bivak v lesíku, jdeme se projít. Dole na pláži objevíme dvě velká písečná hnízda. Jsou naplněna ryšavými neandrtálci. Dva stojí, zkoumavě hledí k obzoru. Chlupy na zádech, chomáčovitě zarostlá ohanbí a husté vousy jim čeří svižný větřík. Pačesy jim vlají.

Nepůsobí nebezpečně. Jdeme je pozdravit. V kráterech jak po bombě se rozvalují pihovatí nazí vousáči, mezi nimi se hemží lysá snědá ceckatá háďata, zřejmě místní.

„Vodvaha, překonat tolik set let pravoslaví a ukázat bobra,“ podotýká Vašek. Je to jeho přibližně sedmá věta od chvíle, co jsme vyjeli.

Opodál pod stromy se blyští houf zaparkovaných silných motorek.

„Tschüss,“ křiknou na nás a hodí nám dvě plechovky piva.

Vrháč po jedné skočí, pije ex. Druhou chytne Kolejka, nabídne úlovek Betyně, ta dá napít mně.

ANI V LESE NEJSME DOCELA SAMI. Pod svahem oddychuje jedovatě zelený stan, z něhož se každé ráno vylíhne komplet nahá trojčlenná rodinka a jde si spořádaně zaplavat. On má figuru úředníka, ona pevný zadek, malinkou ostříhanou hlavičku, mezi nimi pobíhá pískle a třepou se mu dvanáctileté dudlíky. Všichni tři nepřestajně na nose černé brýle.

Mají je i ve chvíli, kdy pálíme ohnák a oni se nám přijdou oficiálně představit. Samozřejmě nazí. On je inženýr-ekonom, ona inženýrka též, dítě úspěšně studuje. Všichni ze Sofie, Sofiané tedy.

Vrháč vypadne z role otráskaného psance a půl dojatě, půl chtivě studuje rozpačité copaté mládě.

Dospělí usednou cudně bokem, manželka ukáže strie a zapředou nás do tenat. Mozek nám jde do vrtule z jejich názorů, náhledů, porovnávání nákladů.

„Víte,“ sděluje nám důvěrně inženýr, „nemám špatné postavení, daří se mi udržovat si přehled i jistý nadstandard, nemůžu si stěžovat. Platím za to ovšem skutečností, že jsem člen strany.“

„Svině bolševická,“ prskne Vrháč.

„To ne, prosím,“ říká inženýr. „Já jsem pouze člen strany. Ne komunista. Vnímáte ten rozdíl? Člen strany, komunista nikoli.“

AŤ CHCEME NEBO NE, JSME Z NICH TROCHU V ŠOKU. Máme rok 1986, kolkolem čpí bramborový líh socialismu ředěný falešným koňakem začínající perestrojky. Nejsme zvyklí věnovat podobným jevům pozornost. A tihle tady jsou takhle na špici. Naznačují, že tuší, co přinese vývoj v příštích letech. Že se budeme velice divit. Oni že se již pomalu připravují.

My nic netušíme, protože ničemu nevěříme. Tudíž mlčíme. Počet prázdných lahví od vína v trávě pod našima nohama narůstá. Našich lahví. Oni se omlouvají, že dnes nic nedali do placu. Zítřa to, samo sebou, obrátíme.

Komíháme se, zmámení jejich tirádami.

Ano, tedy. Přejí nám dobrou noc. Jsou rádi, že našli někoho, s kým je možno si na úrovni pohovořit. Z jejich pohledu zajímavé. Děkují. Zítřa na viděnou.

JEDNOU ZA DVA DNY SE ZASTAVÍ U NAŠEHO LEŽENÍ DVOJICE VOJÍNŮ. V parném létě propocené komisní hadry, holiny vláčejí pískem. Míří k nám, nadhazují na zádech těžká ákáčka, vzdychají jako družičky.

„Vy tady pořád ještě jste?“ žasnou.

„My už budeme balit.“

„Řekli jsme vám předevčírem jasně, že se nacházíte v přísně střeženém vojenském pásnu!“

Kýveme, že ano.

Betyna zkusí trik s dívčí nevinností: „A co tady máte tak tajného? Dyť je tu jenom les.“

„Nesmíme říct! Absolutní zákaz turistů!“

„Ale proč?“

„Žádné proč, okamžitě se sbalte. Kávu máte?“

„Máme rakiji.“

„Tak dejte. Vy si žijete, Čukejslovaki!“

„Jo – a cigára mám,“ plácá se do spáleného čela Kolečka, odbíhá křivými skoky, přináší pár krabiček.

„Dobře,“ berou si cigarety. „Vy tu ale nesmíte být. Nádo vám odejít! Máme tu rakety, když to chcete vědět!“

„Aha,“ řekne zklamaně Betyna.

„Víte, proti komu?“ ujišťují se.

„Melichar, Baltazar,“ střelí Vrháč.

„Da,“ kvrdlají hlavami. „To říkáte přesně – Turkije nás ohrožuje. Jednoho dne vy, my, všichni spolu budeme bojovat proti Turkiji.“
Odcházejí, lačně sají startky.

NĚKDY CHODÍ PO POLEDNI, JINDY ZA SOUMRAKU. Jednou přicházejí v noci. Na nebi měsíc jako Brno.

„My tam měli kosmonauta – brodil se po pás v prachu a měl co dělat, aby došel zpátky k lodi, to víte?“ konverzují.

„To víš, ty gumo,“ oponuje Vrháč, „Američani ho tam měli, vy ne.“

„Chcete zatknout?“ ptají se, vytáhnou baterky a v nedomrlém světle studují jeho jizvy.

„Za co asi, vy čuryni?“

„To nechte na nás. Cigaretky máte?“

Nakonec se shodnou, že tam byl Rus, něco si na Měsíci zařídil, pošolíchal, což následně zatajil, protože se to bude jednou sakra hodit. Možná tam zakopal pár tanků, kaťuší, kdoví.

Zapálí si, vtáhnou dým a jdou.

JEDNOHO DNE INŽENÝŘI MIZÍ. I s naším proviantem.

Vrháč nás informuje bezbarvým oznamovacím hlasem: „Přišli v půl páté ráno, oni dva, dcerku nechali dole. Projeli bágly se žrádlem. Dívám se – ten zkurdupel zasraty balí všechny konzervy, čučim naňho a nevím – mám vstát a přerazit mu hnát? Nakopat jí tu čubčí prdel? Ale mi jich najednou bylo líto. Cypů, rypáků kundích. Tak jsem akorát štěk, když nám sáhl na flašky. Flašky nech, šmejde, bo tě pleštím. Chuj se lek, málem to s nim seklo. Sbalili to a pryč. Stačilo běžet za nima a nastavit jim hnátu, ale neudělal jsem to. Přišli jsme o pár konzerv, salámů, ať si je strčej do piči, členové strany.“

FLUNDRÁME PÍSKEM, LÁMEME KLACÍKY. Chodíme sbírat mandle do mandlového háje, který jsme objevili za lesem. To je vedle pár pečených rybek, co nám prodají ve vesničke za obzorem, veškerý

proviant. Loutáme čerstvé mandle, zapijíme vínem, co zase v jiné vsi za mandlovým lesem vyrábějí staříci a stařenky. Víno je černé, silné, husté.

Kdo jde doplnit zásoby, obleče se. Jinak se s oblékáním vůbec neobtěžujeme. Vojíni to přecházejí. Verbež ze Západu, v pořádku. Jeden z nich nás zaměstná nějakou teorií a druhý hltá očima Betynu.

Moře se na nás valí, až nám z toho přeskakuje. Jsme tu pět dní, osm, deset, nikdo neví. Nemáme důvod je počítat.

Stačí mít si kam sednout, lehnout, s kým se napít, poklábosit. Takhle mohl vypadat prapůvodní smysl bytí. Až na to, že my už se nemáme proč lekat kdejakého šramotu. Jediné predátory tu zastupujeme my.

ROZEDNÍVÁ SE. Rozepnu spacák, vylézám, jdu se vyščit. Písčítá půda je i v noci příjemně vyhřátá. Když se vracím, vidím Kolejkovu ruku majetnický zastrčenou v Betynině spacáku. A co horšího, ona jemu objímá dlaní týl.

Chtěl jsem to, mám to. Tvářím se, že to беру. Cítím touhu zařičet, ale zatlačím ji zpátky a v klidu si lehám.

V klidu jsme všichni. V až moc velkém. Lehká intoxikace metráky mandlí, co námi prošly, možná.

BALÍME, JDEME PO HRANĚ OSTROHU PRYČ. Já vpředu s Vrháčem, který mi krmí ucho syčáckými vtipy, havraními skřeky, zpěvem popěvků. Pod vším hrčí spodní proud citového vydírání. Sympatický parazit. Můj bratr.

„Taky jsem se kdysi ženíl, svatba byla – jasné,“ těší mě. „Jenže si hoši vzpomněli na zvyk unášení nevěsty. Tak se s ní napřed fajně ožrali a pak ji, boha Máriu, přivázali ke stromu v takovym lesíčku za hotelem, chápeš. Nějaký zkurvysyn zajebany jí dal do huby roubík a navrch zapomněli, kde to bylo. A tak tam, chudátka moje, čekala

čtyři hodiny, než jsme ji našli. Ty, ta běsnila. Šest měsíců trvalo, než se mi jí zadařilo zklidnit.“

„Povedlo se?“

„Sedmý měsíc byl rozvod.“

Obcházíme písečnou strž, mocně bubláme z láhve.

To přiláká Vaška, který s námi je – není. Enormně uzavřený člověk. Tipuju, že jede v nějakých zenech, lóžích, že bude potulný taoista, mlčící rosekrucián. Typ, co musí doufat, že si toho ostatní všimnou. Sám o tom nezačne.

„Cejtím hovno,“ konstatuje Vrháč.

„To je hovno proti tomu, co cejtím já, když vidím to moře,“ odvětlí Vašek.

JDEME BEZNADĚJNOU TOVÁRNÍ SILNICÍ, PO KTERÉ RACHOTÍ SMRDUTÉ NÁKLAĐÁKY. Podél nekonečného vysokého plotu z vlnitého plechu. Slíbili nám, že na jeho konci nalezneme nádraží.

A taky tam je. U zavřených pokladen potkáváme dědka nad hrobem, který se obřadně představí jako Ďurďu. Zve nás na kafe k sobě na zahradu. Tam nás drží v klepetech makedonské pohostinnosti dva dny a dvě noci. Má lepenkovou chajdu se zahrádkou přímo nad nádražím. Jeho papriky a rajčata nepřetržitě ovívá dračí dech vylágrovaných dieselů, projíždějících po sténajících kolejích hned za plotem. Trhá plody a peče nám je na plotýnce, zalévá olejem, nemytými prsty tahá z láku sýr, nalévá ďábelsky silnou rakiji. Chce, abychom mluvili.

Vrháč ochotně preluduje. Cvaká modrými zuby, šteká, syčí, přísahá, že dědka uškrtí, že u něj zůstane bydlet. Že mu vlepí baňu, znárodní dýně. Ptá se ho, jestli byl v Alici nad Metují. Jestli byl v Alíkově, jestli má rád kaši s haší.

Ďurďu vážně přikyvuje, že byl a má.

DŘEPÍME S VAŠKEM NAD CIHLAMI PODLOŽENOU PLOTÝNKOU. Vedou k ní dva neodizolované, tu a tam drobounce prskající dráty natažené od stožáru elektrického vedení. Obracíme papriky klacíkem. Konečně k sobě nacházíme cestu.

„Muj styl je žrát vidličkou studený rizoto z hrnce,“ nadhodí.

„Muj z remosky.“

„To dělá to chození do hospod – neutečeš tomu. Nepřetržítej řetěz následků a příčin.“

„To nevím.“

„Nevíš, takže víš. Kdybys věděl, tak nevíš. A naopak, rum, bum.“

„Ať vim nebo nevím, v každým případě mám utrum.“

„Nemáš – lidi s utrumem maj jiný tahy ve tváři. V každým z nás je vostatně několik set naprosto různých lidí.“

„Jo, jenže ty už budou jenom ubejvat a ubejvat.“

„Právě proto jsou to, co teďka žijem, miliónový časy. Mimochodem, menuju se Václav.“

„To vim.“

„Tak proč mi říkáš Vašku?“

SEDÍME VE VLAKU, MLCÍME. Dědek nás dočista zabil tou svojí paprikou, paradajkou, rakijí.

Mašina vpředu řve jako bombardér, zbytek vlaku spí.

Betyna sedí proti mně. Hledíme si do očí. Vyvíjíme snahu sdělit si, jak to vlastně dopadlo. Tváří se ztrápeně, oči jí plavou. Takže špatně.

Signalizuju diagonálním úsměvem – co se dá dělat. Smírím se s tím, neboj. Chce to čas.

Čas to chce, čtu v jejích očích.

Spící Kolejka přehazuje Betyně ruku kolem krku.

Dělám, že mě přemohl mikrospánek. Za zavřenýma očima mi rotují jasně žluté kostky s nazlátle zrnitým obsahem. Míhají se kratičké expozice. Betyna mlčí, vzdychající, vydávající krátké živelné smíchy. Hovořící, usínající, spící.

Nechávám víčka dlouhé minuty zavřená. Když je otevřu, tisknou se k sobě úplně jednoznačně. Přímo se objímají.

Strhnu z police batoh, hrabu se v něm.

BETYNA SE SNAŽÍ VYMANIT. S ohledem na mě. Jenom proto. To mě dodělá. Kývu, ať jde ven, že mám něco urgentního. V ruce držím kudlu.

Na chodbičce, kde jsme sami, ji Betyna spatří. Vyvalí oči. Gigantické zelené reflektory plné děsu. Couvá. Následuju ji těžkým krokem. Nemůžu se rozhodnout, je-li to sranda, nebo ne. Možná ne. Žárlivost mi kroutí střeva, v hlavě bzučí zkrat. Jdu za ní, nůž v nezávazném úhlu.

Projdeme jeden vagon, druhý, čtvrtý. V posledním Betyna narazí zády na drátěnou mříž, za níž se třepetají už jen zvlněné pásy kolejnic. Třeští panenky. Tiskne se zády do kouta.

Zvedám nůž.

ZASÁHNE MĚ POZNÁNÍ, ŽE PUKÁ SMÍCHY. Proto poulí bulvy, drží si papulu, proto se klepe jak gumová žába. Dusí v sobě nekontrolovatelný řehot. Trocha hrůzy v tom je, co by byl smích bez hrůzy.

Chechtáme se, až hýkáme. V slzách vidím plout dva metry od nás mrtvolně bledého Kolejku. Připraveného zakročit, jenom neví jak. Předávám mu kudlu, to ho zmate ještě víc.

Vracíme se do kupé, první Betyna, pak nese Kolejka kudlu, pak já. Z kupátek se za námi vyklánějí spařené obličejce. Otláčeninami zdobené tváře.

TOŤ VŠE. Příslopečný oblouk chybí. Nemůže nechybět, protože ten se dostatečně vyklenul až po návratu. Betyna začala natvrdo chodit s Kolejkou. Rozstěhovali jsme se, Kolejka pomáhal, zapili jsme to. Druhý den si přijeli pro pár drobností, zakecali jsme se a seděli až do rána. Pak každý šel, kam musel, ale večer jsme byli zase spolu.

Dlouho trvalo, než jsme ten triumvirát roztáli. Oni spolu žili jako chlap s ženskou a já jim dělal partáka. Klauna. Falešné dítě. Jendu Bendu. Arci jsem se snažil trhnout. Jenže jsme na sebe byli všichni tři tak zvyklí, že jsme spolu nakonec protrajdali tři čtvrtě roku.

Kdekdo nad námi kroutil hlavou.

Pak jsem potkal Martu, ta se na mě usmála a začal jiný příběh. Bylo mi šestadvacet nebo tak nějak.

Démoni ticha

(1993)

V KOUPELNĚ OŠKRABUJEŠ NAVYKLÝMI TAHY STRNIŠTĚ. Náznak tří denního kníru nechat – zbytek fšc, fšc.

ZDROJ MÝCH NESNÁZÍ: NIC MI NESCHÁZÍ, napsal ti kdosi loni či předloni na zeď vedle zrcadla. Nechtě tím přenesl svůj problém na tebe. Musíš si čistit zuby, holit se, tu a tam honit tužidlem unylou půlkilovou patku – znak příslušnosti k zakřiknuté české new wave.

Abys nebyl nucen denně studovat otláčenou merunu, v níž se toto vše odehrává, věnuješ se nápisu. Znovu a znovu ho čteš. Byť je proveden vlezle úhledným písmem, většinou se s neznámým pisatelem shoduješ.

OTEVŘENÝM OKNEM JE CÍTIT KOUŘ MĚSTSKÉ SPALOVNY. Z malešických zahrad mu sekunduje hořce dýmající chrastí. Je září. Dny se začínají krátit. Přesto je v nich víc prostoru než v červnových, srpnových.

Každoročně tě zaskočí silné přání vypadnout někam pryč, pokud možno sám. Nikdy jsi to neudělal. Třebas i vypadl, ale ne sám. Přitom – co je na tom? Nastrkáš do batohu spacák, pár košil, chleba, salám, vodu, mapu okolí Prahy, uděláš uzel na tkaničkách a je to. Sedneš do archivního Moskviče s pomačkaným chromovým úsměvem, někde u Dobříše zaparkuješ, zalezeš do lesů, po třech dnech se vrátíš, najdeš ho s vybitými skly, bez kol – škoda ho, radši jed' busem.

Najdeš mapu, na níž se zelenají Brdy. Před spaním v ní dlouho listuješ.

KOLEM DEVÁTÉ TELEFON. Odhodíš mapu, vykulíš se z postele, skočíš po pevné lince – nikdy nevíš. Volá jistá Laura. Zhruba předloni ses s ní rámcí setkání v rockovém klubu Stalin pokoušel o nějaké mechtle, ale nestálo to tvou vinou za nic. Shání jakéhosi Kotalíka.

Říkáš, že si nikoho takového nevybavuješ.

„Je to ten, se kterým jste tenkrát chtěli spáchat společnou sebevraždu,“ osvěžuje ti paměť, „domluvili jste se prej cestou vodněkud někam.“

Znovu říkáš, že nevíš.

„Přece když jsi s někým plánoval tohle, musíš se na něj pamatovat, ne?“ diví se.

„Tehdy chodili s podobnou ideou dva tři denně – slavila se svoboda, lidi byli plný nápadů, dyť víš.“

„To je fakt,“ směje se. „Naštěstí to všichni, koho znám, přežili.“

„Poněvadž to nikdo z nich nemyslel vážně.“

„Kotalíka teda neznáš...“

„Je mi líto.“

„A jak se máš?“

„Jedu do lesa,“ odpovíš, aniž si vybavíš aspoň hrubé rysy, výšku, barvu vlasů, „a ty?“

„Nó, já do lesa nejedu, ale jinak dobrý, ráda bych tě zas někdy nezávazně viděla.“

„Tak se někdy ozvu.“

„Zkus to.“

V OBLAKU MÍRNÉHO ÚDIVU HLEDÁŠ SPACÍ PYTEL. Je na dně skříně spolu se zjizvenou, mnohočetně probodenou karimatkou. Vyhodíš z šuplete trika, ponožky. Vše nacpeš do báglu, zamkneš dům. Za rohem koupíš proviant. Jedeš Na Knížecí, luštíš poplivané jízdničky, lezeš do autobusu. Bělovlasý šofér s nečekaně měkkými dlaněmi ti vrací drobné.

Během jízdy dospíváš vylučovací metodou k závěru, že jsi nikdy nic s nikým páchat nechtěl. Dokonce seš si jist, že se s tebou nikdo o něčem podobném nebavil. Stoprocentně se to vyloučit nedá – málokdo se pamatuje, co bylo především, natož před rokem. Měnová odluka, rozpad republiky, dělení federálního majetku. Proč a nač se zatím neví, nicméně je aspoň veselo. Nikdy předtím nebylo v Praze tolik klubů, barů, kalíren, divadel, dupáren, cíleně monstrózních nonstopů, rudě a černě pomalovaných, agresivně nasvícených místností, kde se dá přežívat celé dny, aniž se člověk nadechne venkovního smogu.

Kotalík, který si patrně neříká Kotalík, ti hází nulovou asociaci. Hodně jedinců se identifikuje s víceméně ošoupanými přezdívkami. Duše lidu je marnivá, patetická a nepůvodní.

VYSTOUPÍŠ V OSADĚ JMÉNEM VOZNICE. Odoláš mámení otevřeného marketu, kde bys mohl pořídít sedmičku červeného. Víno by ti suplovalo partáka – to nechceš.

Otočíš se zády k osadě. Na hrázi mineš pískovcového svatého Jana houpajícího v náruči dosud živého ukřižovaného, který se vzpíná, jako by se snažil ještě něco říct. Jan na něj hledí s nekonečnou shovívavostí. Zahneš kolem Dolního rybníka, dáš se po cestě. Komáři, mušky a muchničky bzikají v travinách. Stromy tě přijmou mezi sebe a hů – jsi v lese.

KROM TOHO, ŽE OBČAS ZASKŘÍPOU VĚTVE, ZAHUČÍ MODŘÍN, S HRUBÝM BRČENÍM TI KOLEM HLAVY PROLÉTNE BRUNDIBÁR, SE NIC NEDĚJE. Kousek za tebou vlaje tvoje smrt. Feromonová, molekulární, pachová či jaká stopa, která směrem od tebe slábne, až mizí. Byl jsi tu, nejsi – jsi o pár kroků dál.

Je ti šestatřicet, a tak tě podobné jevy nezajímají. Jsi tu, abys kráčel polesím. Aby sis vyčistil mozek od třeštění, kterému podlehl tvoje město. Od neutuchajícího jásotu nad tím, že nám spadlo ze zad

čtyřicet let vzájemného udávání. Máš podezření, že i ta euforie byla v plánu, abychom se vyřádili, zklidnili. Nasýtíli exilových masek, trezorových filmů.

K VEČERU SE SLUNCE S HUČENÍM ZANOŘÍ MEZI KMENY. Nejvyšší čas to někde zapíchnout. Vhodné místo se ti nabídne samo – v zásadě ošklivý výmol, obklopený ze všech stran hustými smrky, nabízejícími výhodu částečné intimity. Sbíráš chrastí, větvičky, větve. Naskládáš miniaturní hranici, dospod frkneš kostku podpalovače. Rozfoukáš, udržuješ plamínek. Jurodivou světlušku, mihotavě ozařující vnitřek jámy.

Zíráš do ohně, přistrkuješ halouzky, otáčíš proutek se špízem – plátky slaniny proložené půlkami cibulí a měděnými klobouky holubinek mandlových.

LAURA... Bruneta s nebezpečně hlubokým lhostejným pohledem. Zjevila se u Stalina, kdekdo se s ní objímal, vítal. Pak jste byli na jednu sami. Na pódiu hrál rychlý šraml, tak jste si zatancovali. Nešikovně, zato bez zábran. Načež sis ji přede všemi odvedl domů. Šli jste pěšky, možná ne celou cestu. Na náměstí Republiky odhodila boty, dál šla bosa. Zbytek máš v mlze.

Příští večer ti u Stalina vrátila – opět přede všemi – klíče tak, že je z výšky upustila před tebe na stůl. Jak třesky, celému stolu došlo, že jsi neobstál.

Pamatuješ si, že měla žlutý klobouček, v němž i spala. Že měla jedenáct náušnic a napůl uraženou čtyřku vpravo dole, o niž sis rozřízl jazyk. Že chrápala jako jaguár.

NÁHLE NA TEBE PADNE TÍSEŇ. Lehká nauzea jakási. Zřejmě to patří k věci. V životě jsi nenocoval sám v lese, pokaždé poblíž oddechoval nějaký obratlovec. Tato noc se nadto zdá být dosti temná.

Někde blízko hlasitě plesknou ptačí křídla, tak blízko, že slyšíš tvrdé peří rozrážející vzduch. Z třaslavého vesmíru nad tebou tence, ale vytrvale vyjí psi. Nad okrajem díry se krčí žluté prašivky.

Chleba je drolivý, špek nepatrně odporný. Láhev vína by bodla, jenže není.

KDYŽ SE OZVE PRASKÁNÍ, VZDÁLENÝ DECH, NEPŘEKVAPÍ TĚ TO. Ježek, kňour, nimrod, pozdní houbař – něco živého. Naopak, jsi rád, že tu někdo takový je. Slyšíš chřustání větví, krátké odfrknutí. Zdá se, že se to blíží. Cosi se dere mezi větvemi k tobě. Už doopravdy blízko. Je-li to myslivec, lesák, libovolný typ funkcionáře s flintou, nenech se buzerovat. Zachovej důstojnost!

Smrčinu rozhrnou dvě pazoury. Stromky se rozestoupí. Nad tebou stojí vytáhlá figura v kabátě. Divně úzká protažená lebka porostlá krátkým mechovitým vlasem, vousem vyrudlé barvy.

„Nemáš rum, žárovko?“ zachrčí.

„Nemám,“ odpovíš.

„Vodku?“

Pokrčíš rameny.

Překročí okraj muldy, seběhne svah. Složí neskutečně dlouhé končetiny, sedne na zem. Ne moc blízko, ještě že tak. Natáhne k ohni hnáty v gumových holinách. Doopravdy neobvyklá bytost – zapadlé, nápadně světlé oči jako by vydávaly vlastní svit. Němě se dívají. Jazyk olízne olámané střezy zubů v otevřených ústech.

„Ani vyprošťováka?“ vypadne z něj bublavě.

„Vyprošťovák je na ráno, ne?“

„Mám to vopačně – žiju v noci, ve dne spím,“ řekne. „Tak mě nech aspoň vohřát pedály.“

„Vohřejte si je,“ odpovíš. Věta se ti drobátko vzpříčí v krku, snad si toho nevšiml.

„Všim jsem si, že si lidi u vohně tykaj,“ reaguje, „čiňme to taky tak.“

„Já jsem Honza,“ řekneš.

„Já ti seru na to, kdo seš, hlavně mi tykej.“

Dlouho mlčíte. Mír mezi vámi ale nepanuje. Na druhé straně ohniště sedí někdo, na koho běžná asertivita nestačí. Snažíš se nenarušit rovnováhu, protože o ni jde.

„Bud' v klidu, nepřišel jsem s úmyslem,“ podotkne.

„S jakým úmyslem?“ ptáš se.

„Máš kliku, že seš vůl,“ houkne.

„To si říkám často.“

„Tak si to neříkej!“ zakřikne tě chrčivě.

„Chceš salám, chleba?“ napadne tě.

„Dej, jestli dáš.“

Chvíli jí. Spíš žere. Z chleba vytrhává zuby žvance, salám kouše vcelku i se slupkou. Funivě vtahuje vzduch nosem.

„Nečum, jak žeru,“ řekne plnou hubou.

„Co teda, kurva, můžu?“

„To je lepší – nenech si nic líbit. Máš tu, koukám, havaj.“

„Havaj bez rumu,“ přihraješ mu.

„Rum mám já, měl bych říct, ale né! Nemám. Rum je daleko. Proč tu seš?“

„Vodpočinout si vod lidí.“

„To se ti nepovedlo... Voheň je vidět. Já tu jsem proto, že je mi jedno, kde jsem, jsou horší místa.“

„Taky lepší.“

„Třeba jaký?“

„Řeznictví,“ vypadne z tebe k vlastnímu úleku.

„Já se bál, že řekneš divadlo. Co v řeznictví?“

„Kousek vod všeho, co je dobrý.“

„A co je dobrý?“

„Kus kližky, kus šunky, voháňku na vejvar, někdy tlačenku.“

„Musí vypadat dobře – tak?“

„Jo.“

„Víš, co je nejhorší?“

„Poslouchat řeči a sám je říkat.“

„To není nejhorší, nejhorší je to ticho – poslouchej ho.“

POSLOUCHÁTE TICHU. Samozřejmě ne úplně. Šum hnízd, pelechů, mravenišť, ptačí ševel, slaboučké uslintané rochání, vzdálené vrčení aglomerací, brumendo leteckých motorů. V koruně listnáče kувíká opeřenec. Členovci se derou mechem jako tanky, kusadla rozevřená. V suché buřeni šílí svatojánské mušky.

Od Prahy skryté za obzorem se ozývají hromové rány, jako by Godzilla šlehala ocasem do hlavního nádraží. Někde daleko je moře. Oka orkánů putují nad kontinenty, vlny se valí.

Dřepíte v muldě, mlčíte. Rychlostí 400 metrů v sekundě rotujete kolem zlověstně němého jádra oběžnice, na níž jste se ocitli. Sloje obřích krystalů, zkamenělé bahno, tornáda žhavých kovů pod vámi. Psi v dálavách táhle skřípají. Dokonce snad někde houká vlak.

Člověku proti tobě hvízdá v hrtanu. Dýchá krátce a mělce. Drmolí pro sebe, nepotřebuje tě k tomu: „Všecko má chuť – zajímavý,“ hrčí, jako by se s někým chystal přít, „i čaj má chuť... Moc chytrý! Vlezeš tam, položíš kabel a frr – to je znamení. Nejsi moje máma, říkám jí a frr... Nepovím ti, co se stalo tak strašného... Nic se nestalo tak strašného. Gospodo oficieri, spaste imperátora! Vodhazovat? Vodhazovat neumím, ty snad jo? Taky ne, to bys tu nebyl.“

Šťouráš prutem v ohni, rovnáš prohořelé kusy větví.

„Běž spát, žárovko,“ navrhně chlap.

„Není potřeba,“ odvětiš dřív, než dořekne.

„Tvoje věc. Čistě jen abys věděl – tři sta metrů tutim směrem se nachází mrtvej chlap,“ napřáhne pařát do tmy. „Jestli seš z těch, co si nechaj poradit, radim ti – nic s tím nedělej.“

„Dobře,“ povídáš.

„Bojíš se mrtvého?“

„Ani ne.“

„Chceš ho vidět?“

„Neni to nutný.“

„A co když je?“ křikne a křik se zhroutí v kašel.

„Tak pojd,“ navrhuješ s klidem někoho, kdo vyslechl podobných historek vícero.

„Co bysme chodili, sed,“ stahuje se. „Přísaháš mi, že nemáš rum?“

„Nemám.“

Jasně, říkáš si. Ještě se chvíli vytahuj, hraj na mě betla, lochnesko, a hlavně vypadni.

NE ŽE BYS NEBYL VE STŘEHU – JSI. Srdce tluče klidně, i když ne docela. Hlídáš člověka naproti tak, aby si toho nevšiml. On dělá, zdá se, totéž. Samotář – je jich všude plno. Jeden z odmítnutých, ztracených, nečekaně vržených do syrových plískanic. Jsou jich plná města. V žádném případě tu nejde o slova. Je třeba dávat pozor na to, co je pod nimi a za nimi. Divíš se, žes na to nepřišel dávno. Je to tak bez přestání. K tomu byla ta amnestie, kdoví.

Lámeš chrastí, přikládáš.

Chlap se otřese, celý se zachruje do kabátu. Obyčejný zimník, ani starý, ani nový. Drží si límec kostnatou prackou těsně pod krkem. Promodralé hákovité prsty zatíná do látky, jako by sám sebe škrtil. Jako by neuměl nic dělat napůl.

„Neni co pít, žárovko,“ zacvaká čelistmi, „vopustim tě.“

Vyskočí na nohy. Vyjede po svahu, až mu šosy vlají. Rozhrábne smrčky, vkročí do tmy, jde pryč. Je moc chytrý na to, aby se beze všeho zastavil. Dlouho chrastí, křupe, pravda, skoro neslyšně. Zato vytrvale.

Nakonec se stane, co musí. Chrastění umlkne. Nemáš šanci odhadnout, jestli proto, že narazil na pěšinu, nebo tam někde kdovíproč stojí. Stojí a čeká. Z opačné strany, než kde zmizel, se ozývá z nitra hvozdu zvuk, jako by tam někde prala pračka. Chvíli popolézáš po dně jámy jako pavouk, číháš na sebeslabší akustickou anomálii.

Po hodince toho necháš. Zdá se ti důležité přiložit. Horký vzduch olízne smrkové větve přečnávající nad jámou. Vlní se, jako by se divily.

LEŽÍŠ V POLOZAPNUTÉM SPACÁKU, PŘIPRAVEN SEDNOUT A MLUVIT. Klapačka je tvoje jediná zbraň.

Myšlenky se opětovně stáčejí k Lauře. Proč to nevyšlo? Huba ti jela, jenže ona chtěla... měla... hm. U Šalounovy vily vás stihla první líbačka – jen tak na zkoušku. Pak jste se stavili v Plecháči, nakoukli do Roxy, všude hromady známých. Něčím ses jí dotkl, což ti, zdá se, odpustila. Divná ženská. Snažíš se ji rozveselit, rozptýlit, nic. Mlčí. Teprve když to vzdáš, skácí se smíchy. Přišli jste až ráno, svítalo. Usnuls jak dřevo, ona nejspíš též.

TOK; TOK – TOK TOK! Otevřeš oči. Šedé ranní nebe je poseté šňůrami rudě zanícených neštovic. *Tok, tok – tok tok!* Datel, žluna, strakapoud či jiný tukač drtí zobákem dřevo jedné z vysokánských jedlí nad tvou hlavou. Koruny jsou prorostlé metastázami jmelí. Doběla zpopelnatělé větve v ohništi tenince čadí.

Vstaneš, setřepeš spací pytel, vylezeš z prolákliny. Dereš se smrčím, obejdeš ji kolem dokola. Pach slizu, podhoubí, živé prsti. Všude klid. Polesí jede naplno ranní směnu.

MÍŘÍŠ SMĚREM, KDE TUŠÍŠ LESNÍ CESTU. Místo ní narazíš na potok. Jdeš kus podél – podmáčené břehy, pisklavý hmyz, čvachtačka, pálení záhy, mokro v botách. *Vlachova strouha*, hlásí mapa. Před tebou rozhňácaná plesnivá tráva. Nějaká mýtina. Mezi kmeny listnáčů trčí letitá kostra indiánského týpí. Na holých tyčích visí zbytek mechem zezelenalé plachtoviny. O kus dál přístřešek z kulatin, propadlá střecha zemljanky. Umouněné ohniště. U něj pár bot, byť zjevně mimo provoz.

Uděláš čelem vzad. Jdeš k severu, loutáš tatrunku. Zpoza jedle na tebe míří prázdným nosem vykotlaná betonová pevnůstka. Obejdeš ji, vylezeš na hřeben. Pod svahem zahlédneš pěšinu. Spouštíš se po kolmici, brodíš se ostružinovým zátarasem.

V šeru u paty smrku zahlédneš cosi neobvyklého.

JDEŠ BLÍŽ, PŘIDŘEPNEŠ. Pod větvemi se krčí loutka v životní velikosti. Hlava jí visí nad koleny. Na sobě šedavou větrovku, kapuci přetaženou přes tvář. Ruce však vidíš jasně – jsou mimo stín a jsou lidské. Ztuhlé bezbarvé prsty se začernalými nehty neúčinně trčí do ticha. Zpod okraje rukávu vyleze moucha.

Co je ti divné – nepocituješ nic zvláštního. Je to prostě taková... situace. Jisté je, že tu nemůžeš dřepět věčně. Vstaneš, uděláš krok. Dáváš pozor, abys neviděl víc, než cos už viděl. Odvrátíš se, uděláš další krok. Obejdeš strom. Vnímáš vlastní dech, jinak je ticho. Odplivneš si.

Slina dopadne na kus kůry těsně před rezavě žíhanou skákavku. Pavouček to ihned zapíchne, zcukne nohy, strne. Přední páry smolně prázdných kukadel třeští na tvůj pěnivý výměšek.

BEREŠ TO KOLMO ZE SVAHU, CHVÍLEMI KLOUŽEŠ. Když se ohlídeš, vidíš za hřbetem valu vršek smrčiny. Kličkuješ mezi holými kmeny, občas se některého přidržíš.

Po vrstevnici vede pěšina. Jsi na ní. Je plná kaluží, listí, plžů a pomalých černých brouků. Na mrtvém modřínu je přitlučen rozcestník.

Mníšek pod Brdy – po červené. Šlapeš tedy do Mníšku. Doprovází tě mrak mušek. Foukáš do nich, oháníš se rukama. Připadáš si jako figurka z černobílého seriálu.

Scházíš alejí lemující křížovou cestu. Vpravo i vlevo nasázeny důkladné zděné budky s jednotlivými utrpeníčky. Dole rybníčnatá louže, vlevo rozkydlý barokní klášter, vpravo kostelík jak od Lady.

POKUD BYS CHTĚL VĚC OZNÁMIT, JEVÍ SE TO TU JAKO PŘIJATELNÉ MÍSTO. Kostel je zamčen, klášter též. Máš štěstí, dochází ti, že tu nikdo není. Kdyby byl, prásknul by tě dřív, než bys domluvil. Obratem by tě lifrovali zpátky. Musel bys hledat to místo, znovu nad ním stát. Snažit se chápat smysl úředních otázek, papouškovat odpovědi.

Řevnická – konečně pořádná ulice. Zplanýrované parcely, strouhy, domky, suchá pole. Na chodníku se kočkují straky. „Dejte si pohov, kašpaři!“ řekneš jim.

Za drátěným plotem se vztyčí zarudlá žena se zahradními nůžkami, pátravě na tebe hledí.

Náměstí F. X. Svobody – další kostel.

SEDÍŠ NAD ZADNÍ NÁPRAVOU V KLOUBOVÉM IKARU. Každá spára ve vozovce ti tvrdě trhne bránicí. Během jízdy ti paměť servíruje sekvence, jejichž vyhodnocení oddálila. Když zavřeš oči, je to ještě horší. Vidíš množství voskově ztuhlých detailů ve fialovém stínu jehličí. Tmavě vystupující žíly. Zaschlý šrám na předloktí, strniště na bradě, hmyz.

Doufáš, že to bude slábnout, až to odezní. Nebezpečné můžou být chvílky nad ránem, kdy se rozumem nechráněný mozek vynořuje z hlubin jako kytovec ke slunci. Tam se občas, v rámci dekomprese, zjevují věci o sobě. Tam bývá subjekt vydán všanc toxickým obludám ducha. Příčinné spoje prskají, křehnou, taví se. Když se to děje často, člověk zmagoří. Není to ovšem nic rychlého, trvá to desítky let.

DOMA ODHODÍŠ BATOH, SHODÍŠ ŠATY. Zhltněš pár soust studeného rizota z lednice. Dlouho sedíš v křesle, opojen poznáním, jak je to doma příjemně známé. Chráněné iluzí oken, dveří. Může je, pravda, někdo vykopnout, ale nepřijde k tobě jen tak – rovnou. Drtivá většina zazvoní.

Stojíš ve sprše, hledáš mýdlo. Skrz páru zahlédneš silně okoukaný refrén: *ZDROJ MÝCH NESNÁZÍ: NIC MI NESCHÁZÍ.*

Utřeš se, vezmeš kartáč, začneš nápis drbat. Není v tom nic osobního, natož chtěného. Prostě to jenom už nehodláš pořád číst. Podklad je akryl – poselství je pryč v okamžiku.

Notabene to není pravda – schází ti toho dost. Najdeš v diáři číslo, není u něj jméno, ale riskneš to.

„Tady,“ řekne ženský hlas.

„To jsem já,“ řekneš.

„Kdo já?“

„Předevčírem jsme si volali.“

„Á jo – byls v tom lese?“

„Nebyl.“

„Já věděla, že kecáš – co v lese. Kotalíka už nemusíš hledat, našla jsem ho. Dostal vode mě facáka, až se voblíznul.“

„Aha.“

„Jinej by se ptal proč.“

„Jednak to není moje věc, ale hlavně znám nejvejš dva důvody.“

„Já nejvejš jeden – pudem teda na to pivo nebo co?“

„Kdy můžeš?“

„Tenhle tejden ne, to něco mám. V pondělí?“

„V pondělí v půl osmý?“

„Proč až v půl osmý?“

„Tak v sedum.“

„V sedum – budu se těšit!“

Zapomněli jste si říct, kde se sejít a kam jít. Na tom ostatně ne-sejde – stačí, aby tam nebyl enormní rachot ani extrémní ticho. Aby tam byl takový ten šum, uprostřed něhož lze říkat krátké nezávazné věty, upíjet kafe a smát se.

Vzácná paní, to se ví...

(služební romance 1996)

ŘÍTÍME SE PO STÁTOVCE. Florián řídí dle svého zvyku soustředěně a příšerně nebezpečně. Má praxi, instinkt a kliku, která čas od času selže. Pár poloos už urazil, na střeše byl taky. Jsem připoután a to je vše, co pro věc můžu udělat.

Projíždíme zvlněným krajem s poničenými vesnicemi, které se díky štědrému přídělu sněhu skrývají v táhlých jiskřivých kupách. Přibrzdíme, chvílemi kloužeme smykem. Hledáme obec podle plánku nakresleného propiskou na rubu účtenky. Baňčino rodiště – Římov. Mapu jsme zapomněli.

Je třiadvacátého prosince. Rodiče si chtějí Floriána trochu proklepnout. Baňka je v šestém měsíci a užívá si mateřskou v jejich domku.

Florián je otcem nastávajícího. Vybavil se na to novými černými leviskami, pečlivě naleštěnými popraskanými polobotkami a jelenicovým sakem.

„Pochybuju jedině vo tý jelenici,“ podotýká, přičemž řeže zatačku v protisměru, „nevypadám v ní trochu jako fízl z detektivky?“

„Vypadáš, a tím to máš právě dobrý – kreješ se s jejich představou. Čekaj rízká v jelenici – maj ho mít.“

„Seš si jistej?“

„Naprosto.“

„Chceš říct, že vypadám jako Old Shatterhand.“

„No – a její rodiče jsou přece generace mayovek! Další figura, která ti votevře dveře, neboj...“

Takto hloupě se bavíme.

PO DELŠÍM POPOJÍŽDĚNÍ A VRACENÍ SE ÚTULNOU KRAJINOU PLNOU STRŽÍ, SMRČIN, SKAL, ZAMRZÝCH JEZÍREK, PŘÍSTAVIŠŤ, CHATEK, PROPASTÍ A ZDYMADEL DORÁŽÍME DO CÍLOVÉ OBCE. Projždíme prohrabanými němými ulicemi. Pod sněhovými poklicemi se hrbí keře, altány, kůlny.

Vypínáme zapalování před nízkou venkovskou chalupou. Nakloněné, prohnuté, nepřestajnými radostmi, tragédiemi i sobotní nudou mnoha generací rozpraskané zděné stavení.

Zvonek u branky chybí. Bereme za kliku, vcházíme na dvůr. Na železné tyči vedle dveří visí cosi, co vypadá jako zmrzlý chlupatý čert.

Na prahu se zjeví paní s odevzdanýma očima, držící kouřící prádelňák. Bouchne hrcem o schod, křupne jí v zádech, narovná se a podá nám horkou ruku.

„Vítám vás, Matýsku, dobrej den, Matýskův kamaráde! Baňka je na návštěvě, přijde za pár hodin, tak zatím pojd'te dál, já vám udělám turkáá... Či si dáte něco vostřejšíhóó?“

Takhle bude vypadat Baňka za dvacet let, bleskne mi hlavou.

MAMINKA JE SVĚRÁZ. Z fleku překřtila Floriána na Matýska. „Baňčino křestní jméno taky nikdo nezná,“ povídá, „pro všechny je vod kolíbky Baňka. Prošla s tím jménem základkou, střední i vejškou.

Vám budu říkat Honzo!“ obrátí se na mě. „Baňka nám vo vás mockrát vykládaláá.“

„Říkejte,“ souhlasím.

„Zeitra bude, Honzo, kanééc,“ svěří mi paní. „Je to divný, já vim, Štědrej večer, radši byste kapráá... Jenže náš táta dostal kance a nejde nám mrazák, tak holt bude kanééc. Salát k němu ale bude, nebojte se nic.“

Matýsek nedokáže skrýt mocné polknutí. Je, jak se říká, dočasně bez prostředků. Splácí pár pracovních průserů, roztřískaných aut, k tomu kruté alimenty.

„Nad kančí není,“ nedokážeme skrýt pohnutí. „Pečenej bude?“

„Naloženej už je, bude vařenej a pak dopečenej. Byl to dvouročáček,“ říká paní věčně. „Dneska bude jenom z vořezu takový ragú, ale bude fajn, už jsem koštovaláá... Našli jste cestu dobrěé? Vono se nám to tady prej všelijak motá...“

„Však jsme se taky motali – nádhernej kraj tady máte.“

„Kraj je fajn... Kafičko vám udělám?“

„Kafičko když tak jo, děkujeme.“

SEDÍME VE VYSTYDLÉM VYVÁLEČKOVANÉM POKOJI. Paní nám líčí, jak jim přívalové deště vyplavily sklep. Jak jim bouchlo bíbo. Jak nestihli posekat trávu, poněvadž tam děti Baňčina bratra pásly celý léto draky – ted' nemají seno. Jak muž ztupil při stahování kance všechny nože. Jak je Baňka nesnesitelná, co přestala kouřit.

Florián na vše účastně příkyvuje, na čele charakterní vrásku.

Paní během řeči pálí jednu od druhé. Pravičkou si zapaluje, levičkou dusí vajgl, mezitím cosi zašívá, míchá, něčím listuje. Popel padá na koberec. Na jehelníčku je barvotiskový indián v plné polní.

„Klidně tady buďte, hoši,“ opakuje. „Ráda vás vidím, ale Baňka přijde asi až k večerúú – bůd', nebo docela až zejtra ránó. Je u známějch v Mokrým Lomu a neudělalo se jí dobrěé... Tak jestli byste se třeba zatím nechtěli projít po městěé? Mohli byste jí zavolat, jenže nám nejde telefon... Muž taky někde lítá. Vy jste si nedomluvili hodinu, kdy přijedetéé?“

„My jsme se domluvili spíš navolno,“ říkáme, „rámcově. Tak jo, my se jdeme projít a k večeru se vrátíme.“

„Tak jóó. Máme tady Loretú, přehradú, železniční muzeum a hlavně kalvárií. Na kalvárií se skočte podívat určitě, ta stojí za tó, i když je tam zimáá. Vy si vezte, Matýsku, mužovu bundu, přijel jste ňák nalehkó...“

POCHODUJEME PO PLUHEM PROTAŽENÉ SILNICI DO KOPCE, Z KOPCE. V lese kolem nás buchají o zem plotny sněhu padající z větví.

„Příroda,“ vzdychne Florián v petrolejem páchnoucí větrovce, zpod které mu trčí jelenice.

„Pekelná kosa.“

„A svinskej hlad,“ dodá.

„Neboj, bude ragú.“

„Já měl tušení, že na nás Baňka hodí bobek.“

„Co blázníš, je u známejch, udělalo se jí blbě – večer je doma. Ví, že jsme tady.“

„No právě.“

Procházíme zpustlým údolíčkem, uprostřed něhož trčí z rozvalin panelové budovy monumentální tovární komín. Působí jako zrušený minaret, kostelní věž – komunikační anténa k bohu, který dávno ztratil nit. Z ledu potoka trčí chomáče zmrzlého rákosí.

Za zatáčkou se nám nabídne svah. Pod ním se opírá o důkladnou hromadu naskládaných pražců montovaný barák, z něhož vychází cinkot, pára, hrkot agregátů.

VCHÁZÍME DOVNITŘ, ZDRAVÍME NE MOC, NE MÁLO. Otočí se po nás několik nehybných tváří. Udření chlapi, pro které jsou Vánoce jen dřina navíc, poněvadž musejí svázet a rozvážet švagry, babičky, stromky, tety.

Bez ptaní máme před sebou dvě piva. Vypijeme je, odložíme sklenice. Florián rozpačitě zavrtí hlavou.

„Nešmakuje vám naše pivo, pravda?“ pokyvuje slušně vyhlízející muž s ulíznutými vlasy a starosvětskou muškou pod nosem, sedící sám u stolu.

Krčíme rameny – pivo je bez debaty hrozné.

„Odkud jste?“ zajímá se.

„Z Kralup,“ říkáme. Praha nebývá v oblibě a v Kralupech to Florián pro případ doplňujících otázek zná, bydlel tam s jednou disidentkou.

„Kralupy jsou, řeknu vám rovnou, hnusná a špinavá díra.“

„Souhlas,“ odvětlí Florián, „ale nám se tam líbí... Vy tady jste bezesporu na výši, příroda, vzduch, poutní místo, turistickéj ruch, kalvárie a tak dále, uznáváme.“

„U nás to stojí za hovno jako všude jinde,“ opáčí muž. Má pozoruhodně bezbarvé oči, ladící s nanicovatou vejčitou tváří. Celkově připomíná prezidenta Edvarda Beneše.

HOSPODSKÝ ZAPÍNÁ TELEVIZI. Neučesaný chlapíček s doutníkem se hrabe v ohořelých troskách. Zřejmě nemá nikoho, kdo by mu vlídně poradil, usměrnil jeho masochisticky odpudivé exhibice. Upatlaná sociální groteska. Příslušníci elity kapitulují před zdravým rozumem odrbáňkovým. Proto mám seriál rád.

Jasnej případ, pane, ukazuje kus ohořelého plastu.

Co je jasné? táže se nezdravě bledý herec v tvídu.

Proč pilot vypadnul a ty ženy ne.

Další pivo je pitelnější – chuťové čivy přivyknou všemu.

Chlapi sledují zábavní bednu.

„Stará mu ještě nevychladla a von už dělá mecheche,“ soudí jeden.
„To jsou voni – umělci. Naříkaj, jeděj ústřice a chlastaj whisky.“

„Jed bys ústřici – ty s tvým žlučníkem?“ táže se muž s prezidentskou vizáží. „Když jí polykáš, ještě žije. Cuká se, brání, máš hubu plnou slanejch bublin, jo? Ale musíš – nejsi sám u stolu.“

„Brzdi, Vokoune,“ utrousí hostinský.

„Stěžuje si, jak žere po motorestech, přitom má vilu jak prase,“ komentují diváci děj.

„Letadlo s bazénem,“ přisadí si Edvardův dvojník a osuší si mušku kapesníkem.

„Vokoune!“ mávne utěrkou hostinský, „co jsem řek!“

Pane, nechci se vám štourat v soukromí, volá chlapíček v TV.

„Co asi děláš,“ soudí host.

„Už ho má,“ říká jiný.

„Má kvrdlačku, chcípák,“ říká nemilosrdně Vokoun. „Tohle je důkaz? To by u nás neprošlo, ani kdyby...“

„Vokoune, nesar!“ varuje hospodský. „Nebo vyjedeš! Vono ti to minule nestačilo! Furt bude rejt!“

Zatím na shledanou, kyne chlapíček. Kdybych měl další otázky, zastavím se.

„Víš to!“ zabučí stůl.

Muž se zčistajasna obrátí se na nás: „A jakpak se jmenuje vyhlášená restaurace v Žižkově ulici naproti kostelu, kousek nad nádražím, Kralupáci? Nevíte, protože jste pražský...“ sdělí nám s odzbrojující jistotou.

„Tak jsme z Prahy – a co?“ praví Florián tvrdě.

„Snad byste se nechtěl prát?“ žasne uhlazený občan. „Já se tedy neperu, ale jestli o to stojíte, třeba by se někdo našel... Co, Vendelíne?“

„Vokoune, dost!“ zařičí výčepák.

FLORIÁN SI VYŽÁDÁ ZAPRÁŠENÝ AKORDEON Z POLICE U VÝČEPU. Otře ho rukávem, posadí si ho na klín jako dítě, skloní hlavu, nasucho pošimrá klávesnici, navlékne řemen. Pomalu a důkladně hýbe ušima. Muzika je jeho vášeň, útočiště, lék. Jeho řeč. Ťukne prsty do kláves. Mečivý akord protne zakouřený vzduch. Každého vždy zaskočí razancí, s jakou se do toho bez varování opře:

*„Na silnici do Prášil jeden mladý cestář žil,
na silnici do Prášil jeden mladý cestář žil
a kamení...“*

„... a kamení, a kamení tam roztloukal,“ hulákám s sebou, protože to byla píseň mého dědy, a tím i moje.

„Když silnici štěrkoval!“ přidá se vysmolenými hlasivkami zbytek lokálu.

Myslím na Baňku. Na ten její břink, vtip, apetit, cynicky přesné racio. Na to její tělo. Co z ní zbude... Z jejích bílých nohou, černých očí. Z jejího vražedně spontánního smíchu.

Cestář na to odpoví:

Vzácná paní, to se ví,

kdybych já moh tak jako vy

jezdit ve zlatém kočáře,

nedělal bych cestáře...

PŘISTÁVAJÍ PŘED NÁMI PANÁKY. Bývá to tak. Florián dává do hraní celou svou křížáckou duši. Jakmile se chopí nástroje, není úniku. Jeden z důvodů, proč platí na tři děti. Ať chce nebo ne, má takový dar. Zazpívá, zahraje, brána se sama od sebe otevře a on vstoupí do země, kam najdou cestu výhradně alfa jedinci, bytostní milci, lidově mrdáci.

Můžu mu leda závidět. Já se do vztahu vždy prokecám, a jakmile mi dojdou frky, jde do kopřiv. Tak bylo i s Baňkou – spousta švandy, důvěrností, tichého souznění, debat, chlípných amoků. Jenže jednoho dne Florián sundal ze skříně housle, zahrál a Baňka byla jeho.

V tomhle případě nepřicházely běžné citové výkyvy, natož nějaké rozcházení v úvahu. Nemohli jsme si je dovolit – pracujeme v jedné firmě, či spíš službě. Florián je náš řídicí důstojník. Služba je informační a bezpečnostní. Čili jsme z titulu zaměstnání nerozlučná partička. Trojka. Ta vlastně předcházela; šlo o vstupní předpoklad. Do vztahů namočení kolegové vždy vítání. Lze je neprodleně rozkrýt a podchytit, případně začít vydírat.

ZAČALO TO V KONSPIRAČNÍM BYTĚ. Dvoupokoják v paneláku, nikdy neprané závěsy, bručící lednice. Meritum bylo, že kvartýr musí „žít“. Pouštěla se hudba, hlasitě se hovořilo, ano i zvyšoval hlas, hlučně zavíraly dveře. Logicky se tam flámovalo, pospávalo,

mrňoukalo, občas i střílelo. To když si Florián po láhvi rumu Stroh vzal do hlavy, že sejme reprodukci Gauguinových Tahitánek, co ho štvala od dětství. Policie druhý den prokázala, že řádný občan, jehož jméno je na vizitce, čistil legální zbraň a vyšla rána. Nehoda se obešla bez následků – přejeme hezký den!

Tam jsme se do Baňky zakoukali. Hned jak jsem ji uviděl, sežehlo mě poznání, že jsem konečně potkal astrálního sukkuba. Pohled do jejích sovích očí, chtěním nabitě tělo, sklon k intrikám, vše mě na ní přitahovalo. Nešlo o jiskru vykřísnutou ze dne na den – naopak. Byla to na pomalém ohni důkladně ukovaná smrtelná závislost.

Napřed jsem s ní chodil já, poté Florián, pak se vrátila ke mně, po půl roce k němu, což se párkrát zopakovalo. Vyteklo hodně nervů, přísah. Nicméně nás to pořád drží pohromadě – nedokážeme bez sebe být. Ani nemůžeme, když děláme v té službě. Musíme, tedy chceme být spolu. Bez třetího zbylé dva nic netěší.

A najednou tohle. Je to pryč. Všechno jinak, ááá. Co z ní zbude?

ZÁVĚREM S NÁMI VEŠKERÁ MÍSTNÍ SEŠLOST KROMĚ VOKOUNA HRAJE ŠIPKY. Po všech venkovsky přímočarých rundách – nechyběl myslivec ani zelená – létají ty naše kdovíkam.

„Jste dobrý kluci, ale špatný střelci!“ loučí se s námi.

„Napálíme to rovnou přes kopec, co? Je to rychlejší,“ shodneme se venku.

„Já jsem náhodou dobrej střelec, akorát mám smůlu, že jsem se narodil jako Štír,“ drmolí Florián, deroucí se v polobotkách zasněženým trnitým podrostem – směr Římov.

Vzdor nekomplikovanému záměru bloudíme, kopce se všelijak točí, chodíme kolem nich, dokonce i kalvárii nakonec najdeme.

Florián je z tuze katolické famílie. U každého postu vážně pohlédne na nezměrně pitvorné sousoší a zachová mlčení. Tohle mu dělali s Pánem. Stojíme v rokli nad kamenným apoštolem, vystrkujícím ze sněhu obličej a koleno. S funěním a kašlem následujeme Pánovy

štrapáce – pohůnci jej hoblují, tupí, plijí naň. Florián vzdychne, zapálí si camelku.

Zíráme na třímetrového černého Ježíše, zabírajícího celou zadní stěnu zamřížované kobky.

Další Pán je bičován dvěma různolícími Slovany, pupkáči s nakulmovanými blond kadeřemi. Usmívají se, jako by mu myli záda. Což značí, že jdeme v protisměru, nesení kříže jsme už viděli.

„Vypadaj jako Kyliánci,“ podotknu.

„KYLIÁNCI, CHÁ!“ BOUCHNE ŠÉFOVI KARMA. A hned se nabalí kolovrátek: „Tchá! Pamatuješ, jak Kyliánek zoufale brečel: *Kde je brácha?* ve stejně symetricky zařízeném pokoji, v jakym bydlel naproti přes chodbu jeho brácha, chech?!“ kašle. „Měli i stejný vobrazy na stejnejch místech, chá!“

„Kyliánci?“ tápu v paměti, detaily mám v mlze. „Jasně – jednovaječný dvojčata z kriminálky. Makaj dokonce na stejnejch případech, neosvědčilo se je rozdělit, nevydržej bez sebe. Si představ – při výslechu podezřelý osoby! Přijdou dva stejný lidi, první zlej – řekne: *kapitán Kyliánek*, za hodinku druhéj hodnej: *kapitán Kyliánek*, a nelžou! Chá!“

Chechtám se trochu z povinnosti. Naskočí mi vzpomínka, jak sedím s jedním z těchto psychicky i fyzicky shodných specialistů u něj doma v paneláku, u umělého krbu. On do sebe nonstop lije vodu, já se ho snažím mírnit, poněvadž mě nutí pít s ním, a on povídá: *Kdybys našel v kuchyňský troubě upečenou holčičku jako já, taky bys chlastal.*

„NEBYDLELI V MODŘANECH?“ PTÁM SE.

„Bydleli.“

„To byla ta noc, jak jsme skončili na Novodvorský?“

„Spíš ráno – cestou nás zdržel Karel Mráz, seděli jsme v tom příšerným nonstopáči, co se tam servali mrzáci na kolečkovejch židlích.“

„Už vim – vy jste s Baňkou šli spát, já si akorát uvařil kafe a svištěl na Lhotku.“

„Pokud vim, usnuls mezi náma vprostřed na manželský posteli a na žádnou Lhotku jsi nesvištěl.“

DO DOMU SE VRACÍME POZDĚ. Je odemčeno. Ticho, tma. Elektrické hodiny cvakají. Florián lije do zápasnického krku třetí sklenici vody z kohoutku.

Na chodbě za kuchyní lavice. Na ní veliký, veliký hrnec. Zvednu poklici, obestře nás oblak masité vůně. Florián tichounce loví v zásuvce dvě lžíce.

„Já puđu najít Baňku, ty se pudeš vyspat támhle – pokoj pro hosty,“ ukazuje po schodech vzhůru.

„Jak víš, že to je pro hosty?“

„Poznám pokoj pro hosty. Ale napřed bysme mohli krapítek vychutnat, co říkáš?“

„Jenom vokoštovat!“ slibujeme si šeptem.

„Nesmíme sníst moc.“

„Pár lžic jenom.“

„Zejtra si to vynahradíme.“

„Óóó, to je vono...“

„Správně uzrálá divočina,“ chválí parták. „Kančí kostky či co, jeden kus jak druhej, krásně libový... Chceš chleba? Ani já! Há... to je tak dobrý!“

„Děsně dobrý... možná malinko nakyslý?“

„Jak, nakyslý! To je právě typická chuť zvěřiny, bambulo,“ spílá mi šeptem. „To je zas jednou vidět, žes vyrost na školních jídelnách! Divočina – správně vyzrálý, zdravý maso! Bobkovej list, kořenová zelenina, trochu vína. Dokonalá chuť – necejtíš, jak to ladí? Divočina!“

Žvýkáme polotuhá šťavnatá vlákna, tu a tam brambůrek, mrkvičku, brusinku či co.

V NOCI MĚ BUDÍ JAKÉSI ŠOURÁNÍ. Posadím se, chvíli se kymácím na posteli, vstanu. Ze svého přístěnku vidím pod schody cíp chodby. Přechází po ní pomenší sporý chlapík. Na hlavě má konev? Kýbl? Něco kovového. Dutě se hihňá, zmizí, otočí se, jde zpátky. Při další otočce zaostřím – předmět na hlavě je beze všech pochyb středověká helma se špičatým rypákem, řečená *psí lebka*. Na sobě tmavý kabát či plášť. Boty nemá, je v ponožkách. Neslyšně se promenuje po koberci s přilbou na hlavě, občas zasune do otvoru v úrovni úst cigaretu, ohařek zazáří. Popel klepe naslepo na zem a přidušeně se pochechtává.

PO RÁNU MĚ PROBERE HLAS POLNICE, ROZLÉHAJÍCÍ SE PO DOMĚ: „Jak je tudleto možný!“ říká hodná maminka silným venkovským hlasem. „Tady jsem večír měla přichystanou v hrnci šlichtu pro prasée a je jí tady půlkáá... Tátóó! Tys už krmil prasée?“ nese se syrovou venkovskou chodbou. „Krmils to prase či néé?“

Raději zkusím ještě na chvíli zabrat.

PŘI DRUHÉM PROBUZENÍ SLYŠÍM HOVOR Z KUCHYNĚ. Neslyším Baňčin hluboký témr, který v takovémhle stavení nelze přeslechnout. Nepije, nekouří, běsi v ní tutově přímo vybuchují. Možná jsou venku.

Dům je prodchnut vánočním oděrem – cukroví, majonéza, fran-tišek, rybí vývar, plíseň.

Seběhnu po studených schodech. Opláchnu obličej, řeknu dobrý den.

Florián hledí do hrnku.

„Co je?“ ptám se.

„Volala, že je jí furt špatně, nic to prej není, ale že tam prej zu-stanéé,“ hlásí maminka. „Já tomu taky nerozumim, nemyslete si, chlapcípí... Promiňte, Matýsku, že se ptám takhle před kamarádem – vy jste se ňák nepohodli? To byste neměli, už kvůli tomu děckůů! Máme ten Štědrej déén!“

„To je v pořádku, my za ní zajedeme,“ sype ze sebe kolega. „Bud’te bez starosti. Jenom kdybyste byla tak hodná – kde přesně jí najdeme?“

Paní vytrhne list z kalendáře, načrtne klikatou čáru, pár šipek, čtverec s názvem obce, puntík s číslem popisným.

„Musíme se vám ale s něčím svěřit,“ leze z pravdomluvného Floriána. „My měli v noci hroznej hlad a mysleli jsme, že v tom hrnci bylo to ragú, tak jsme si trošku tento...“

Paní propuká v smích. „To snad není možný,“ řehťá se, až se musí opírat rukou o kredenc. „No to je gól, tudletóó! To se tady bude vykládat eště za rók... Tátó, víš, jak to bylo s tím hrncéem? Tátó! Zas už je v trapu, chlap mizerná!“

Doprovází nás ke vrátkům. S rozpačitým úsměvem nám mává utěrkou, z níž se kouří.

„TY – V NOCI NĚKDO CHODIL DOLE PO CHODBĚ,“ POVÍDÁM.

„Baňky táta, von často chodí domu pozdě.“

„Měl na hlavě rytířskou helmu.“

„To je možný, je vyučenej klempíř, momentálně vyrábí brnění pro ňáskou stylovou hospodu v Dobrý Vodě.“

„Hele – my nejedeme pro Baňku k těm známejm?“ ptám se.

„Ne.“

„Proč ne?“

„Má jinýho.“

„Nesmysl.“

„Mám už delší čas podezření, že to tak je. Kdyby chtěla, dá vědět. Ví, že jsme tady. Kde mám, kurva, furt brát na ty alimenty...“

„Silně předbíháš.“

„Protože to už znám.“

„Že by někoho měla?“

„Říká ti něco jméno Dimitr?“

„Ne.“

„Tak na něj bacha! Kontráš, což Baňce imponuje, a má nějaký materiály proti mně, to znamená i proti tobě. A taky je jasný, že to tím nekončí, ale začíná. Znáš jí, jak je důsledná, když si něco umane. Navíc vim, že chystaj nějakou zásadní aféru na vládní úrovni. Kdyby tě ten chlap kontaktoval, vůbec se s ním nebav, to ti radim ne jako fízl, ale jako někdo, kdo tě má celkem rád. Jestli to udělá, okamžitě mi to nahlaš!“

„A co – ty jako myslíš, že je teďka s ním?“

„Nemyslim – vim. Von tu má někde poblíž zděděnej barák.“

„Hm. Proč by nás tam teda ta máma posílala?“

„Chtěla, abysme to konečně rozštípli. A tebe, koukám, sere, že je ve hře někdo novej, vid’? Mě taky – a jak! Poněvadž jinak by se časem vrátila k tobě, klidně i s mým dítětem, znáš jí. Ale byli bysme spolu, věděli bysme vo sobě. A najednou se vobjeví nějaká svině a máme po parádě. Kdoví vostatně, jestli je to vůbec moje...“

„Co blbneš – čí by bylo?“

„Co třeba tvoje? Nevěš hlavu, Hanzi, děti jsou radost! Zvlášť když je skoro nevidíš, poněvadž si to matka nepřeje, a jenom cvakáš. Ať tak či vonak, stejně jsi mi za celej muj život nejlíp pohonil brko ty... Žádná před tebou to nedokázala s takovym citem.“

„Co to meleš, vole?“

„Nechtěj tvrdit, že si to nepamatuješ.“

„Fuj tajksl.“

„Pod’ se vsadit vo láhev, žes mi honil brko.“

„Klidně vo tři.“

„Může bejt bushmills?“

„Pro mě radši daniels.“

„Platí?“

„Platí – kdy a kde to podle tebe bylo?“

„Loni v zimě zrovna na tý Novodvorský. Byls na maděru, já taky, Baňka jakbysmet. Ležela mezi náma, tys po ní šahal, chtěls trtkat, jenže jsi přehmát a vomylem ti v ruce přistálo moje péro. Tak jsi ho

ze zvyku pohonil. Já držel, poněvadž jsem napřed myslel, že je to její ruka, no. Máš dobrou techniku – umíš to tak akorát. Chachá – první dobrá zpráva dneska! Mám tři flašky!“

Jedeme vstříc šedým polím, bílé tmě. Kolem silnice tečou obyčejné, okoukané domky naplněné růžovými anděly, aromatickými svíčkami, blikajícími trubicemi, hvězdami, levným štěstím.

NAJEDNOU VÍM, ŽE CHCI BÝT OD TĚCHHLE DVOU, S NIMIŽ JSEM STRÁVIL PÁR SLOŽITÝCH LET, CO NEJDÁL. Od upocených polopravd, podrazů, hlavolamů, od konspiračních křiváren. Od chladné manipulace s cizími vášněmi. Od policejní práce se vztahy. Strhej si játra a vypadni, zní náš úkol. Zůstanou jen ti, kdo si to tu díky našim informacím koupí i s námi.

„Jenže kdo nás rozsoudí?“ nadhodím.

„Taky na to myslím.“

„Nezavoláš jí?“

„Nejde jim telefon, a i kdyby šel, nechce se mi.“

„Ani mně.“

„Vidiš.“

„Vostatně my s ní teď musíme přestat komunikovat úplně – už ani slovo.“

„To si vůbec neumím představit, ti řeknu.“

„No a já asi jo! Proč jsme tam jeli...? Víš, co jsme riskovali?“

„Ne.“

„Buď rád.“

„Sako máš ale dobrý.“

„Připadám si v něm jak Sam Hawkins. Nic – dneska večer jsme v Praze, dáme řízek se salátem a dál se uvidí.“

„Ty máš někoho, kdo na tebe čeká s řízkem?“

„Já myslel, ty že máš – máš dvě ségry, ne? Já bych se případně vnutil jako přidružený člen.“

„Ségry na mě zívaj. Stavíme se U Milosrdnejch, případně U Holanů – tam řízek budou mít.“

„Tam budou mít zavřeno.“

„Co teda uděláme?“

„Nic. Zazdila nás totálně.“

Míjíme spreji počmáranou sochu partyzána s bezem v náručí.

„A abych pravdu řek,“ dodává, „vůbec se jí nedivím.“

Ztracené odpoledne

(2002)

DLANĚMI PŘILOŽENÝMI K ZÁBRADLÍ CÍTÍŠ, JAK DOLE VE STROJOVNĚ ZABRALY PÍSTY. Zaskřípěla táhla, zaduněly nádrže kapalin. Lopatková kola začínají pravidelně tlouct vodu. Plechová parní kobyla s funěním otáčí příď k Vyšehradu, k branické náplavce, k Modřanské rokli, k třpytivě líným dálavám posetým bledými perlami červencových beránků.

Na zádi rozkládá fidlátka kapela. Muzika ať hraje, soustředí na sebe pozornost většiny přítomných a na přídi bude možno dělat, co se na lodi dělá – mhouřit oči, dýchat a popíjet.

Hledíš na kanoistickou věž na Císařské louce, podobající se čínské pagodě. Na zrudně obrovskou Potalu podolské vodárny rozsvícenou jarním sluncem, na komín lihovaru. Jako vždy tě dojme nehledaná železobetonová účelnost Mostu inteligence. Možná proto, že ho pomáhal stavět dědův bratr, kterého Únor 48 přemístil od medicíny k lopatě.

Lod' pluje.

NÁHLE MÁŠ POCIT, ŽE TI NĚKDO DÝCHL DO TÝLA. Než se stačíš otočit, dostaneš herdu pod žebra. Koukneš – a tam stojí byvší novovlňák Kotalík. Má napuchlou tvář, občanskou košili, civilní kratásky. Náušnic, odbarvených vlasů a vytřeštěného výrazu se dosud nevzdal.

„Seš to ty?“ konstatuje ležérním tónem.

„Snad jo,“ odvětiš.

„Co ty tady?“

„Dát si pivko a po létech si poslechnout Ženy.“

„Jenže se tu nechystaj hrát *Ženy*, ale *Ženy revival*, taky jsem naletěl. Nóó – jestlis chtěl k pódiu, prosrals to, zkoušel jsem se vmáchnout – beznadějný.“

„Mně je stačí poslouchat vodtud'. Co ty – seš tu s někym?“

„Jsem tu s tebou. Jdu pro pivko a pak to votočíme,“ oznámí a mizí v podpalubí.

Zíráš dolů do vody. To zas bude pohovor, říkáš si. Tenhle kluk nepatří k těm, co řeší svět vsedě. Něco vyhodit oknem, zmizet ve čtyři ráno v botanické zahradě, žít půl roku v podzemním městě na Anatolské náhorní plošině, to je jeho styl.

KOTALÍK SKÁČE VZHŮRU PO SCHODECH S PLNÝMI SKLENICEMI. Mistr v ukecávání personálu byl odjakživa – ostatní drží plastové kelímky.

Mluví, jako byste se viděli včera: „Takhle ňák to je, abych ti řek... Mám ženu a dítě, ani nevím proč. Teda vim proč, ale nevím, co s tím dál. Starám se, to jo. Starat se vo někoho je bezvadný. A jestli ne bezvadný, tak aspoň správný. Hele – před tejdnem u nás v domě někdo vylepil na vchodovejch dveřích ceduli: *ŽÁDÁME NÁJEMNÍKY, ABY DO TÝDNE VYKLIDILI SVÉ BYTY – DŮM SE BUDE BOURAT*, pod tím razítko, podpis, chápeš. Bys čuměl, jakej byl v baráku cvrkot: *Kde? Cože? No to snad...! Běžte se přesvědčit, máte to dole na dveřích! To by nám snad musel někdo říct!?* Co si vo tom myslíte! Co to jéé? Já se zbláznim... Celej den jsem je poslouchal, hehe! Co ty? Zbyli ti ňáký kámoši?“

„Seš tenhle tejdnen třetí, kdo se mě na to ptá – co všichni máte? Mám kámoše, kurva.“

„Ptám se proto, že já už žádný nemám,“ opáčí. „Kam se ti ztratili?“

„Zakalili, zavřeli se doma, vzdali to, vodjeli.“

„Mí neměli kam vodjet, tak tu zustali. Jdu tuhle s jedním v noci po nábřeží za Holešovicema. Kámoš šeptá: *Vpravo!* Kouknu – v prvním patře na balkóně baba v kalhotkách. *Je úplně nahá*, šeptá v tranzu

kámoš a jde k ní jak uřknutej, von je starej mládenec. *Proč by nebyla – je to socha, já na to, takovýhle tělo naživo nepotkáš.* Nicméně jdu za nim, je fakt krásná. Stojíme na trávníku čtyři metry vod ní. Kámoš smutně uznává: *Je to socha, máš recht.* Já na to: *Ale nádherná!* A ta socha v ten moment vodklepla popel.“

Škvírkou v čase zahlédnu starého Kotalíka. Cení chrup, chrčí, chrochtá. Barvu však zdravou nemá. Je celý nějaký zpráskaný, pochroumaný.

„A ty víš, kdo tu ceduli na ty vaše dveře dal?“ říkáš.

„Já, kdo jinej.“

„A to razítko?“

„Jsem reprodukční grafik, štempl s adresou – nou problém.“

„Facháš někde?“ ptáš se.

„Momentálně dělám ředitele cizinecký policie.“

„Neser...“

„Zkus hádat.“

„Reprodukční grafik?“

„Přesně tak – co ty?“

„Redaktora v časáku Knock In, nebudeš znát.“

„Tam jsem dělal grafika před půl rokem. Co dělá Grégr?“

„Kalí, koluje po vernisážích, je všude a nikde.“

„Kačer je po smrti – to víš? Vylez na sloup vysokýho napětí, tam ztratil vodvahu šáhnout do drátů, tak vyndal vopasek a hodil si to. Dole řvali dva známý, ať neblbne, jeden volal záchranku, druhej lez za nim – pozdě.“

„Kačer?“ žasneš. „Eště tuhle to byl radostnej člověk! Nezničitelně veselej! Proč ten?“

„Potkal ženskou, na kterou celej život čekal – najednou byl plnej elánu, zdravě sebevědomej, plánovali dítě a von se začal těšit na normální život, co ho nikdy nezažil. Splynutí duší, sliznic, kont, znáš to – položil se do toho... A hned jak se v tom zabydlel, dostal nečekaný chladnokrevný kopačky. Provedla to prej víckrát – všecko,

co vo ní vim. Netvrdim, že si to mrsknul proto, ale třeba to byla poslední kapka.“

PARNÍK ODFUKUJE, SKUČÍ, OLEJNATĚ BUBNUJE A LETÍ VSTRÍČ PŘÍZRAKU DAVLE, ŠTĚCHOVIC. Opíráte se o zábradlí, pozorujete hýkavě rozjařené mladé i zdánlivě netečné skupinky starších jednotlivců.

Od zádi se nese bučení saxofonu, suše ťukající bubínek, o říční břehy se rozbíjejí ozvěny hulákavého zpěvu: *Hály, hůly, hály!*

„Mimochoodem – pluješ až na Slapy?“ ptáš se.

„Samo litr. Štěchovice–Slapy jsem jel naposled v šestadevadesátým,“ vytáhne vzdech až z paty. „Devadesátky, pamatuješ? Dny byly strašně dlouhé, noci ještě delší... Pamatuješ?“

„Neni to tak dávno... Davy zmámený štěstím, nešlo tomu vodolat. Sice jsi věděl, co přijde, ale tím víc sis to užíval.“

„Imrvére někdo někoho miloval, nenáviděl, každej se bavil s každým. Věcně jsi měl někoho na bytě, nikdys nebyl sám. Já bydlel půl roku u někoho, koho jsem v životě neviděl, poněvadž se během mého pobytu nikdy neukázal... To je definitivně pryč.“

„Je, a ještě že tak. Žít v týhle euforii patnáct let – shořel bys jak prskavka.“

„Kdoví, jestli by to nebylo lepší, než tady furt ještě doutnat.“

„Chce to vobčas přiložit.“

„Navrhuješ mi, abysme si dali kořalku?“

„Proč ne – beztak se blíží zdymadlo. Já tam skočím.“

„Řekni pinglum, že je to pro Kotáče, ať daj sklo.“

Prodíráš se mezi zpocenými zády.

ČTYŘIKRÁT ZATOČENÁ FRONTA TI NABÍDNE AUTOROTAČNÍ ČTVRTHODINKU. Myšlenky ti samy od sebe sklouznou k Lauře. K holce, co s tebou vydržela bydlet bezmála šest let.

Neseš sklo.

Stojíte vedle sebe, opírajíce se o emailem natřený zprohýbaný plech nástavby.

„Takže – jak je?“ ptá se.

„Takhle,“ ukážeš na sebe.

„Svítíš – seš furt, jaks bejval.“

„Chceš vidět muj normální ksicht?“ řekneš.

„Ty vole...!“ zní reakce. „Co se stalo?“

„Povolil jsem mimický svaly.“

„Něco se stalo – co?“

„Nestojí celkem za řeč.“

„Voni ty drobnosti, co nestojej za řeč, člověka kolikrát voddělaj.“

„Celkem čestná smrt.“

„Na čestnou smrt seru. Navrhnou ti neskutečný kliše,“ hrabe se v černé tašce přes rameno. „Vzal jsem s sebou předloňský, eh, kurva, kde jsou? Sušený psilocybyky... Každý rok je nasbírám, nasušim a rozdám – sám nemám důvod. Osum let jsem je neměl. Až letos ňák jsem pocejtil potřebu... Chtěl jsem u toho bejt sám, jenže jsem tu s tebou – nezkusíme je spolu? Tady jsou! Je to kokotskej nápad, všude lidi, může přijít krize, není kam utéct – co myslíš?“

„Nechal bych to na jindy.“

„Žádný jindy nebude.“

„Tady a teď je to blbost.“

„Nenech mě v tom, čéče.“

„Tak dej.“

Odsype na dlaň tobě, sobě. Strčíte suchou chamrad' do huby, požvýkáte, nacpete do koutku ústní torby, necháte fermentovat. Když žmolek zrosolovátí, dostaví se známá ježibabí pachut'. Spláchnete ji minerálkou, pro niž jsi mezitím došel, vystál frontu, znovu se zamyslel nad Laurou.

„Jsem rád,“ korunuje úkon Kotalík, „že jsem tu s někým, kdo se nebude za deset minut ptát: *Tak co, cejtíš něco?* Jsou to bohemiky z povodí Sázavy, pro případ, že by ses ptal.“

PSILOCYBIN SE V KYSELÉM PROSTŘEDÍ TĚLNÍHO MĚCHU MĚNÍ V PSILOCIN A TEN PŮSOBÍ JAKO SEROTONINOVÝ INHIBITOR. Tudíž umí občas zprostředkovat leccos z gruntu nečekaného. Potkat bez přípravy sám sebe například nebývá žádný med. Měl jsi mít rozum. Nicméně vnímáš jako satisfakci, žeš ho vyřadil. Kdy ti naposled kloudně poradil? Jednou, jenže tos byl natolik mimo, že tě stačilo dopravit do hangáru a zapnout defragmentaci.

„Vypínám rozum,“ hlásí Kotalík.

„Ó ká,“ opáčíš, „já ho teda zapínám – jeden bysme měli mít k dispozici.“

„Díky, ani nevíš, jak jsem potřeboval vypnout. Jsem v průseru, hochu, ale neboj, nebudu tě krmit svejma trablema.“

„Počítám, že je zbytečný ptát se tě na typ?“

„Je, ale nemám důvod to neříct – vztah.“

„Začíná, končí?“

„Začíná a končí dvacetkrát denně. Netvrdím, že k tomu občas nepřispěju. Do toho vnímavej čtyřlétéj kluk, kterému ta rodičovská přetahovačka ubližuje. Víš, jak to bejvá – kukačka porodí, je rozebraná, přemletá, a hned začne lochneska doktorů, poraden, nočního vstávání, věčný rachoty. Něakej čas se střídáte v kmitání. Společný galeje vás vodcizej, takže se nedivíš, že si holka jednoho dne všimne, že jí nic neříkáš. Ztratil jsi jiskru, vopakuješ se, bejváš trapnej.“

„Jo, jo... V tu chvíli si chytrá ženská uvědomí převahu.“

„Tak. Nemusí dělat nic pro to, aby měla pravdu – vona jí prostě má.“

„Vida, taky ses změnil,“ podotkneš, neb si vybavíš, jak tento dobrý hoch za sebou pravidelně zanechával zástupy zoufalstvím sežehnutých citových vdov.

„Ptal ses – vodpovídám... Jak si ženská uvědomí převahu, pocejtí potřebu změny. Je utahaná, nevyspalá, denně vidí v zrcadle karikaturu svýho mládí.“

„Tak začne koketovat s přeludama minulosti?“

„Přesně.“

„Zase jsou na mušce duchapřítomný chlápci, neposkvrněný typy, procházky, líbačky, nanejvýš udejchaný šukačky provázený pocitem viny. Promiň...“

„Žádný promiň, tak to je. A nejhorší je, že bych jí to i přál, kdyby z toho druhej den neraplovala. Jako já jí chápu – jsem hotová nafukovací hala pochopení! Má mě najednou za vetřelce, chápu. Sama neví proč, chápu. Co nechápu, proč to musí mít podobu průběžný iracionální řeže. Dost vo tom – proto jsem na šífu, abych to pustil z hlavy.“

„Jdu pro minerálku.“

„Běž, jestli trefíš.“

„Nejsem na lodi poprvé.“

„Na týhle možná jo.“

NO JO, SAKRYŠ, ŘÍKÁŠ SIVE FRONTĚ, HLEDĚ NA ŠPIČKY VLASTNÍCH BOT. Kdo by netoužil po přístavu. Jenže když v něm zakotví, zjistí, že jde o místo, kde se bez přestání maká, šmejdí, haleká, žehlí, vaří, zařizuje. Leckdo zjistí, že je to nejlepší způsob, jak sám sobě zmizet. Jinému dojde, že si spletl přístav s majákem.

Myšlenky ti znovu sklouznou k Lauře. Ke dni, kdy zazvonila s hromadou beden a kufrů a s naprostou přirozeností se k tobě nastěhovala. Hned jak sedla do křesla s kouřícím šálkem v ruce a hodila nohu přes nohu, vás oba zasáhl pocit, že k sobě dávno patříte.

PŘEŠLAPUJEŠ V PROSTŮRKU NASYCENÉM PACHEM DEODORANTŮ, POTU A LEPKAVÝCH NÁPOJŮ. Reflexními brýlemi vybavená, ze všech stran se tlačící opálená mládež navozuje dojem, že ses ocitl v sršním hnízdě.

„Jednu mattonku dvakrát,“ řekneš, když ti zrzavá barová moucha věnuje zamžený pohled.

„Řek jsem *jednu mattonku dvakrát*,“ přiznáš nahoře partákovi.

„To ti chválím,“ odvěti, „vostatní používaj banální frázi *dvě mattonky*. Zatím cos tu nebyl, šla první skokanka.“

Zíráš na vzdalující se ostrříhanou kebulku na hladině, kraulující pryč od lodi, nadnášenou pravidelnými brázdami zpěněné vody. Žluté triko září v hnědých vírech.

„Holka?“ ujistíš se.

„Říkám – skokanka.“

Na vteřinku se ti zjeví černobílý vltavský parník plný socialistických mániček, rok plus mínus 1985, mezi nimi ty – bezbarvý hubeňour s kozí bradkou, kulatými zády a chumlem vlasů trčícím do všech stran. Na palubě vrže jakási napůl zakázaná kapela. U přístaviště vyčkává vůz VB – kolikrát tam ani nemusel být. Z čirého furiantství se dřív nebo později vrhlo pět až osm mladých do vln a plavali ke břehu. To bylo vše. Doplavali a šli, nejspíš na pivo. Stačilo málo. Uměli jsme s tím málem hospodařit jako neandrtálci s řeřavým uhlíkem, který znamená „přežít“.

Tehdy to skákání začalo, pokud ne dřív. Vžilo se, patří k tradici.

Kotalík se klepe jako žába, žádostivě hledí do vln. „Ty ne, vole,“ varuješ opatrně.

„Já ne... Nesmim – nesmim! Chci dojet na Slapy a tam se třeba někde trošku projít nebo tak.“

„Projít? Copak tahle loď nejede na votočku?“

„Dočasná změna v řádu – jede jenom tam, zpátky musíš, jak umíš. Maj tam bejt náký náhradní busy, ale věř jim. Koukám, žeš věnoval cestovním informacím minimum pozornosti.“

„Jak říkám – jsem tu náhodou. Jdu po náplavce, vidim loď, čas mám, lístky jsou – tak jeden koupim a jsem tu.“

„ÁÁÁ ROMČA KUBÍKŮ A LOJZA KUBÍKŮ A TYHLE PÁNOVÉ A PÁREK CHLAPÍKŮ,“ ZAHOUKÁTE SI S REVIVALEM.

„Náš čtyřlletej Kuba zná tuhle kapelu z domova,“ komentuje s netečnou tváří Kotalík, „vehementně si žádá pravidelný pouštění – Live Strahov, K smrti vylekán a jiný. F.P.B. má taky rád, ale Ženy miluje. Takže na výzvu učitelky ve školce, ať zazpívá svojí oblíbenou písničku, zazpíval: *Hrachot hmyzu v záchodu se zvířetníkem do smradu...* Úča si mě zavolala a povídá: Tatínku, vaše dítě má chorobnou fantazii, chci vás upozornit na možnost řešit to včas cestou dětského psychologa.

A já se ti nasral a zazpíval jí v kabinetu komplet *Hrachot hmyzu v záchodu* a pro jistotu ještě – na důkaz, že se bavíme vo populární skupině:

*Výkaly nám také vykradli,
výkaly nám také vykaly,
výkaly nám také tykaly
tím, že na nás tence hýkaly.“*

CÍTÍŠ, JAK TĚ LÁME NADSTANDARDNÍ VESELÍ. „Jecheché... Hahá!“ houkáš do větru, dřepneš, otrpneš se, narovnáš, setřeš pot a dál se divíš, kde ses to ocitl.

Trup se složitě otřásá před vplutím do další plavební komory. Kapela zastavuje produkci – buď že se ve zdymadle nesmí, nebo i na ně padla temnota místa. Lod' pomalounku stoupá vysokou úzkou šachtou. Po kamenných stěnách se řine voda. Čiší z nich hrobový chlad. Všechny zvuky zde znějí strašidelně.

„Cejtíš už něco?“ sykne tichounce Kotalík.

„Těžko říct,“ říkáš. „Každopádně je tu velký množství holek, co se výrazně podobaj mý neteři, jinak v normálu. Nenasbíralš omylem nějaký čepičatky, vláknice?“

„Neser, za koho mě máš... Fakt, ani ťuk! Žádnej signál! Ani to vobligátní zívání,“ zívá, až se lodní komín kymácí.

„Ááčch,“ okamžitě též vyvrátíš sanici. „Tak potom druhá možnost – zrovna to začalo.“

„Může bejt, poněvadž mi zničehonic začal hrát v makovici Kryl.“

Šíf se ocitá zpátky ve výhni, vydechne si, hrkne v něm, lopatky začnou hrabat, lidi lomožit a jedeme.

Revival dělá, co může, aby zaplašil rozpačitou chvíli, ale i muzikantům, zdá se, přiškrcuje hlasivky specificky tíživá atmosféra Štěchovické přehrady. Nedostavěné betonové skelety v kopci, šedožluté listnáče, strohé smrčiny, dohledka olezlé tunýlky provrtané skrz skály, staleté palubkové chaty podobné opuštěným sršním hnízdům.

„NEMÁŠ V ZÁSOBĚ HISTORKU, KTERÁ BY SE NETÝKALA MĚ ANI TEBE?“ ŽÁDÁ KOTALÍK.

„Mám,“ říkáš. „Tuhle jsem se stavil před půlnocí v jedné redakci, byl tam jako vždycky akorát grafik-workoholik, co přes den maká pro zaměstnavatele, po nocích pro různý vobskurní plátky. Uvařili jsme si kafe.“

„Řek jsem *mě* ani *tebe*.“

„O mě nejde, jsem pouhej vypravěč... Sedíme teda s tím grafikem, najednou zvonek, přichází šedesátiletá bezzubá mánička. Chlápek, co vydává lokální almanach Hlas Vyšehradu. Vezmu to do ruky, listuju. Narazím na přepis autentický vzpomínky, nevím přesně čím. Řek bych, že Adolfa Branalda nebo podobného režimního autora... Jeho tatínek se každopádně narodil pod Vyšehradem a část života tam žil a makal. V sezóně plavení dřeva, k tomu nějaký obchůdek. Když mu táhlo na třicet, začala se u něj projevovat zvláštní choroba. Přestal spát a vod rána do večera se klepal, furt se to horšilo, nakonec ani mluvit nemoh, jenom jektal a drkotal. Tak ho rodina dokopala k doktorovi.

Doktor povídá: Pane – řekněme – Branalde, byl jste už u lékaře?

Járku, u nás se chodí za doktorem jedině kvůli porodu, nebo když někomu rozdrtí kláda nohu, jinak ne.

Hm, hm, na to doktor. Něco vám ale je, to vidím – nelíbíte se mi. Změříme tlak. Alkohol pijete?

Těch pár piv, u nás se vždycky pilo pivo, ale při tý rachotě to ani nepoznáte, večer bejvám střízlivej jako jezule.

Hm, hm. A co ženy, pane? ptá se doktor.

To né, pane doktore, u nás se za ženskýma nikdy moc neběhalo – a pak, von by ani nebyl čas...

Co teda s váma, zadumal se doktor. Kafičko, rum si dáte?

Rum ne, ale kafičko jo, ráno, pak ke svačině, v poledne mám osmý, no, a když si vařím poslední kafe, všichni už spěj, ale já bych bez toho nezabral.

Tak víte co, říká doktor – dělejte všechno, jak to děláte, jenom zkuste vynechat to kafe. A přijďte se mi za tři neděle ukázat, ale určitě!

Za tři neděle zvoní otec u doktora a povídá: Pane doktore, já vám nevěřil, ale vy jste mě z toho vysekal! Koukněte – ruce se ani nehnou!

Výborně, na to doktor, tak to tak dělejte dál – alkohol a tyhle věci beze všeho podle gusta, jenom to kafe vynechat!“

„CHRONICKÁ OTRAVA KOFEINEM – TO EXISTUJE,“ TŘEPE HLAVOU KOTALÍK. „Ty vado, ta moje ženská! Nebudu vo ní mluvit.“

„Klidně mluv.“

„Vod jistý chvíle se všechno rozpadá. At' udělám, co udělám, každej krok je prezentovanej jako chyba. Připadám si jako katalog chyb, do kterýho ta moje každou chvíli dopíše další hřích. Ke zbytku světa je přitom vstřícná – každej jí zajímá, kdekoho vyslechne, málokoho nechá ve štychu.“

„Jak to bere ten malej?“

„Tomu vymejvá hlavu, ať na mě zkusí zapomenout, že se je chystám vopustit. Přitom je vopustit nechci – rozumíš?“

„Nerozumím. Chceš s nima bejt, nebo ne?“

„Chci, ale přestává to bejt možný. Tuhle na mně rozstříhala nůžkama komplet hadry – je pravda, že jsem usnul voblečenej. Probudilo mě, až když mě nůžky studily na břiše. Povidám – co blbneš? Ani necekla, hodila nůžky na zem a šla spát do dětskýho pokoje.“

„To nezní dobře.“

„Jenže pak bez přechodu následuje nádhernejch čtrnáct dní – jezdíme na vejlety, když malej usne, sedíme na balkóně u vína a kecáme, posloucháme muziku...“

„Kryla?“

„Di do píči s Krylem, sotva jsem ho zažehnal, zas mi ho zapneš... Takže sedíme na balkóně, vona se kaje, já jí slintám do ucha, ať se na to vykašle, hlavně že jsme spolu, líbačka a tak dále. Pak jednoho dne buch – hned po probuzení vidím, že se satan vrátil. Celej den bude šejdrem.“

„Zkusili jste psychiatra?“

„Jo. Koncem května přišla v pátek v noci z koncertu v dlouhý večerní róbě a úplně se rozsypala. Zním psychouše, co ordinuje i v sobotu, tak jsem hodil malýho k bábě a jdeme do Bohnic. Vymínila si, že pudem pěšky, na sobě furt ty šaty, šperky na krku. Na Václaváku mě poprosila, ať počkám, vplula do butiku a po deseti minutách vylezla v džínový minisukni a modro-bíle pruhovaným triku s igelitkou v ruce – když do Bohnic, tak jako cuchta. Můžu jí za tohle nemilovat?“

„Řek ti k tomu něco ten psychouš?“

„Řek, že tak z gruntu příjemnou ženskou dlouho nepoznal a že kdyby nebyla moje žena, z fleku by se jí začal dvořit.“

„Rozstříhá na tobě hadry nůžkama a odborník řekne – v pořádku, stane se?“

„Tipuju, že mu to neprozradila. Taky určitě neřekla, že na mě vylila litrovej kanystr modrý acetonky.“

„Kde?“

„V posteli. Já vim – jenže já jí mám rád,“ zachraptí a z oka se mu vykutálí obyčejná lidská slza. „Bejvávalo to tak – jeden den amok, druhej chladnej vodstup, třetí sametová jebačka. Nikdy s žádnou to nebylo takový. Nic jí není svatý. Typická hysterka – ale copak se s jinou dá žít?“

„Nevadí, když nevodpovím?“

„Proč nevodpovíš?“

„Protože jsou ve mně v rovnováze dvě přesně protichůdný vodpovědi.“

„Ok, tak balancuj. Zpátky k tématu – lidová moudrost radí danýmu subjektu občas napráskat. To taky proběhlo – pokaždý následovaly tři neděle klidu. Mimochodem – nešlo vo vejprask, ale vo rovnocennej souboj. Kudlu po mně mrskla mockrát.“

„Kudlu?“

„Kuchyňák, to nic – stíhám uhnout. Spíš trnu, kdy se malýmu vrátí pásovej opar, poněvadž z nás má hlavu v pejru. Neumí si srovnat, proč se k němu chováme dobře a k sobě co nejhůř.. Dřív mi pila krev, to nebylo špatný.“

„Krev ti pila?“

„Jo – po každym šukání mi napíchla tady tu žilku a sála mi krev. Co se malej narodil, už spolu skoro nespíme.“

PROPLOUVÁTE ZATOPENÝMI SVATOJÁNSKÝMI PROUDY. V stojatých hladinách zátok se zrcadlí pařáty borovic, natahující se k měsíci plujícím v nebeské prázdnotě. Vyklované oči chatek na vás zírají z řídkce zarostlých svahů. Rozervané skály jsou oblepeny hrozny lidských budek.

Míjíte trampskou osadu Ztracenka, legendární Mravenčí skálu. Mezi sruby vychládají zaparkované nadupané landrovery, offroady,

čtyřkolky, naleštění posvátní skarabové. Lidé kolem chat se zabývají naučenými činnostmi. Čepičatí fotři chystají gril, mámy s bezvýraznými obličejí svolávají děti. Odtud to působí jako tábor nemrtvých.

MEZITÍM LAURA U TEBE DOMA PAKUJE SVOJE SAKY. Mohl a měl jsi jí s tím pomoci, mít jistotu, že nevyvoláš raptus. Že z tebe nevyskočí raněný galán. Že se nebudeš domáhat fyzického kontaktu. Snažit se přičichnout k vlasům. Vyvolávat ze záhrobí časy, kdy ti šeptala: „Háá...! Je to, jako by sis skrz mě prohrabával cestu.“

„Cestu kam?“

„To záleží na tobě, já jsem, háá, vobyčejná krajina. Vedu, kam se ti zamane...“

SLEDUJEŠ KŘEPČÍCÍ MLÁDEŽ, RYBÁŘE, POTÁPKY, VOLAVKY, LYSKY, KACHNY, RACKY, MRAKY, ŘÍČNÍ BAGRY, A ŠTĚPÍŠ PSILOCYBIN. Působením enzymu kyselé fosfatázy dochází k utržení fosforečné části psilocybinového skeletu, z něhož se tímto stává psilocin, zodpovědný za to, že si bez zábran leháš na palubu, dáváš ruce pod hlavu a zavíráš oči. Nějací lidé tě překračují, ale nevadíš jim.

„VÍŠ, CO TĚ VZBUDILO?“ SDĚLILA TI TENHLE ČTVRTEK UPROSTŘED NOCI. „Dala jsem ti facku! Ted' ti dám ještě druhou,“ třeskla ti v mozku rachejtle.

Nic jsi nenamítal. Věděl jsi proč. Chtěls to vysvětlit, posypat se popelem, trochu krvácet, trochu lhát, ale předešla tě.

„Pozejtří se od tebe vodstěhuju,“ sdělila ti. „Kdybys měl vodvahu přiznat se sám, mohlo to dopadnout jinak, ale takhle jdu. Ted' ještě spi.“

Leželi jste vedle sebe do rána. Sbíral jsi slova, ale nesebral. Laura občas vzlykla. Mohl sis rozbít hlavu o zed', mohls ji políbit. Možná by to nepomohlo, jenže jsi neudělal ani to.

KOTALÍK S KAMENNÝM ÚŠKLEBKEM DŘEPÍ METR OD TEBE. „Nejradši bych vodjel někam, kde mě nikdo nezná,“ sděluje vyrovnaným hlasem. „Tam bych zalez do houští a vodprásknul se, jenže nemám bouchačku. Tak jinak – vyhlídnout si zatačku na trati a dát krk na kolej.“

„Lokomotiva mívá vpředu takovej ten humánní nárazník,“ namítáš. „Vodhodí tě, zpřeráží hnáty, případně tě skřípne pod sebe a budeš hodinu chcípat v kolejišti.“

„Musíš tam položit *jenom* krk, pokud možno v zatačce, kde nestihne začít brzdit.“

„Neni moc zataček, kde vlak nebrzdí.“

„Musíš vybrat rychlostní, kurva, zkosenou.“

„Blbý bude, když to bude Pendolino nebo City Elefant – ty maj před každým předním kolem desku z ocelovýho plechu, mezera mezi ní a kolejí – dvacet čísel.“

„A? Kolik má muj krk?“

„Asi by ses vešel, ale tvar plechu napovídá, že by to neproběhlo čistě. A potom, co ten strojvůdce?“

„Na něj jsem nemyslel, беру to ryze technicky. Špagát taky neni tutovka, každej doktor ti po flašce ryzlinku prozradí, kolik jich přežilo a s jakejma následkama.“

„Muj názor – počkat, až bude mínus dvacet, vodjet někam do kopců, tam vypít láhev bourbonu, polknout hrst prášků na spaní, zbavit se vrchního oděvu a dát šlofika.“

„Do puntíku tak to proved kámoš mýho fotra, jenže měl pech – pustym lesem bloudila mimo vyjetý stopy dvojička na běžkách, našli ho, volali záchranku. Ve špitále už nic nenadělali – ruce i nohy pryč, amputace. Doktor, co ho měl na sále, si to vzal jako osobní misi. Netušil, že šlo vo suicidum, těma špitál pohrdá, tak trpělivě čekal, až se chudák probere, a povídá mu: Nejdůležitější zpráva pro vás v tomhle momentě je – budete žít!“

*Ááá Romča Kubíků a Lojza Kubíků
a tyhle pánové a párek chlapíků,
ááá Romča Kubíků a Lojza Kubíků
a tyhle pánové a párek chlapíků..., přidává revival na zadní
nástavbě.*

NESDÍLÍŠ ROZŠÍŘENÝ DOJEM, ŽE SE VŠECKO ROZPADÁ. Naopak – děje se cosi třeskutě napínavého, zajímavého. Pod nohama nám vzniká nová civilizační kra. Vstupujeme do nečekané fáze. Žel bohu – každý za sebe. Láska je přežitek. Už jen takový apendix, který se každou chvíli zanítí. Bláznění s ní spojené však trvá. Cítíš, jak tě to rve, jak se rozpadáš žalem.

Holčina, bez níž sis nedokázal představit aspoň kousek každého dne, teď skládá ponožky, sukně, knihy, foťáky, hrnky, dévédéčka, ručníky, svazky časopisů a skript do beden. Hrká ramínky ve skříních, hází trika do kufrů. Vzdychá u toho, pobrekává.

PODÉL LODI SE SUNE SVATOJÁNSKÁ SKÁLA, ZVRÁSNĚNÁ JAKO BŘICHO BRACHIOSAURA. Za zákrutem se na vás z dálky usměje zubatá přehradní hráz. Hudba urychleně balí, pár nenasytů ždíme z baru poslední objednávky.

„Vysvětlíš tohle někomu, kdo to nezažil?“ táže se tě bledý čtyřicátník s orlím nosem, nazývající se Kotalík. Obarvená havraní patka mu zprudka salutuje, neb vás právě obklopil větrný kanál vanoucí z žaber vodního díla.

„Těžko,“ odpovíš.

Parník zdlouhavě couvá, hrčí, drkotavě přiráží k přístavišti. Konec pouti. Dál musíte po svých. Slapy plavební komorou nedisponují. Inženýři na ni zapomněli. Nedostali ji příkazem.

Necháte houfy opustit palubu.

„Tváře se jako lidi, co jdou z kina,“ podotkne kumpán.

CHVÍLI CHYTÁTE BALANC NA HOUPAČCE PEVNÉ ZEMĚ. Načež to vezmete zadem, loudavou oklikou kolem Třebenic. Kráčíte pomalu, chvílemi takřka stojíte, plně soustředěni na veškeré aspekty okamžiku. Překračujete hrozny pářících se rudo-černých ploštic. Vychutnáváte ticho, ředěné sílícím šploucháním, povrzáváním a bubláním motorů zpoza hřebenu.

Při cestě se vyvaluje klasické lidské vřeten, pokryté živým pancířem much.

Kotáč vyčaruje z kabely úředně předvyplněnou složenku typu A, prohne ji, nadvakrát propíchne suchou větývkou na způsob plachty, celek zabodne do exkrementu.

„Toto jest moje tělo, krev mi žádná nezbyla, sorry,“ povídá.

„Tha – to bude penále,“ řekneš.

„At.“

Brouzdáte fialovou trávou, je-li to tráva – nějak divně vrže.

Na parkovišti skandálně nízký žlutý kabriolet. Uvnitř pokuřuje slimku hubená sedmnáctka, pohrdavý ksichtík postříkaný rzí pih, bosé nohy na palubce, obrázek jako z komiksu. Z vozu duní rádio: *O šikaně na základní škole hovoří v rádiu učitelka základní školy Brno-Komín, Renáta Surovcová Spratková...*

„TO SI MUSIM ZAPSAT,“ ŠMEJDÍŠ V TAŠCE. Hledáš cosi jako zápisník. Žasneš, kolik je v ní kapes, oddílů, suchých zipů, přihrádek. V nich zastrkaných papírků, paperbacků, nabíječek, párátek, žmolků.

„Zapsal sis to?“ ptá se Kotalík.

„Zapsal jsem si: *Pochoutkovej salát dle Denisy Langový: krůtí šunku na nudličky, hrášek, okurky, Zárubovu majonézu, kapku worcesteru, hořčici, cibulku, středně hrubě strouhanej celer.*“

„Kdo je Denisa Langová?“

„Těžko říct.“

„Neni to náákej starší zápis? Psals ani ne pět vteřin.“

„Máš pravdu,“ uznáváš. „Jiná barva propisky. Teďka jsem napsal: *Nežijeme proto, že bychom si to přáli.*“

„A Surovcová?“

„Tu jsem nechal plavat... Na co ses předtím ptal stran nemožnosti vysvětlit někomu něco, co nezažil?“ žasneš nad kreténskou stavbou vlastního dotazu.

„Vztahy – nechme toho... Vyprávěla mi jedna známá, jak se ptala v rámci domácího prozkoušování své sedmnáctileté dcery, co studuje obchodní akademii: *Kdo shodil atomovou bombu? Fidel Castro přece, vona na to. A na koho? No na Španělsko, ne? A co jako myslíš, že tím chtěl dokázat?* ptá se ta známá. *No aby ta bomba vybuchla, ne?*“

„Na to se nedá nic říct.“

„Proto to říkám.“

„Jako příklad něčeho, na co se nedá nic říct?“

„Jako příklad něčeho, s čím nehneš.“

„Chtěl jsem se zeptat – my jsme někdy v minulosti spolu mluvili vo společný sebevražďě?“

„Co je to za votázku?“

„Tvrдила mi jedna známá, žes jí něco podobného vykládal.“

„To nevim.“

„Nesmysl, že jo?“

„Úplná blbost... Jak se má Laura?“

„Zrovna se vode mě stěhuje.“

„Jste spolu, jo?“

„Už právě ne.“

CESTA VÁS NEÚHYBNĚ VEDE KE KORUNĚ HRÁZE. Vozovka, chodník, betonové kandelábry. Z jedné strany dech beroucí pohled na strmé žebrování stavby, z druhé třepetavá vodní pláň.

Obdivujete jeřábovou kočku. Připomíná vám odpalovací rampu pro V-2. Chvíli se nemůžete shodnout, proč se o to zajímáte, načež

se hádáte, čím tu rachejtli poháněli. Tvůj názor zní peroxid vodíku a kapalný kyslík, Kotalík je pro kapalný kyslík plus etanol.

Zhruba uprostřed přehrady, na straně, po níž jdete, postává vyčkávací vyosená pohledná bruneta v malinové mikině. Drží za ruku výbojně rozkročeného hošíka s RC vrtulníkem. Oba hledí vaším směrem.

Kotalík zaváhá, škrtně podrážkou o beton, načež zrychlí. Dlouhými kroky míří k nim.

TY NAOPAK ZPOMALÍŠ, ZASTAVÍŠ, OPŘEŠ SE. Pozoruješ třpytivou vodní masu, posetou v dálce plachetnicemi.

Po chvíli je kolega zpátky: „Hele, čeká tady na mě žena s klukem, nebyli jsme domluvený, je to jakože překvápko. Nemůžu tě vzít s sebou, stavujeme se pro tchánova spolužáka, co slaví rozvod. Nezlobíš se? Je to v pohodě? Nevadí to?“

„Uháněj – rád jsem tě viděl.“

„Měj se, chlape bídna!“

Zakřením se jako za starých dob, blýskne náušnicí, otočí se na podpatku a kluše k rodině. Hodí brunetě klátivou ruku přes rameno, klučička vezme za packu. Pomalu odcházejí. Vrtulník drhne nosníkem o asfalt. Drobná žena něco říká, rozhazuje volnou rukou. Vroucně mu tiskne hlavu k rameni.

Dolehne na tebe vlna podvečerního vedra pančovaná benzínovými parami, pachem vazelíny z armatur a hniječích sinic.

Dáš jim dostatečný náskok. Pak se vydáš jejich směrem hledat autobus, City Elefant, cokoliv, co tě doveze zpátky.

ZNOVU MYSLÍŠ NA LAURU. Na mírně cynické verbální grotesky, které jste spolu hrávali za dlouhých odpolední. Na složitá klání plná odboček, dotazů, vyznání a komentářů, která pro tebe byla cílem, kdežto ona je měla za předeheru k něčemu akčnějšímu. Měls koupit auták a vozit ji po čertech ďáblech – mohlo to dopadnout jinak.

V pravé zadní kapse máš uloženou většinu textovek z poslední doby. Některé znáš z paměti.

Nevim, jak se stalo, že sedím v bistru Zářivá perla, objednávám si čínský jídlu, který zaručeně nebudu jíst, a mám těžko v hlavě. Mám blbej pocit z toho, že jsem na tebe občas zbytečně vostrá, přitom si to nezasloužíš. Nebo zasloužíš?

Zasloužim, to je na tom to nejsmutnější.

Vodpustila bych ti všechno kromě toho, že mě poslední dobou nevnímáš: koukáš na mě, ale bavíš se s nějakým ďasem v sobě.

Nebavil ses s ďasem, což pochopila v den, kdy jsi přišel domů v deset ráno, napustil vanu a lehl sis do vody komplet v hadrech. Jednak pro zakrytí šeredného pocitu viny, a hlavně proto, aby z tebe neucítila tu, od které jsi přišel.

Vstoupila do koupelny s mísou salátu v ruce a v klidu ho vysypala do té vody, kdes ležel v košili a v džínách.

NAPADNE TĚ, ŽE BYS JÍ MOHL ZAVOLAT. Proč ale? Sdělíš jí něco, co neví? Udržíš lehký tón? Uprostřed jejího stěhování? Vidíš. Žer, co sis nadrobil.

Drnčí mobil.

Zahudruje ti do ucha tím svým překotným, dětsky bezradným hlasem: „Prosímtě promiň, jestli ruším, ale já bych potřebovala, abys tady byl, no.“

Zaplaví tě nemístná, nepodložená, vachrlatá, hanebně prudká touha.

„Za dvě hodinky jsem u tebe,“ říkáš.

„Teď nevím, jestli jsem to neřekla špatně – jdeme vod sebe, na tom se nic nemění. Akorát si vůbec nevím rady s knihama – Dějiny Londýna jsou třeba cí?“

„Moje,“ řekneš.

„Tak vidíš, počkám s tím na tebe. Nebo si ty krámy můžem rozdělit jindy, jestli nemáš náladu.“

„Ále, to je dobrý,“ říkáš, „vo náladu nejde. Nemám cestou koupit
flašku červenýho?“

„Myslím, že to není dobrý nápad.“

„Není, vid’?“

„Není, no. Nebo když, tak kup rovnou dvě.“

Rychlá verze

(2004)

SLEDUJU TEKOUcí TEXT ANTIVIROVÉ PROVĚRKY. Některé pasáže jsou fádni, opakují se stejná hesla, čínské znaky. Čas od času se však zablýskne série zajímavých tvarů, chce to jen nepolevit: *Prnca, prnep, prnho, prnky, prnlep, prsnox... Stringma, sysnet...*

„Zas už je na lovu slov! Proboha – dělej něco! Seš v práci!“ přistanou mi na ramenou šéfčiny ruce a zatřesou se mnou.

„Nemám co, čekám na podklady.“

„Tak si pod' se mnou aspoň dát panáka.“

Ťukneme si u ní v kanclíku. Není to kanclík – spíš součást proskleného kapitánského můstku, vyvýšené pozorovatelný, odkud je krásně vidět na nás ostatní. Šéfreditor s vedoucím vydání hrají solitaire.

„Hod' ho tam – hop! Musim běžet. Vy taky, kluci – dělejte něco! Nebo tady aspoň tak blbě neseďte!“

Šéfka se jmenuje Nad'a. Každého, s kým přišla do trvalejšího styku, posunula k pravidelnému návyku, nebo k nenápadné abstinenci. Já to řeším tak, že první ranní panáky, co mi naleje, chrstnu z okna, se zbytkem hospodařím.

Sedím, čekám na podklady. Když odečtu ztracený čas, mám to tu rád. Konfrontační porady, zmatky, šachy, úkoly, změny, nečinné pausy, raptý při uzávěrce, průsery, střety, katarze. Redakce je živočich mající své potřeby. Lod' choromyslných, z nichž občas někdo skočí přes palubu, jiný je tam vhozen jako oběť rozmarům, úlitba personální bouři. Z ničeho se nedělá věda. *WELCOME TO THE INDUSTRY OF SEVEN DEADLY SINS*, stojí na dveřích do našeho oddělení. *KOMU V LEDNICI HNIJE SALÁT, AŤ SI HO LASKAVĚ VYHODÍ*, je na téže ceduli připsáno fixou.

LAURA SE KE MNĚ PŘISTĚHOVALA ZPÁTKY. Zjistili jsme, že nám bez sebe bylo hůř než spolu. A tak opět bivakujeme na hromádce a doufáme, že je nám líp, ač se skoro nevidíme. Maká v jiné redakci, kde mají vlastní rituály, výjezdy a pitky, míjející se s našimi.

Sem tam odfrčí v pátek – jako zrovna dnes – k rodičům, do lůna pragmatické severočeské famílie.

To potom mám dva dny k volnému užití. Ráno uvařím čaj, zapnu počítač. Psacího robota ze sebe vyndat nedokážu. Přes týden pro šéfkou, o víkendech pro sebe.

V JEDENÁCT ULÉHÁM DO POSTELE. Za zdí, kterou pokrývá knihovna, se ozývá obvyklé hekání. Bydlí tam podobaný tlamatý kořen, taky odněkud ze severu. Co týden má v prádle jinou, což Laura se zájmem průběžně monitoruje. V místě, kde nejsou knihy, neb tam měla být televize, přiloží ke stěně skleněnou mísu a k jejímu dnu přitiskne ucho – recept její matky.

Slyšet je ovšem i bez toho. Così tam zaskřípe. Vzápětí se přidá klasické, zvolna se zpravidelňující vrzání. Čekám vzdechy, vzlykot, houkání, udýchané myši hvízdání, obvyklý buvolí ryk, mlaskání facek, cokoliv.

Nic – jen rychlé tenké vrzukání. Skončí, jak když utne. Dunivý hlas řekne patrně prázdnému bytu: „Jo... Todle mi jde ze všeho nejlíp.“

Ze solidarity vstanu, otevřu freefoto.cz, v rychlosti najdu lidskou tvář, což není v těch tunách kurev nic snadného, a hned se přidám. Nepotetovaná bledá děva mi hledí přes rameno, přes hýždi, pod ramenem, pod houpající se uondanou bradavkou do očí.

Jakmile je hotovo, vymažu cookies, zhnusím se sám sobě a jdu spláchnout použitou á čtyřku. Než ji zmuchlám, mrknu, co je na ní naškrábáno: *Bylo-li stylem dávných dob utrpení, je naším stylem euforie. Každý ví, že z utrpení lze destilovat čistý materiál, kdežto euforie – zbytek přeškrtnán.* Další fragment: 95 % rozhodnutí má

čistě pudový základ (zdroj MPP, str. 87). Plus nesrozumitelné výkřiky, kde dominují pojmy jako vymyslet náhodu, lízat železo mládí a favorizace.

SNAŽÍM SE RECYKLOVAT. Popíšu papír z obou stran, než ho pustím dál. Sobota proteče jako písek. Píšu blbosti, mažu je – žádné soustředění. Zítra mě čeká výroba guláše u šéfky. Mám se předvést, když jsem si tuhle pouštěl hubu na špacír v rámci kulinární debaty.

SVOLAT TAKZVANOU VELKOU PÁRTY NA NEDĚLI OD OSMI – TYPICKY JEJÍ NÁPAD. Její byt je okružní. Dá se projít pěti pokoji, obejít to předsíní a podle chuti nenuceně kolovat. Nějakých třicet lidí rotuje, ostatní sedí. Patřím ke krácejícím, líp tak zastřu neklid. Šéfová si potrpí na mediálně podchycené lidi. Míchá je v nejnemožnějších poměrech. Nutí je, aby se družili.

Míjím kompletní Plastic People of the Universe s pochmurným Jirousem, podobným nedůtklivé kvočně, uprostřed. Nehybně sedí vedle sebe na dvou gaučích, každý v ruce sklenku, obklopeni klakou svých vykladačů.

Bavím se jako vždy s dvoumetrovým tlustóchem s blýskavě oholenou hlavou, aniž si vzpomínáme, odkud se známe. Bavím – mlčím, zatímco on mi drží přednášku z dějin kosmonautiky. Zabrousí k nim pokaždé, když se potkáme. Dnes probíráme tragickou misi Sojuzu 11. Deklamuje nepříjemně řezavým tónem, zadržává, prská, řve, sliní na parkety: „Brzdící motory se v pořádku zažehly, jóó? Nad Francií se vodpálily pyrospojé, éé... automatika pracovala bezchybně, jóó? Všecko fungovalo perfektně, jóó, éé, kchch? Si to představ – na zemi už chystaj koňak, jenže posádka mlčí!“

Vzápětí na někoho energicky mává. Běží k němu, zadnice se mu třese. Jsem sám.

„Co ten guláš! Kde je?“ volá na mě šéfka z rohové sedačky.

„Za chvíli,“ odpovídám.

„Celý dny vod něj nic jinýho neslyším!“ ukazuje na mě. „Kdykoliv mu cokoliv řeknu, uslyším: *Za chvíli!* Pojd' sem! S někym tě seznámim!“

Vedle ní sedí zavedená literátka se svým nigerijským mužem. V životě jsme se neviděli. Naďa nás posadí proti sobě a donutí nás komunikovat, je to její hobby.

„Píšete, tak si něco řekněte!“ tlačí na nás.

Pár vteřin se stydíme, zatímco Nigerijec se tiše baví, načež spustíme parodii na to, jak si povídají pisálkové. Naďa je nadšená – parodie miluje.

„Co ráda čtete?“

„Já moc ráda nečtu.“

„Píšete večer, nebo ráno?“

„Píšu, dokud nezačne smrdět izolace, mám starej počítač. Čet jste v poslední době nějakej inteligentní text?“

„Inteligentní autoři jsou k ničemu – pisatel má bejt idiot s nulovým sebevědomím, jinak se to po něm nedá číst.“

„Čet jste teda v poslední době něco zajímavýho od nějakýho idiota?“

„Bude to znít jako hloupej vtíp, ale onehdá jsem si otevřel zrovna Myškina.“

„Dočet?“

„Nedočet.“

„Vy jste teda přesvědčenej, že ambice jsou na škodu?“

„Asi jak komu. Každopádně...“

„Dost – stačí!“ tleskne šéfka. „Zvládli jste to, ted' vám ho vodvedu. Slíbil totiž, že nám předvede skvělej guláš. Šup – do kuchyně!“

ESKORTUJE MĚ TAM, ABY MĚLA JISTOTU. „Já vim, že tě to tady v zásadě sere,“ hrčí cestou, „neumíš se bavit, máš v sobě zbytečnej vostych, nevím, co máš proti Vodňanskýmu, ale stejně si tě pohlídám, aby ses mi někde účelově nezakecal. Třeba Eva je furt pěkná, neni?“

„Jo, to je.“

„Jak je stará, víš to?“

„Baj voko pětatřicet.“

„Tak vidíš, jsou tu mladý holky – uvař a přijď se bavit! Flákota je na lince, cibule taky, zbytek na stole, nože jsou tupý, koření najdeš támhle, porad' si.“

ROZBALÍM PAPÍR. Obejde mě hrůza – pětakilová hrouda pokroucených seschlých klišek plných mazlavého loje. V dalším balení čtyři špalky temně krvavého zadního. Připadám si jako Jiřík, když dostal úkol přelít sítem jedno moře do druhého. Chuj s tím – беру nůž, loupu cibuli.

Otevřou se dveře, nakoukne spisovatelčin chlapík. „Můžu pomoci?“ ptá se.

„Díky, budu rád.“

Přistoupí, vezme do ruky nůž. Před námi hrnec. To patří tam? ptá se, ukáže na maso, na hrnec.

Jo, tam, kývu, ale až potom – najednou.

Pouštíme se do krájení. Kliška je dřevnatá, tuhá, vydává nažluklý odér.

Brnkne o mě pohledem, jestli to myslím vážně.

„Jaký si to koupila, takový to bude mít,“ říkám. „Špatný maso, podle mě v životě nevařila guláš.“

Pokrčí rameny, on taky ne.

Pižláme klišku keramickými noži, extra smradlavé fláky letí rovnou do koše.

Černý chlapík se udiveně pochechtává. Je zvědav, co z toho bude.

Nakoukneme do lednice, jestli by se nenašlo něco, čím věc případně vylepšit. Je plná španělských klobás, ovčích jogurtů, kozích pudinků, řapíkatých celerů, ušlechtilé nahnílych tvarůžků, špenátů, krevet, vyhlášených lahůdek. Taky bych se vykašlal na klasiku, mít v přihrádce originál Culatello di Zibello.

Vytáhnu ze dvířek dvě piva, podívám se na něj, on přikývne, zátky syknou, přitukneme si.

„Oté?“ zeptá se.

„Oté,“ odpovím, jelikož zrovna čtu knihu jeho ženy, kde píše o sobě, o něm a o jazyce oza.

„Right,“ řekne a plácne mě zdrženlivě, jakoby zkusmo, po zádech.

Nešikovně ho poplácám též, on to však vstřebává. Vidí, že si nepřeju, aby viděl, že jsem místní hotentot, který nikde nebyl a nic neví, tudíž neumím být easy. Neznám pět jazyků; už můj fotr znal jen tři, z toho česky špatně. Domníval se, že syreček se píše *sýreček*, poněvadž jde o malý sýr.

„Já jsem Honza,“ řeknu.

„Já Ken,“ odpoví a kývne k hlučícím pokojům: „A kdo ty lidi?“

„Ááá,“ mávnu obouruč. „To jsou takový krákory vychucholený, mavruchy nevychechtaný, sedumkrát počmáraný – hrozný lidi, víš. Kromě tvój ženy samozřejmě, ta je příjemná a normální. Nejsou ale zlí, no, některý jo, ale nebyl to původní záměr. To z nich udělal život.“

„Znám mnohem víc hrozný lidi,“ řekne po chvíli.

KUCHYNÍ SEM TAM PROJDE NÁVŠTĚVA S KOKTEJLEM V RUCE. Nevěnují nám pozornost, zjevně nás považují za personál.

Nakrájeli jsme klišku, kilo cibule. Ted' co s kýtou.

Ken se přimlouvá, abychom ji tam vrazili taky. Pustíme se do ní. Jde to líp – maso není tak zdřevnatělé. Chlapík strčí kousek do úst, žvýká. S polykáním nespěchá. Zkus, říká a podává mi kus syroviny.

První dojem – je to líznuté chlórem nebo čím. Po jisté době to ale přestává vadit. Zjišťuju, že krvavá žvýkačka nechutná až tak zle. Musí se dlouho, dlouho zpracovávat. Jakmile mám dojem, že se s konečnou platností usadila v žaludku, sáhnu po dalším kousku.

Čtvrtina hovězího nicméně skončila v odpadcích. Co s tím? Projedeme znovu lednici, nalezneme špek. A jaký pěkný. Krájíme

ho, už celý spařený, uslzený a zamaštěný. Lijeme do obrovského kotle olej, sypeme cibulku, jakmile pustí vůni, svrháme tam slaninu.

„VÍŠ, KOLIK STOJÍ DESET DEKA TÝHLE PANCETTY?“ ZAVYJE ŠÉFKA OD DVEŘÍ. „Tý, co jste tam zrovna hodili?“

„Pajčku nejmíň, tipuju.“

„Víc než dvakrát tolik! Ale dobře. Tohle tam nedáte?“ ukazuje na horu klišky, kterou jsme nestihli vyhodit. „Jen to tam dejte, kluci, šup!“

„Naďo, to přední není ani trochu dobrý,“ namítám.

„Co je na něm špatnýho? Trochu smrdí, to se ztratí – hop, ať to vodsejpá, lidi mi tam umíraj hlady!“

„Musíme to dusit, dřív jak za dvě hodiny to nebude.“

„Nepřipadá v úvahu!“

„Není jiná možnost.“

„Vždycky je jiná možnost – zkuste ňákou rychlou verzi. Nechci slyšet, že to nejde! Přidám plamen, víc míchám, dám víc papriky, támhle vidím pár kapií, vrazím je tam taky, prdnu do toho ňáký tunidlo – sardelovou pastu, hořčici, a za hodinu mám hotovo, ne?“

Dřevěným kopistem, který jsme našli viset jako rustikální ozdobu nad sporákem, mícháme olejnatou, neblaze zatouchající hmotu.

Upijíme pivo. Lepím dohromady rádoby anglické autodafé stran okolností, za kterých jsme se potkali. Variaci na starou žižkovskou píseň *Já tu nejsem vod toho*.

Odpovídá česky, že k takovým okolnostem si můžu leda blaho-
přát, protože nemám ponětí, v čem se jinak žije.

NEMÁM – ŽIJU OBALEN SIMULAKRAMI. Uměle vyrobená skutečnost tvoří základ mojí mysli. Nic není pravé, nic nepravé. Honit si brko na síti – realita světa, odkud pocházím. Nevidím, a tím pádem neumím zacházet s ničím, než co mi bylo nainstalováno do hlavy včetně dvou až tří standardních řešení. Můžu je mírně modifikovat,

doplňovat, případně odmítnout, což znamená zničit se. Odpálit pod prdelí vlastní koráb. Nebo se aspoň vykašlat na nekonečné remcání, které je nedílnou součástí pravidel, a nechat to volně běžet.

ALE HLAVNĚ DÁT FOFREM VAŘIT VODU NA PODLITÍ – PEKELNÁ MATERIE V HRNCI SE ZAČÍNÁ PŘIPALOVAT. Kližka je rozvařená, zatímco kostky zadního plavou v jezeru loje nepoškozené.

Ken se mnou ještě chvíli solidarizuje, byť je jasné, že jsme prohráli. V příhodný moment se omluví a zamíchá se do davu. Nejlepší, co se dá v daném případě dělat.

Kdybych jen trochu uměl vzít kramle, udělám to bez ohledu na dopad. Jenže jsem naučen nést následky cizích záměrů. Navíc neumím vypnout plamen – je na nějakou fotobuňku. Nejspíš by to tu vyhořelo, vybuchlo.

A tak jsem u toho, když se výsledek přesouvá z kotle do misek. Když se roznáší po bytě. Zhlédnu ředitele ČT2, jak se krmí. Na okamžik podlehnu iluzi, že to prostě snědí.

Nejde však přeslechnout pozvolna se rozlévající rozpačité mlčení. Takhle se nemlčí u něčeho, co se dá jíst.

Rozezlená šéfka přífrčí, strká mi lžící do úst: „Vochutnej, cos uvařil.“

„Koupilas špatný maso, nešlo s tím nic dělat.“

„Co na něm bylo špatnýho?“

„Kližka ze starý krávy – tuhá, navíc, jak víš, dost jetá. No a z kejty se dělaj plátky, pečeně, rolády, jenom holt ne guláš.“

„Příště pudeš koupit mladou krávu ty, aby ses neměl na co vymlouvat.“

„Hm.“

„Článek máš mít ráno hotovej, to víš?“

„To vim.“

„Máš ho?“

„Nemám. Pojd' mě teda vypustit – musim ho aspoň nahodit.“

„Tak jednoho na cestu,“ vytahuje z retro kredence láhev koňaku, nalévá. „Čus, ty perlo kuchyně! Jsem zvědavá, jak ho ve čtyři ráno budeš nahazovat!“

Scházíme po mramorovém schodišti, šéfka cupitá přede mnou jako nehlučný černý nindža.

„Nevíš, kdo je ten velkej tlustej plešatej, co furt žvaní vo kosmonautice a je na každým mejdanu?“ ptám se jejích zad.

„To je muj muž, tebe má docela rád – pokaždý ho vyslechneš.“

„Jo tak.“

„Poslouchej – ty už u mě nikdy nebudeš vařit, rozumíš!“ říká u hlavního vchodu. „Pít u mě můžeš, jenom prostě nevař. Na článek se vyprdni, stejně nám bude celej den blbě. V deset ale na poradě bejt musíš. Pa!“

A vypustí mě do husté frontální mlhy.

PROPLÉTÁM SE MEZI NÁRAZNÍKY CHCÍPLÝCH AUŤÁKŮ. Na kapotách lpí mokré listí. Na strmých schodech rozdělených železným zábradlím, po nichž stoupám vzhůru, je listí po kotníky. Kapénkami nasycený vzduch rachotí v plicích. Z jedné strany divoké křoví, z druhé obrysy zpustlých vil v zanedbaných zahradách.

Stojím na odpočívadle, koukám na jednu z nich. Nikdy jsem si jí nevšiml, pokud jsem tu kdy byl. Z hrubě omítnutého průčelí trčí dvojité trojúhelníkový štít, úzká okna zatlučena prkny. Mělké náznaky fresek nepotlačí celkový vzhled modlitebny, katovny. Stavba má do sebe cosi chorého. Kolem hromady hlíny, o zeď je opřen primitivně stlučený hrubý žebřík. Zírám do mlhy, zaskočen všepožírajícím dojmem, že jsem se ocitl v jiném čase. Mnohem dřív, než jsem se narodil. V mozku mi suše cvakají odkecaná, zastaralá, nepřipadná slova. Nemám víc rozumu než mlok. Nikde žádný zvuk. Ve vodou nasáklé pavučině pod tělesem veřejného osvětlení sebou pomalu tluče můra.

Odněkud zaječí siréna záchranky. Zakvoká pár alarmů. Dopnu zip, vyhrnu límec, pokračuju v cestě. Šikmo nahoru doleva – tam někde musím narazit na místa, která mě dovedou k domovu.

DOMA JE ZHASNUTO, TICHŮ. Laura spí, utahaná severočeským temperamentem svých nejbližších. Zelňačka, dorty, řízky, tety, švagři, víno, becherovka, Kořistka, Špidla, rekvalifikace, restituce, do krve rozhádaní kníratí bráchové.

Lajdácky splním pár hibernačních úkonů, co nejtišeji lehnu vedle ní. Sáhne za sebe, najde mojí levici, přitáhne si ji k sobě. Ruka se změní v kraba a škrábavě jí popoleze po bříše – husí kůže se dostaví okamžitě. Otočí se, vymrští, zavalí mě. Smějeme se jako pominutí. V příhodné chvíli zamáčknou budík. Než vstávat za tři hodiny, radši nespát vůbec.

Planeta Žižkov

(2006)

JDEŠ OD VIKTORKY SEIFERTOVOU ULICÍ. Procházíš stroboskopickou alejí asijských neónů – modrá řeže rohovku, zelená čočku, rubínová sklivec. S třeshťicí hlavou klesáš z obchodních končin Milíčovkou do sociálního kráteru Žižkova. Klimatizační hukot města sem dolů skoro nedoléhá. Nahrazuje ho chraptivý mezilidský hlahol, třískot, štěkot, zvuky domácích hádek zpoza vymlácených oken.

Uprostřed Prokopského náměstí se krákají za vlasy dvě tlusté ženy, bijí se po hlavách kabelami. Opřen o kmen stromu vsedě na holé zemi kdosi spí, odpočívá, či to vzdává. Na soklu Haškova pomníku dřepí kolem dokola houf výrostků, podávajících si cosi v sáčku. Každý něco vyhrábne, strčí do huby a dá dál. Jestli byl sochařův záměr, aby socha žila, zdařilo se. Haškův volný duch zde rezonuje naprosto.

VSTOUPÍŠ DO DIVOCE VYMALOVANÉ MÍSTNOSTI. Zdi jsou ověšeny změtí plakátů, smaltů, rámovaných cedulí. Prostor mezi nimi vyplněn hustým mumrajem nápisů, jež zde zanechali hosti.

Zabočíš po schůdcích vpravo na zvýšené pódium pro cizince. Všude jinde je nátřesk. Lokál pulzuje – hlava na hlavě, dým, řvoucí televize plus muzika z džuboxu. Tomuhle se plaší koně, druhý ty koně krotí, třetí se hádá s pátým, čtvrtý vykecává šestému díru do hlavy. Dva se motají po místnosti, nevědouce, jestli se chtějí prát, objímat nebo padnout. V rohu si špitá stůl potetovaných holek. Osamocený stařec drží v žilnatém pařátu sklenku.

Svého času pro tebe tenhle bar znamenal archu klidu. V létech, kdy jsi žvýkal o dva bloky výš copywriterský chlebiček. Když den

kulminoval a accounti brečeli únavou připravenou zvrhnout se v iracionální agresi vůči podřízeným, bylo dobré zajít sem na pár káfi, koukat z okna a na nic nemyslet.

V MOMENTU, KDY VTEŘINOVÁ RUČIČKA SKOČÍ NA CELOU, VEJDE NORDICKÝ JINCH. Vyhlíží jako severský velrybář. Tuší v sobě genetický sklon k něčemu podobnému; podporuje to tedy hrubým rolákem, kotletami, těžkým dvouřadým kabátem. Vyvlékne se z něj, odmotá šálu, kecne ke stolu.

„Nevadí ti sedět zády dovnitř?“ ptáš se.

„Mně nevadí nic,“ odvětlí.

ZNÁTE SE Z JEDNÉ DÁVNÉ, KDYSI HLUČNÉ PARTY. Mnozí ztichli, mnozí přestali mluvit vůbec. Tenhle kluk, řečený Daktyl, však mlčel už tenkrát, v létech naplněných debatami spletenými z načtených pravd, opilého veselí a předsudků.

Jednou jsi s ním zůstal sedět na hostinské zahrádce v novostavbách za Spořilovem – tehdy mluvil souvisle do rána o skrytých rozměrech, cyklickém vesmíru, hledání finální energie, o babách, o svém mládí.

Sedíte, držíte pivo.

„Je dost banální sedět a držet pivo,“ podotkne.

„Je,“ souhlasíš. „Jenže víno hází záhu, panáky je potřeba omezovat, na kolu chuť nemám, džus je pro mladý a po kafi bych nespál.“

Úvod máte za sebou. Je čas na půlhodinku, hodinku ticha.

Pod vámi se otrásá řevem stůl obsazený žižkovskými domorodci. Zaprané bundy, kšiltovky, hranaté vtipy, průběžné měření sil.

Chlápkovi, co zrovna nejvíc čeří vlny, sedí na klíně pohledná škeble. Kulaté boky, statná stehna, malé nožky, bujné oranžové mi-kádo. Víská ho ve vlasech, dává mu rozmázlé pusy. Jakmile však její vyvolený plácne něco, co se setká s výsměchem, stane se z něj debil, upadne v nemilost, holka zvedne kotvy a přesune se ke řvounovi,

který jejího bývalého utřel. Přenese péči na něj. Così podobného jsi viděl v dokumentu o pralesních primátech či snad lvech.

Kouř houstne, personál bezohledně větrá. Ze dveří čiší mráz jak břitva. Za oknem se míhá párou zahalený provoz.

DAKTYLOVA HLAVA TRČÍ V PROSTORU JAKO NEHYBNÝ ZRZAVÝ MONOLIT. Sedí a mlčí. Inteligentní samorost. Tvrdší verze Šlitra bez buřinky. Manželka, dvě děti, rodiče lékaři. Na chleba si vydělává na druhé straně Karlínského tunelu jako informatik, programátor. Běhá, plave, chodí, jezdí, píše poezii. Občas v nějakém klubu zabučí na ságo, přečte pár vlastních textů.

„Ten Fassbinder má neuvěřitelně grázlovskou tlamu,“ povídá zničehonic. „Koupil jsem ve Stuttgartu komplet jeho filmů. S velkejma odstupama jsem je vstřebal, zdaleka ne každé až do konce.“

„Viděl jsem než pár kousků ve filmovém klubu,“ odvětiš, „neznám ho.“

„Časem k němu dojdeš. Třináctej měsíc – na ten stačí mrknout dvakrát, tu informaci jen tak nezapomeš. Kus poctivýho němec-kýho příběhu – musíš mu dát čas. Von ti za to příležitostně umožní konečně pochopit Walsera, Brussiga, Bölla a tyhle. Dojde ti, co ty chlapi mohli mít proti korektnímu, hladce fungujícímu hospodářsko-křesťanskému zázraku. Zahraje ti středostavovskou nudu, až tě brněj česky.“

„Ubíjející nuda v luxusním vězení – tu znám akorát z Klaunovejch názorů.“

„Co bysme za ní dali.“

„Ta už tu je, akorát bez luxusu – makej, nebo chcípni. Což se nemusí vylučovat.“

„Na rozdíl vod minulosti, co tě voštemplovala, zařadila a řekla: Makej, nebo chcípni, svině zasraná.“

„Posun je v tý svini zasraný.“

„Asi jo.“

DVEŘE JSOU DOKOŘÁN. Místností se rozlézá kosa. Kdosi je vztekle přikopne. Pingl je s klidnou převahou svých důvodů opět otevře.

Atraktivní markytánka u spodního stolu neúnavně přeseďá z jednoho dryjáčníka na druhého.

Zvedneš se, probíjíš si cestu uličkou. Stojíš nad mísou, proudí z tebe provozní kapalina.

Když se vracíš, pohlédneš na ni. Její obličej se leskne metr od tebe. Je jí k šedesátce. Pod vrstvami laku, pod parukou, v rozpustilé džísce vříská svraštělá bezzubá bytost. Cení porcelánové klafáky na svého nejnovějšího.

„Tobě nevadí, že chodím s tvojí dcerou?“ řičí brunátný gladiátor, z huby se mu valí kouř jako čertovi, tícne doutník o stůl, vrazí do sebe fernet.

„Nevadí,“ skřípne ženská, „mě to totiž vzrušuje.“

„Seš ulítlá.“

„Ty seš ulítlej, protože šoustáš starou bábu.“

Stůl se může přetrhnout smíchy.

KDYŽ USEDÁŠ, VŠIMNEŠ SI DVOU STOLKŮ ZA DAKTYLOVÝMI ZÁDY. U každého zbyla jediná židle, ostatní se rozutekly.

Na jedné sedí nápadně pohledná mladá žena s aristokraticky modelovanou tváří. Naprostá absence vulgarity. Noblesa získaná nikoli cvikem – tahle je ryzí, byť mírně nervní, což k těmhle povahám patří. Možná má jenom Oxford a neví, co tady s ním.

Na druhé sesli štíhlý chlápek, ponořený do studia časopisu, nohy natažené rovně před sebe.

Dívka je zvláštním způsobem neklidná – rozhlíží se rychlými krátkými pohledy, odhrnuje kaštanové vrkoče, protáčí štíhlými prsty sklenku s vínem. V jejím počínání je cosi bezbřehého.

„ONEHDÁ JSEM BYL S DĚTMA V NEW YORKU A NAVŠTÍVILI JSME MUZEUM NA LETADLOVÝ LODI,“ ŘÍKÁ DAKTYL. „Jméno si nepa-

matuju. Paluba přecpaná starejma tryskáčema, vsecky působěj podbízivě, jsou křiklavě natřený a tak. Načež jsme ale přišli k neuvěřitelně velký placatý nestvůře – nikdy jsem nic podobného mimo sci-fi filmů neviděl.“

„Á dvanáctka,“ opáčíš netrpělivě, šoupaneš pod stolem nohama.

„Nevim – dlouhatánskej matně černej trojzubec, motory jak svině a vpředu místo kabiny jenom taková sekerka z ohnivzdornýho skla. Pod celým monstrem vany plný voleje nebo čeho.“

„Ty tam holt musej bejt,“ pouštíš džina ze řetězu. „Poněvadž je to trisonik optimalizovanej pro vysoký rychlosti, čili ty plechy a spoje musej bejt navolno. Až ty dva tři machy je stlačeš do kompaktní podoby – kdyby byly nafest, prdne to. Teďka už bude dávno vypuštěnej, bude to asi konzervační olej, co z toho teče. Ke vzhledový výjimečnosti: Je tam něco víc než čistě technika... Projektoval ho jistej Kelly Johnson – měl nezaměnitelnej rukopis, stejně jako Theo Jansen nebo ten, jak von se...“

„Gaudí?“

„Hovno Gaudí – Giger. Všecky Kellyho mašiny nesou punc nadčasový estetický výstřednosti, technický mystiky – viz F-104 Starfighter. Nahlídnout možnost zásadní změny koncepce oproti logice pomalejš evolučních forem – v tom to je.“

„Chlapská debata je za náma,“ kývne, „co máme dál?“

„Nedávno jsem byl ve Wroclawi. Pokaždý, když jsem v Polsku, zjistim, že je ve mně někdo mnohem normálnější než tady. Je to tím, že se tam s tebou hned každěj dá do řeči, brejlatá holka na recepci s umaštěnejma vlasama stejně jako autobusák nebo no name soused u stolku v káfirně. Ty lidi rádi mluvěj, vyptávaj se, chluběj se, je tam víc energie. Můžeš dostat po rypáku, ale když se do nich nesereš, maj tě rádi.“

„Mě ta země nepřitahuje, ale byl tam Karel a taky si je nemoh vynachválit. V tom má pravdu ten váš divnej kamarád Karabáč – žádněj národ na planetě nepovažuje svý bezprostřední sousedy za atraktivní. Jedině Polsko zjevně tuhle zásadu aspoň částečně nectí.“

„Vohrnou nad tebou nos, to jo. Ale daj ti šanci pokusit se změnit jejich mínění vo tobě k lepšímu.“

„Já bych tu šanci asi neproměnil. Cestování bysme měli – eště něco?“

SLIČNÁ ŽENA ZA JEHO ZÁDY PŘECHÁZÍ DO NOVÉ FÁZE. Otevřeně studuje jednoho účastníka po druhém. Není v tom ani stopa lascivity. Snad trochu bezostyšnosti. Třídí jednotlivce, jako by šlo o jiný živočišný druh. Její osudově se třpytící oko sklouzne po Daktylovi, po tobě, ale hned vás opustí.

Náhle se narovná, stáhne svetr přes hlavu. Pohybem šíje odhodí kadeř. K zešílení štíhlé tělo obepnuto temně vínovou večerní toaletou. Když se otočí k muži s časopisem s prosbou o oheň, spatříš hluboký zadní dekolt, odhalující křehce bezbrannou, ač hladkými svaly vybavenou proláklinu zad.

Muž se neochotně zvedne, připálí jí. Řekne pár slov jejím jazykem, zacouvá, opět se přikryje časopisem.

„ZAJÍMALO BY MĚ, CO SE ZA MNOU DĚJE,“ ŘÍKÁ DAKTYL, PŘIČEMŽ SÁM HLEDÍ DRAHNOU DOBU DO STROPU.

„Nic zvláštního, seděj tam dva a nevšímaj si sebe.“

„Kdyby nastala změna, dej vědět.“

MLČÍTE, SRKÁTE PĚNU. I mizerně točená plzeň postupně zprovozní komunikační průduchy. Dá odfouknout ventilům.

Jindy začínáte a končíte mlčením. Dnes Daktyl podává neslýchaný výkon. „Někde jsem čet,“ říká, „že četnost nahodilejch společenských styků příznivě zvyšuje hladinu testosteronu a jeho nedostatek naopak zvyšuje riziko vzniku smrtelných onemocnění. V tom případě mi rapidně klesá schopnost přežít – poslední léta se potkávám jenom, s kým chci. Což je i jinak nebezpečnej luxus – s někým poobědvat nebo promluvit mimo plán – a regulérně se

zasekávám... Koupil jsem si Novákovy Mašíny, byl jsem zvědav, jestli to za ty prachy učtu. Krásný momenty tam jsou, třeba jak se schovávali několik dní ve stohu, žrali syrový zelí, nezralý jabka a nemohli spolu vydržet, jak smrděli. Je to dobrá kniha. Nejhorší je ta deziluze – polomrtvý se prostříleli a prosráli za dráty a tam na ně čekali... Co ti to vyprávím, přečti si to. Poslední dobou vycházej v Reflexu články o těchhle typech – piloti, uprchlíci, odbojáři. Neuvěřitelní lidi. Vlastně jsem nic souvislejšího nečet. Leda Moravce – Špión, jemuž nevěřili. Možná jestli něco vyšlo v Torontu, mám toho doma tři čtvrtě metru. Rozhodně vim, že bych nedokázal vzít z kredence pušku a nechat se jít do krajiny zastřelit... Puška v kredenci není náhoda, to je jasný. Každopádně se zdá, že odbojáři jsou maximum, kam se ten morální kredit může dohrabat. Rub věci mi při čtení Mašínů taky došel – že to můžou dělat jenom takový, co to maj rádi. V tom kontrastu pak voceníš Jak jsem potkal ryby od Oty Pavla, který ti do té chvíle připadaly pitomý. Je to těžký...”

ŽENA V KOUTĚ SE NAKLÁNÍ K MUŽI S ČASOPISEM. Na cosi se ho ptá. Má mírně naléhavý výraz. Hovoří, nakolik se to dá v tom hukotu rozeznat, ostrovní angličtinou. Neokázalé evropské samohlásky.

Muž znovu bez nadšení odloží magazin na desku, stručně odvětlí. Podle přízvuku jasný tuzemec.

Žena se omlouvá, je tu rachot. I beg your pardon – co jste říkal?

Muž chtě nechtě opakuje, co řekl.

Žena poděkuje, věnuje mu nepatrně ztýraný úsměv. Zaobírá se dál otáčením sklenky s vínem.

OSVĚŽUJÍCÍ NÁPAD – VĚNUJEŠ SE TÉŽ OTÁČENÍ SKLA. Daktyl, aniž odtrhne oči od stropního svítidla, začne protáčet svoji plzeň rovněž.

TI DVA ZA NÍM SI O NĚČEM POVÍDAJÍ. Muž se naklání, ukazuje cosi na mapě, kterou žena vytáhla z kabelky. Zřejmě nic zásadního,

protože mu vzápětí mapu vezme, poskládá z ní klasickou papírovou čáku a posadí si ji šejdrem na hlavu.

Muž čáku ohleduplně sejme.

Ona si ji znovu nasadí.

Muž ji znovu sejme.

„DONESLO SE MI, ŽE TI KAHÁČ PROKOP LEDVINU NEBO NĚCO PODOBNÝHO,“ PROLOMÍ TICHOU DAKTYL.

„To už je nákej čas ale. Byl rozlučkový večer, končila sezóna Klubu 8, což byla taková příjemně nesourodá volná společnost, scházeli jsme se jednou do měsíce...“

„Klub 8 znám, četli jsme tam s Karlem několikrát.“

„Aha, vidíš. No a my dva jsme se pak šli ještě projít, tu a tam něco popili, a najednou koukáme – svítá a my jsme na dětském hřišti. Před náma žluto-červená houpačka, taková ta dvouramenná, trubková, masívní. Posadím se na jeden konec, Kaháč na druhý. Nedošlo nám, že má čtyřicet kilo navíc. Dosednul, já vystřelil jak raketa, pad na záda, von mě s mnoha omluvama doprovodil domu a já si leh. Za tejdén přines na usmířenou flašku vína, chodil po bytě, a jak je rozežranej, větril a volal: ‚Tys vařil ledvinky? Mmm – cejtím vepřový ledvinky!‘“

„Vodražená ledvina.“

„Zřejmě – tři dny jsem chcal krev.“

MUŽ MEZITÍM DEFINITIVNĚ ODLOŽIL MAGAZÍN A PŘISUNUL SI SESLI K JEJÍMU STOLKU. Sedí přes roh, mírně se k sobě naklání. Ona cosi říká, on odpovídá. Papírová čáka leží na zemi u jejího kotníku.

„POZDĚJC SE PŘIZNAL,“ DODÁVÁŠ, „ŽE SI SICE NEUVĚDOMIL SKUTKOVOU PODSTATU, ALE SRAL JSEM HO PREJ TEN VEČER, ŽE JSEM MU VYČÍTAL JEHO VZTAH K ŽENSKÉJM. Takže to byla sice nevědomá, ale pomsta.“

„Speciálně tebe si umím těžko představit, jak někomu vyčítáš jeho vztah k ženskéjm.“

„Spíš jsem něco vyčítal sobě a von si to špatně vyložil. Což nic nemění na faktu, že jsem skončil s vyraženým dechem. Mám dojem, že mě možná dokonce musel křísit, bylo mi hloupý se dodatečně ptát. Zajímavější událost se ten samej večer stala jinde. Renda se vracela z večírku do Radotína posledním vlakem, omylem vystoupila vo stanici dřív, ale stačila naskočit na vagón, dveře už zavřeny, tak jela celou jednu stanicí na stupačce. Průvodčí nemoh věřit svejm očím, když jí viděl vlát ve větru, vona ho chtěla uklidnit, tak se jednou rukou pustila a dělala na něj skrz zacákaný sklo: *Ne, ne, nebojte se, to je v pořádku, já vim, co dělám – dobrý, nespadnu...*“

Daktyl se směje zvláštním abstraktním smíchem. Jako by odmítal předmět pobavení, a přitom uznával, že jde o jedinou možnou reakci.

DVOJICE SE POPRVÉ DOTKNE. Jemně ji uchopí těsně nad loktem za paži. Když spustí ruku, uchopí ho ona pod stolem za dlaň. Tak nějak dětsky – bez zábran, bez špetky nevinnosti.

Drží se za ruce a hledí do místnosti. Ona, zdá se, malinko rozpačitě, ačkoliv je to od začátku její akce.

DAKTYL ZÍRÁ DO STROPU, VRAŠTÍ SVĚTLÉ OBOČÍ. Po konverzačním maratonu vás opět ovládne stav strnulosti.

Když je v tom dostatek poklidu, nedělá ti problém zamrazit vlastní existenci. Buď vyřadíš obecnou vnímavost a soustředíš mentální tok úzkým kanálem na jeden objekt, nebo vypneš proud a sedíš jako dement. Daktyl je vzácný tím, že i v takových momentech je plně na příjmu, byť spíš na kvantové úrovni.

Začneš otáčet sklenicí v protisměru. Daktyl, aniž spustí oči z rour vzduchotechniky, okamžitě též změní směr otáčení.

MUŽ SE ŽENOU SE DLOUZE LÍBAJÍ. Explodovalo to náhle, bez předchozích domluv. Ostatně to tak bývá. Řeč je spíš na škodu. Drží se, jako by se už nikdy nechtěli pustit.

„POSLEDNÍ DOBOU TO CELKOVĚ MOC DOBŘE NEVIDIM,“ PODOTKNE DAKTYL.

„Co přesně?“

„Nic právě – všechno je dokonale nekonkrétní.“

„A co je na tom špatného? Ruším otázku, máš recht, není to dobrý. Každý může kvákat, co chce, a nikdo nikoho neposlouchá, jak říká Václav Bělohradský. Demokracie rovná se lhostejnost.“

„Vo demokracii tady u nás navíc nikdy nešlo, nejde a ani nepude – to je nějaká mimoforma, v čem žijem. Taky ho nicméně sleduju – ten chlap mě dlouhodobě fascinuje,“ uzavře Daktyl.

DVA V KOUTĚ SE K SOBĚ TISKNOU V DLOUHOTRVAJÍCÍM POLIBKU. Žena vláčně pohybuje spodní čelistí, jako by se ho chystala začít polykat. Pročítáš jídelní lístek. Držíš ho v takovém úhlu, abys mohl registrovat vývoj situace a přitom nerušil.

„Taky bych něco zakous, ale bojím se, že jsme si měli vzpomenout dřív,“ říká skepticky spolustolovník.

Pingl vám dilema potvrdí – v tuhle hodinu už jen kyselá plzeň.

„Uděláte nám turka?“ ptá se Daktyl.

„Turka vám udělám.“

„Udělá nám turka,“ konstatuje Daktyl, jakmile se nosič nápojů vzdálí. „Předpokládám, že se známe tak dlouho, že jsem správně odhad, že si dáš se mnou.“

„Dám,“ řekneš.

„Děje se za mnou něco?“

„Děje – povim ti to pak.“

„Jdu s pískem, cestou zpátky se mrknu sám,“ zvedne tělo a jeho čacká hlava si razí cestu lidským úlem plným nachmelených včel.

Když sedne zpátky, vydoluje z kapsy telefon. „Rodina mě volá, ale provedu menší vzpouru – dám si ještě pivo, jestli nespěcháš,“ říká tichým hlasem. „Sedí tam snad nejkrásnější ženská, kterou jsem kdy viděl, a brečí. U nohou jí klečí starší chlápek. To dělají celou dobu?“

„To ne,“ opáčíš. „Jdu se taky vyščit a cestou zpátky se mrknu, teď je mi hloupý tam čumět.“

CESTOU ZPÁTKY TO VIDÍM. V koutě Planety Žižkov se odehrává cosi dokonale iracionálního. Zteplá bruneta ve večerních šatech sedí s pravým loktem opřeným o desku a mlčky slzí. Její levici žmoulá muž klečící na ulepených prknech. Až teď si všimneš, že je sice oháknut a ostříhán, jako se oblékají a stříhají mladí, ale ve vlasech se mu ligotají šediny.

ZNOVU SE K SOBĚ VRHNOU. Strašlivě se líbají. To už z nich vyzařuje takové dusno, že kdybyste stokrát chtěli, nenucenou konverzaci ze sebe nevymáčknete. Díváte se pod sebe, před sebe, nad sebe. Daktyl vytukává kotníky prstů nějaký rytmus, ty pohybuješ rty, jako by sis broukal.

NÁHLE SE ŽENA ZAČNE VSEDEŇ OBLÉKAT. Bleskově se vsouká do řídkého svetříku neladícího se šaty, nadhodí vlasy, sepne je sponkou. Dvěma pohyby hodí kolem krku šálu, vklouzne do kabátku. Mlčky vstane, sebere kabelku. Když sestupuje ze schůdků, lehce si podvrtne kotník, na okamžik se opře o zed', rychle získá ztracený balanc i šmrnc. Vezme za kliku, otevře. Její tvář v mrazivém světle zazáří fialovým jaselem.

„TAK CO – ŽE BYSME PRO DNEŠEK SKONČILI?“ NAVRHNE DAKTYL. „Musím stihnout seřvat rodinu, zpohlavkovat to, něco sníst a před spaním pár minut koukat do knížky.“

„Do jaký?“

„Do jakýkoliv, stejně hned usnu.“

MUŽ VSTANE, VEZME ŽIDLI ZA OPĚRADLO, PŘETÁHNE JI NA PŮVODNÍ MÍSTO. Bez jakékoliv známky emoce otevře časopis. Drží ho před sebou jako divadelní rekvizitu. Neproniknutelným zrakem hledí skrz stránky kamsi do zákulisí. Neutrálně uvolněný výraz jeho obličeje je v ostrém kontrastu s tím, co právě zažil.

PLATÍTE, STOJÍTE VENKU V SRŠATÉ BÍLÉ TMĚ. Díváte se do ústí pěšího tunelu, do něhož se nelze nedívat. Vydlaždičkovaná myš díra provrtaná skrz patu vrchu Vítkova, zdánlivě problematická, plná gay minorit, romantiků, žebráků a střepů, ve skutečnosti bezpečná, poněvadž ji stačí zatáhnout ze dvou stran a hotovo. Kdysi prý nějaké vraždy byly, ale nikdo tomu nevěří.

Zvednete hlavy k temnému hřebenu.

„Dlouho jsem tam nahoře nebyl,“ řekne.

„Co tam taky.“

„Údajně jedinečnej výhled na město.“

„Vítkov je Fudžijama chudejch,“ plácneš.

„Lokální Olymp,“ kontruje. „Co ty dva za mnou vyváděli?“

„Příště ti to vylíčím – ať stihneš autobus!“

„Fajn, aspoň máme důvod zas někdy zajít na kus chlapský řeči.“

Vidíš ho, jak mizí v tunelu. Vypadá, jako by odcházel zkamenělým skeletem obrovitého dutého tvora.

POMALU STOUPÁŠ ZPÁTKY NA KOPEC, KDE BYDLÍŠ. Mráz rve z kanálů sloupy páry. Dvě sporé postavy jen tak v teplácích a bundách sedí na schodu u dveří činžáku. Dlouhými šluky rozžívají kolující oharek. Zaslechneš útržek dialogu.

„Nevim, co mam dělat, mi porad.“

„Neporadim, Bory nebo Ostrov – maš to samy. Ak si v riti, tak si aj v prdeli.“

Přidáš do kroku, aby ses zahřál. Pouliční hodiny ukazují čtvrt na jednu. Omotáš šálu kolem úst, dýcháš do ní. Na špici věže vysoko nad Žižkovem bdí neutuchající oko protisrážkového majáku.

Deštník z Londýna

(2009)

PODZEMKA ZASTAVUJE UPROSTŘED SKŘÍPĚNÍ. Brzdí, stojí ve tmě. Za okny začouzený cihlový tunel. Nic se neděje. Cestující mlčí, jiní polohlasem rozmlouvají, dalším bziká v uších muzika.

V sekundě, kdy nám promne střeva první vlna tiché paniky, během níž si zkusíme přiznat, že se něco děje, se ozve interkom: „Dámy a pánové, obávám se, že svému zaměstnavateli těžko vysvětlíte, proč jsme měli takhle dlouhou výluku. Nevím to totiž ani já – váš řidič.“

Bezřasý albín podobný pedofilnímu vrahu ze Stalo se za bílého dne, stojící vedle mě, ze sebe vydá krátký studený řev. Pár lidí se přidá.

„Ostatně ani já to svému šéfovi nevysvětlím, pokud to ovšem dřív nevysvětlí on mně.“

Smích zesílí, tu a tam potlesk.

„Kdyby vás vyhodili za pozdní příchod, přijďte pracovat k nám. Řízení uklidňuje – třeba já jsem klidný, přestože máme už *třicet sedm* minut zpoždění.“

Albín poulí bezbarvé oči na hodinky. Smích postupně opadá.

Najednou sebou souprava trhne.

„Zdá se, že jedeme,“ chrastí řidičův hlas.

Po delším potáčení podzemím vykodrcáme na světlo. Vypadá to, jako bychom zastavili uvnitř věznice – ptačím trusem žíhané zdi, rezavé žebře, kramle, trubky, věnce ostnatých drátů.

Píšu Markovi: *Promiň, výluka metra, už jedu.*

ODPOVĚDÍ JE MLČENÍ. Víím – tohle nevysvětlím. Uvést se hrubou nedochvilností, zvláště když dobře víím, jak spěcháme.

Vítáme se pošramoceným úsměvem, vbíháme do nádraží Victoria. Kličkujeme mezi Indy, Afričany, Javánci. Hledáme správný vlak. Sotva vlezeme do dveří, pantograf zasyčí a rozjede se.

Sedneme do kupé. Kolem oken defiluje vnitřní organizmus nádraží. V Temži se odráží mýtická elektrárna Battersea.

Oba zvolna přejdeme do sedativního modu. Kradí si prohlížím katatonicky ztuhlého vyzáblého vodníka. Má toho za sebou, ač o dost mladší, desetkrát víc než já. Chvíli je tady, chvíli v Čechách, občas vyrazí na moře zachraňovat běluhy, fotit velryby, bránit stavbě rybí konzervárny a podobně. Vystudoval v Oxfordu, zestárl v Praze. Britský dril ho vybavil nepřístupnou maskou Iggyho Popa, slovanská krev sklonem k vnitřní nestabilitě. Živí se, jak umí, mimo jiné překládá.

Proto jsme tu – prezentovat překlad mých povídek. Přijedeme, přečteme, ukloníme se a zmizíme.

ZAČÍNÁME SHEFFIELDEM. Proč, netušíme. Dali nám rozpis, jméno kontaktní osoby. Kde a jak na ni narazíme, nevíme.

„Včera jsi přijel?“ prolomí ticho.

„Včera.“

„Poprvý v Londýně?“

„I v Británii.“

„Tvuj dojem?“

„Mám pocit, že to tu znám – jako bych tu prožil dětství.“

„Já ho tu prožil a ten pocit nemám. Cos dělal první den?“

„Hodil bagáž do skříně, přešel přes přechod, vlez do DVD shopu, tam koupil dva své zamilovaný filmy – Seven a The Usual Suspects.“

„Seven?“

„Názory se různě, pro mě ho zachraňuje krystalicky dokonalej Kevin Spacey. Má přesně ten pidlovokej nevinnej kukuč, jakej mívaj skutečný psychopati... No, a pak jsem zapad vedle do baru. Tmavá cimra, prostřeno, nikde nikdo. Sotva dosednu, zjeví se křehkej nerv-

ní chlápek s vytřeštěnejma vočima. Pivo, říkám. Light or strong? Strong. Dobré pivo, povídám. Pakistánský, říká hrdě a nese mi, aniž jsem si objednal, brčálově zelený koule s rejží. To je vlastně všechno. Pak jsem dal ještě pár piv a vypad do stmívání.“

„Šels někam?“

„Coural jsem kolem Notting Hillu. Viktoriánský barabizny, změt' ulic, bzukot, abnormálně přirozený lidi, vrásčité baby hrdý na svůj věk, japíci jak ze žurnálu, divně tichý party mladejch. Najednou ti stojím před nějakým altánem a bulim. Kdybych aspoň bulel důstojně, jako že mi umřela žena nebo tak, ale já řval jak malej – nudle z nosu, slzy, kozí hekání.“

„Proč?“

„Kdybys mě zabil, nevím. Šla kolem stará zmalovaná rakev v leopardím kožichu, v hubě cigáro, narovnála mi límec a řekla větu z druhý lekce: Mohu vám nějak pomoci, pane? Ne, děkuji, já na to, utřel jsem ksicht a šel se vydejchat do parku. Tam vidim pod lampou keř s čistě bílým listím, nikdy jsem nic podobnýho neviděl.“

„Ani já – do parků nechodím.“

„Tak jsem si těch listů pár utrhl.“

„Proč jako?“

„Přesně na to se ptala ženská s buřinkou na hlavě a obrovským zadkem v uniformě, co se tam zjevila – proč jim trhám listí? Já na to, že se mi líbí – na památku, do diáře. Koukla na mě, povídá: Wellcome to Kensington Gardens a šla pryč.“

VLAK SE ŠKRÁBE VZHŮRU NA SEVER. Projíždí sveřepě industriálními městy, průmyslovými zónami, rachotivě se stáčí vstříc zamlženým pahorkům. Za oknem náhle poskakují pastviny, živé ploty, kopce, blata, zbytky tvrzí, pokroucené hvozdy.

„Co to bylo za značku, cos pil?“ zajímá Marka.

„Nevím... Normál světlý pivo, snad malinko silnější.“

„Kámoš povídal, že se u Pakošů zjančil normálním pivem tak, že zapomněl, jak se jmenuje. Což nebylo dobrý, protože se ho na to ptal policajt.“

„Jak jako – přijde k tobě na chodníku policajt a ptá se, jak se jmenuješ?“

„Von ten kámoš cejtil potřebu vylézt na strom, tak to udělal. Chyba byla, že ten strom stál na soukromém pozemku... Děje se něco v Praze?“

„Nemám tušení. Dělal jsem skoro dva roky editora v ženském magazínu.“

„To bych nezmák.“

„Ani já – po půl roce jsem dával pravidelně každý tři neděle výpověď. Šéfredaktorka nebyla schopná najít pitomce, kterej by mě nahradil. Dennodenně přepisovat impotentní dysgrafický žvásty, nic snadnýho.“

„Jaks to vyřešil?“

„Ballantinka v šupleti – základ týhle práce.“

„Ptám se, jaks to zakončil.“

„Rozmlátil jsem židli tiskárnu.“

„Zabralo to?“

„Jo, dostal jsem jí k náhradě a šel jsem. S výpovědí v kapse utíkám rovnou do lékárny. Prosím magistru, jestli nemá co nejsilnější volně prodejnej detox proti únavě. Ptá se, na jakej typ únavy. Komplexní, povídám, dva roky jsem pracoval v denním kontaktu s lidma, znáte to. Jí spadlo víčko a mně došlo, že vona za tim pultem stojí pětadvacet let. Pověz něco vo sobě.“

„Mám svojí klasickou endogenní depku, jsem rád, že mluvíš.“

Míjíme město, z jehož střech trčí kostelní věž, křivá a špičatá jako turecký handžár.

„Chesterfield,“ podotkne, aniž pohlédne ven. „čtrnáctý století – když to stavěli, vypuknul mor, zedníci i tesaři vymřeli, tak tu věž museli dostavět amatéři.“

„Co ti tak při depresi chybí?“ zajímám se.

„Schopnost žít.“

„Ta mně chybí průběžně.“

„To pak není deprese, ale normální stav.“

ZPOMALUJEME, BRZDÍME. Hledáme východ z perónu. Chladný deštík čeří hladinu obří fontány chrlící vodu vzhůru – proti dešti.

Chodíme strohými prázdnými ulicemi. Bary jsou buď zavřené, nebo nemají nic k jídlu. Ve všech hrají T. Rex – zbytkem světa dávno zapomenutá kapela. Pouze v jediném zní z reproduktorů:

This is England

what we're supposed to die for,

this is England

and we're never gonna cry no more.

Za pípu hubený křápek s vyholeným obočím, na nahé hrudi vestu. Obarvené uhlově černé vlasy po pás. Sleduje nás planoucím supím okem, ve tváři nepopsatelně sardonický škleb.

„Koupíš pivko?“ zkouším Marka.

„Jen se cvič – to zvládneš.“

Jdu k pultu.

Křápek mě provrtává otřesně sebestjím pohledem. Od zdi na mě hledí čtyřicátník v buřince, obličej plný ocelových špiček, kruhů, tesáků. Z trubky na stěně syčí pára.

Žádám dvě piva.

Smrták ve vestě natočí dva mázy husté břechky do obrovských těžkých sklenic. Když je беру, podotkne cosi jako: „Kinda sat isn't it for ladies, ye, ya.“

This is England, the land of illegal dances,

this is England, land of a thousand stances,

this is England, this knife of Sheffield steel,

this is England, this is how we feel, duní mi do týla.

„TAKHLE JSEM SI, ČLOVĚČE, PŘEDSTAVOVAL SHEFFIELD,“ PODO-
TÝKÁM S NOSEM V PĚNĚ. „Ve snu by mě nenapadlo, že se může
představa až tak křejt s realitou. Divně vostrý, přímočarý, ohavný,
ale naprosto čarovný místo.“

„Je to tu drsný – recese. Ocelárny jedou, jenže je řídký počítače –
spousta lidí na dlažbě. Tady maj navíc, koukám, akorát čipsy a my
máme hlad, nemáme?“

„Příšernej.“

„Tak to vypij a jdem.“

Chodíme nazdařbůh mezi kamennými domy. Nízké ulice stou-
pají, klesají, zahýbají. V průrvách mezi zástavbou se tyčí paneláky,
jeřáby. Za městem jsou vidět rozvaliny nějakých hradů či spíš hrád-
ků, kopcovitá rašeliště. Na nich postávají desítky statných kobyl
s hlavami převázanými obrovitými šátky „na babku“ – s cípem přes
záda. Nehybných tet s urousanými srstnatými břichy.

„Co tam dělaj?“ ptám se.

„To, co my – sháněj něco k žrádlu.“

CESTOU SE K NÁM S LEDABYLOU SAMOZŘEJMOSTÍ PŘIDRUŽÍ
TĚLNATÝ CHLAPÍČEK V GORETEXU, MANŠESTRÁKÁCH A V KULICHU.
Čistou češtinou říká, že nás vítá, je rád, že jsme vážili cestu, jedeme
ovšem brzo. Čtení se koná až po deváté, tak se zatím můžeme projít,
najít, rozhlédnout, aha, nepředstavil se – Neil Bermel, přednáší zde
literaturu, žije tu léta. Pochází z Michiganu, Sheffield upřímně nená-
vidí, nicméně ho má radši než Michigan. Jestli chceme, tykejme si.

„Kde ses naučil takhle česky?“ zajímáme se.

„Na univerzitě ve Státech. Když se vybíraly volitelný jazyky, češ-
tinu nikdo nechtěl, mně jí bylo ňák líto, tak jsem se jí ujal.“

„V Čechách jsi nebyl?“

„Nikdy, ale s Čechy mluvívám, pár jich tu je – však je uvidíte.“

S tím se s námi prozatím loučí. Utíká namoklým příkrým ná-
městím k zašlé budově, mizí ve dveřích.

VŠUDE STAŽENÉ ŽALUZIE, ZAVŘENÉ OKENICE. Otevíráme večer, říkají cedule, pokud nějaké jsou. Ve chvíli, když se vzdáváme vši naděje, mineme nízkou halu plnou divokých maleb, světel a gigantických černochoů. Ti, co nesedí nad plným tácem, obcházejí líným tanečním krokem samoobslužný pult a přidávají si.

Otevřeme dveře, vyfasujeme účetní lístek, bereme tácy a zapojujeme se do kolotoče. Stížení amokem sázíme do talířů masové koule, fazole, fazolky, kuřecí křídla, rýži, čočku, fufu, falafel, houby, pečené brambory, kukuřici, čatní a všelijaké kašičky a pasty.

Sedíme a cpeme se. Velcí bratři a sestry kolem nás neuspěchaně sázejí do úst krevety, kývajíce hlavami do rytmu tří odlišných hudeb, valících se ze tří koutů jídelny.

POČÍTÁME, ŽE NA NÁS KROMĚ NEILA A TŘÍ AŽ ČTYŘ STUDENTŮ NEPŘIJDE ANI NOHA. Koho by mohly zajímat ve zlomeném ocelářském srdci Británie dvě kontinentální bledule. Jenže když zpocením a vymrzlím vylezeme na půdu mnohaposchodového knihkupectví, sedí tam dav.

Otáčíme stránky, mrmláme dialogy. Tu a tam zvýšíme hlas, markýrujeme zápal, jakkoliv je vysilující chrlit zápal do ztracena. Británci je zatraceně těžké rozesmát. Když se, pravda, zasmějí, přidají se na vaši stranu, ale aby k tomu došlo, člověk se zapotí. Přinejhorším si Neil odškrtně položku, my diety, část diváků to vydrží, aha – a část se dokonce směje! Možná sem s tím už přišli, že se pobaví.

Po potlesku nám řeknou, že jsme zváni na večeři. Vedou nás deštěm k hranaté cihlové budově s nápisem Globe Inn.

U stolu kolem nás samí Češi. Univerzitní činitelé, stomatologové, architekti. Rádi by se vrátili domů, pracují tedy, aby si na to vydělali. Jenže čím víc pracují, tím víc otvírají tlamu různé splátky, takže se nejspíš nevrátí.

Plus dva mírně se usmívající Britové, kteří za celý večer neřeknou slovo. S dalším celou dobu zdatně konverzuje Rusanda s tělem

jako z oceli. Krásná, že to snad ani není možné. Že je Ruska, se pozná jedině z toho, že jí nevkusně a nahlas ječí mobil.

LOUČÍME SE S MNOHA SLIBY – NAPÍŠEME SI, OZVEME SE, ZŮSTANEME V KONTAKTU. Jdeme na hotel. V ledovém dešti skotačí kolem nepěkné žluto-fialovo-růžové fontány houfec dívek v minisukních a v tenkých trikách. Staletími otužilé dcery Yorkshiru oběhnou vodotrysk, zavýsknou, kamsi odběhnou, kvrdlajíce bosými patami v lodičkách. My se choulíme do svrchníků, svetřů, mikin, kulichů, šál.

Dopoledne mě vystřelí z hotelového lůžka brutálně hlasité vřeštění. Zmaten hrábnu po nočním stolku, nic. V prázdném šupletí jediná věc – bible. *The fire alarms are tested at 8:30 a. m. every Thursday*, čtu na recepci, kde vracím klíč.

Snídáme v přízemí mezi dělníky, kterým při polykání fazolí s párkem nestojí za to sundávat z paličatých hlav oranžové přilby.

OPĚT VLAK. Lavírování mezi zíráním z okna a spánkem. Elektrárna Battersea v pekelném světle západu.

A ZASE LONDÝN. Zásadní rozdíl – všichni všem pořád za všechno děkují. Před spaním znovu zajdu na brčálové kuřecí koule and strong pakistani. Opět jsem jediný host – nade mnou vartuje týž vykulený fragilní chlapík. Zubí se a přihlíží, jak jím.

„Počasí špatné,“ nadhodí, „ale vzhledem k roční době – dobré.“

„U nás v Evropě se počasí nemění.“

„Nemůžu věřit vašim slovům, pane.“

„No – je sice zima, prší, pak zase trochu světla, mlhy, ale pořád tak nějak stejně.“

„Naše počasí vás nenudí?“

„Naopak – je živé, oceánské, čerstvé.“

„Možná málo slunce?“

„U nás nemáme žádné.“

„Euro – špatná měna,“ zkusí další téma. „Nakoupil jsem hromadu eur, měl jsem jet za příbuznými na kontinent. Pak z toho sešlo, tak jsem je druhý den prodal ve stejné bance a představte si – prodělal jsem čtyři stovky.“

„To je i u nás běžné.“

„Evropa špatná.“

„Británie lepší?“

„Taky špatná, naštěstí. Vy to tu máte rád?“

„Nelze říct – jsem tu poprvé.“

„U vás doma to máte rád?“

„Nijak zvlášť.“

„Nikde to nestojí za nic. Spojené národy – co zařídí Spojené národy?“

„Pošlou pár bagrů, lhostejných úředníků a stroj na úpravu vody.“

„Vidíte. Dá si pán ještě pivo?“

„Ano, díky.“

„Dobré, pravda?“

„Nejlepší, co jsem kdy pil.“

„Jménem podniku děkuji. Koncentrace finanční moci, mimochodem – extrémně špatná věc.“

„Asi.“

„Obří korporace nevadí – ty živí spoustu lidí. Na světě ale pár bank, které řídí globální ekonomiku. Zničit jakýkoliv stát – žádný problém. Exportovat bídu – žádný problém. S radostí si počkám, až se to tu rozpadne.“

„Co pak – vrátíte se domů?“

„Ó, to ne, já jsem doma tady. Obávám se, že dnes bude chladno, pozítří má údajně přijít mírné oteplení. Ještě strong?“

NÁSLEDUJÍCÍ DEN ČTEME V SOHO. Děkujeme divákům, že přišli, oni děkují, že jsme hodinu klapali zobákem. Vznášejí otázky, za které jim děkujeme, načež nám děkují za odpovědi.

Zvedáme se a spěcháme s Markem v čele na drink. Takhle ho znám – týdný se bolestně kření, háklivý na každé slůvko, a jednou za kvartál v něm vybuchnou valkýry. Nezemsky snadno navazuje řeč. S úšklebkem fanatika předčítá kdekomu, kdo se namane, z knihy svého srdce. Nelže – nemá to zapotřebí. Lusknutím prstů zařizuje nečekané konjunkce. Jednou do mě za svítání v Krásově ulici zavěsil k zbláznění úhlednou Japonečku s tím, ať mě následuje. Zanechal jsem ji v blikající tlamě kasina na Jiřáku, koupil jí drink a utekl.

Ulici bičuje vydatný liják, což nikomu nevadí. Marek mě táhne davem a křičí do přívalu vod: „Támhle je ten dvě stě let starej lokál, co jsem ti slíbil ukázat! Chci, abys poznal Rodyho, irskýho barmana... Pokaždý mi napočítá třetinu toho, co jsem vypil, tak mu podle možností nechávám dýška. Kamarádství mezi sezónním alkáčem a barmanem je obchodní vztah, ne?“

Z DRUHÉ STRANY S NÁMI DRŽÍ KROK JEHO MÁMA. Sedáme do naprásknutého baru, hledáme flek, srážíme stoly.

Markova máma se protlačuje mezi nahuštěnými těly, v rukou šest sklenic. Přišoupne si židli ke mně, věcně hovoří: „Náš Marek pije, nerada to vidím, já jsem ovšem poslední, kdo by mu to moh vyčítat. Vy jste kdo? Jó, vím, četla jsem Markův překlad. Jste tu poprvé? To je rošambo, panečku – vidíte? Já bych bez toho bince nemohla bejt, proto jsem tu zůstala.“

„Jsem tu šestej den,“ říkám, „ale jak to vidím, kdybych si moh vybrat, už bych z toho bince tady taky nejradši neodjel.“

„My neměli na vybranou, no, ale zvykla jsem si, jsem tu třicet let. Ideální to tu není – kde je? Otázka spíš zní, jestli má taková existence nějaký smysl, případně hodnotu. I tohle moje velký dítě od rána do večera maká, což jsem si u něj nikdy nedokázala představit... Ne že bych ho měla čas sledovat, taky se nezastavím. Dřív to šlo, ale poslední léta... Co vy – jste Pražák?“

„Jsem.“

„Loni jsem tam na skok byla, hm – jak bych to řekla... Londýn ještě jakž takž dejchá, kdežto Praha se dusí.“

Její příjmení se mi náhle v duchu spojí se jménem tichého mládence, s nímž jsem se kdysi párkrát povrchně minul. Vyšly mu nějaké texty, novely, do Prahy se vrátil v roce 1991, o pár let později se vrhl v Divoké Šárce ze skály. Najednou mi to dává smysl. Marek mluvívá o bráchovi-disidentovi, co zmizel. Archivuje bratrovy nevyprané trenky, trika, aby s ním neztratil genetický kontakt.

KRÁČÍM PODÉL DLOUHATÁNSKÉ CIHLOVÉ BUDOVY BEZ OKEN. Galerie, jatka, depo, tak něco. Ocitl jsem se sám venku, aniž vím proč. Buď jsem se slušně rozloučil, nebo se vypařil s použitím nějaké výmluvy, případně vzal roha bez loučení. Nejspíš jsem ale tak dlouho bloudil lokálem, až mě prostě vyplivl. V natřískaném labyrintu plném kójí, kukaní, sloupů, hovořících tváří a vycpaných mečounů bylo stále těžší znovu najít stůl, kde sedíme.

Strohá průmyslová ulice ústí do užší, ta do ještě užší a ta končí v lese. Není to les, jen enormně ponurý parčík vprostřed půlku-latého náměstí. Neprostopný trs stromů a keřů potažených břechtanem.

BUCH – NARAZÍ DO MĚ ŽENSKÁ. Celým tělem. Zarazí mi nos do ramene. Vzlyká mi do šály, líže krk, hučí nějaké kletby, prosby, brečí na plný plyn. Nejspíš jsem první nárazník. Jedno kdo – stačí, že nesmrdím, nepotácím se, neblábolím. Opírá se o mě plnou vahou. Ruce jí visí podél těla. Kdybych uhnul, švihne sebou na zem. Temně mi bulí do límce. Je bez sebe žalem.

Držím ji zlehýnka kolem ramen. Zápletka až buninovsko-jerofejevská. Nestačil jsem ani zahlédnout její obličej.

Kus viny na její situaci nesu, ne že ne. Kolika duším jsem ublížil a ony takhle nebo jinak vyšilovaly, zatímco já v klidu chroupal kešu

ořechy. Někoho sejmout – žádný problém. Stačí ztratit sílu sdělit v pravou chvíli skutečný důvod, proč odcházím.

Odstrčí mě od sebe. Podřobaná čtyřicítka v zelené čapce. I'm sorry, říká a roztírá si po obličejí řasenku. Úpěnlivě mi cosi vysvětluje. Před chvílí s někým mluvila, na něco se ho ptala, prosila ho, ať s ní mluví. Čtrnáct let, opakuje a drkotá jí brada, celých čtrnáct let! Co mám teď dělat?

Kroutím hlavou, že nevím.

Zapomeňte na mě, brečí a odstrčí mě od sebe, děkuju.

Stíny větví se třepetají na dlažbě. Buninovi by to hodilo melancholicky vykořeněnou črtu, ale po pravdě tady trčím jako opilý čurák z Jerofejeva. Všichni, s nimiž jsem byl úžeji spjat, vysmahli z mého života jednou provždy. A ti, co zbyli, jsou jako já – křísnutí hajdamáci, co si zvykli vyzářit jednorázovou porci řachandy a zmizet noční tramvají do ticha.

POSLEDNÍ VEČER SEDÍME PŘED ČTYŘMI DESÍTKAMI LIDÍ, CO NÁS BŮHVÍJAK NAŠLI V DOKONALE ZASTRČENÉM KNIHKUPECTVÍ POBLÍŽ CHARING CROSS ROAD. Jakmile skončíme, míříme jako jeden člověk po schodech dolů do nějakého klubu.

Po prvních guinnessech mizí má neschopnost bavit se s kýmkoliv o čemkoliv. Moje řídká pidgin je po týdnu mlácení slámy ještě řidší. Recykluju nějakých čtyřicet slov a frází odchycených z filmů, což mi nijak nebere chuť k hovoru. Směji se s ostatními dobré tři minuty, aniž vím čemu.

Uprostřed vřavy si připíjím s nevidaně rozložitou černou paní. Kamkoliv otočí hlavu, pohne se jako protizávaží vzad protažený desetakilový drdol barvy mědi. Vštěpuje mi, že je z Jamajky, ale nepatří k Jamajčanům, co se tu cítí jako Jamajčani a podle toho se chovají. Žaluje, že otec jejího dítěte nemá dobrou karmu, protože ho posedl běs. Běs že by sám o sobě nevalil, kdyby měl šťávu, jenže ten jeho ho akorát nutí dekovat se. Že ji na šestnáctý pokus nepřijali

na uměleckou školu. Přitom žije uměním a nefláká to – praktikuje ho pořád.

Během řeči črtá do skicáku portréty přítomných. Základ tvoří zuřivě namaštěná pastelová kobliha obklopená elektricky oranžovým jiskřením, nad nímž poskakují ostře zelené otazníky.

„Proč ty otazníky?“ tážu se.

„Přece ho chvíli sledujte – vůbec neví, která bije, s každým souhlasí. Snažím se být přesná, víte, zachytit toho kterého chudáka pravdivě. Móóóžná teda dělám chybu, že jsem přesná až moc!“

„Přesnost v něčem bývá vyvážená nepřesností v něčem jiném,“ říkám.

„To mi ani nepřipomínejte – musela bych mluvit zase o sobě.“

„Mluvte.“

„Spíš vás zkusím nakreslit. Sed'te, hlavu malinko doleva, čas letí. Svět se chová jako pavouk – vstříkne do vás trávící šťávy, počká třicet let a pak vás vypije jako jahodu.“

VLEVO SE HRBÍ NAD STOLNÍ DESKOU NENÁPADNÝ CHLAPÍK V HUBERTUSU A KŠILTOVCE. Baví se s džentlmenem proti sobě, usrkává víno. Moc toho nenamluví, spíš poslouchá. Nevtíravě se usmívá.

Úporně mi kohosi připomíná. Působí, jako by byl tak trochu tady a zároveň tak trochu jinde, případně vůbec nikde.

„Tamten chlápek je neskutečně podobnej Kevinu Spaceymu,“ hlásím po straně zády sedícímu Markovi.

„To je von, von sem chodívá,“ zní odpověď.

Kevin dopíjí, zvedá se, odchází. Druhý hned po něm. Na prázdném stole dvě vinné sklenky.

„Jasná věc,“ utrousí Jamajčanka, zatímco mastí další portrét. „Ty prostě z nějakýho důvodu chceš sklenici, ze který pil. Někomu jí asi věnuješ a on ti to nebude věřit, poněvadž jsi duše prolhaná. Chceš jí?“

„Co já vím.“

„Stačí, že vím já.“

Zvedá se, odplouvá na toaletu. Na zpáteční cestě graciézním pohybem stopí sklenici, kecne do sesle, pod stolkem mi ji podá. Pečlivě v ubrousku. Nepochybuje o tom, že ji chci včetně papilárních otisků. Plus by možná nerada přidala svoje. Strkám sklo do kapsy kabátu visícího přes opěradlo.

Po čtvrthodince mi daruje moji podobiznu – hořícího beduína. „Ještě moment,“ říká, shrábne z vedlejšího stolu brandy, vcucne, plivne na papír, škrtne sirkou, zapálí, plácnutím dlaně zadusí. *It's best to die when you can*, namastí dolů místo podpisu.

ŽELEZNIČNÍ PŘÍPOJ KLOUŽE PŘEDMĚSTÍMI K LETIŠTI. Den, kdy se člověk odněkud vrací do místa, kde žije, mívá specifickou pachut'. Čím blíž k domovu, tím víc je všechno přiboudlé, zabeďněné, cizí, respektive až moc dobře známé.

Tentokrát to přebiju kouskem, který si pustím okamžitě po příjezdu. Filmem o tom, co je, jak vzniká, jak funguje a k čemu slouží informace – *The Usual Suspects*.

„VEZETE S SEBOU NĚCO, CO JSTE PŘI PŘÍJEZDU NEMĚL?“ PTÁ SE NEPŘÍJEMNĚ STRIKTNÍ LETIŠTNÍ ZAMĚSTNANEC S RUKOU NA MÉ CESTOVNÍ KABELÉ. Vpravo u stěny stojí strohý pihovatý panáček s bledou panenkou v nažehlených uniformách, on i ona na řemeni samopal. Zřejmě nějaké opatření, ohrožení, pohotovost.

„Just an umbrella,“ říkám, „prodal mi ho taxíkář.“

„Show me please.“

Předvádím deštník.

„V pořádku. Nic víc?“

„A dvě DVD.“

„Jaká DVD?“

„*The Usual Suspects* and *Seven*, mám je ukázat?“

„Není třeba, můžete jít,“ říká, tiskne knoflík a posílá mou bagáž skrz gumovou plentu do zákulisí.

Jdu rád. Upatlanou sklenku se zaschlou sedlinou, pečlivě zabalenou do portrétu ohořelého beduína a změti propoceného spodního prádla, bych těžko vysvětloval.

Hovězí kostky

(2011)

PODSVÍCENÝ CHRÁM SVATÉ LUDMILY SRŠÍ VŠEMI SVÝMI ŠPICEMI, MEZIŠPICEMI, PODŠPICEMI A ŠPIČATÝMI VIKÝŘI K NEBESŮM. Socha dívky na trávníku vypouští bronzového holuba. Pětikilový pták se jen jakoby nedopatřením dotýká hranou ocasu její dlaně. Opodál trčí budka na muří noze, kde bába prodává párky v rohlíku, ať s dijonskou, křenovou, kremžskou či plnotučnou, vše za dvacku a přes den.

Ted' je noc. Vytrvalý drobný deštík smáčí náměstí.

Držíš deštník, sleduješ lidi na zastávce osvětlené scroll-lighty. Nejpříjemnější je opilý Rusák, beze studu obcházející občany s potřebou aspoň minimálního kontaktu. Celým srdcem hledá blízkou bytost. Nedá ti to – zasalutuješ mu.

Okamžitě se přilepí: „Nevíš, co tady chci?“

Školní ruština v tvém mozku odpoví: „Pravděpodobně někam jedeš.“

„Někam jedu – víš, žes to trefil?“

„Sláva ti,“ odvětiš, „hlavně že víš kam.“

„Vím,“ zesmutní, „jenže nevím, jestli nejedu pozdě. Nejedu!“ rozkřikne se vzápětí, „jedu na Výtoň! Tam mě čekají! Jenže nevím kudy,“ zmalomyslní, pak opět dostane kuráž: „Já tam dojedu!“

„Běž na protější zastávku,“ radíš.

„Jedině když mě doprovodíš.“

Proč ne, říkáš si, to stihneš.

„Chleba!“ opírá se ti zpocenou lebkou o čelo, prská ti přímo do huby.

„Chleba,“ souhlasíš, vlastně ti ten dobytek ani nevadí.

„Bochník chleba – někdy se tváří, že ví víc než ty! Che – rozumíš!“
líbá ti zničehonic hřbet ruky. „Ty nejsi jejich, ty seš náš! Odkud jsi?“

„Odtud,“ říkáš.

„Lžeš – směješ se! Tady se nikdo nesměje, kde ses narodil?“

„V Praze, kde ty?“

„Glo, glo, glo,“ řekne.

„Russkij,“ napovíš mu.

Přestane ti líbat ruku, zbrunátní: „Ně Russkij! Ukrajina! Ukrajina!“

„Aha – Ukrajinec,“ zopakuješ po něm.

„Ně Ukrajinec,“ řve na tebe, rve ti z ruky paraple, cloumá s tebou, skřípe ti zuby těsně u ksichtu. „Ja Zakarpackaja Rus!“

Bliká mu mobil za šest tisíc, vejrá zblízka do displeje. Zpod saka mu svítí vyšíváná košile, hranaté polobotky se lesknou. Zve tě na mejdan, ted' a tady. „Pojď se mnou! Pojď – musíš! Kam spěcháš? K čemu spěchat? Jedem! Zatancujem si!“

„Seru na to, nezlob se,“ říkáš mu, „nebaví mě chlastat.“

„Jak – nebaví? Buď seš v prdeli, proto chlastáš, nebo ses z tý prdele vyhrabal a chlastáš od radosti – není co řešit!“

„Nejedu, izvini.“

„Tak mi dej telefon, zavolám ti! Ještě dneska – dneska!“

„Jak se jmenuješ?“ chce vědět, řekneš Petr Hlavatý. Obratem ti diktuje svoje číslo on: 608, vósem, děveť, peť. Kontroluje, jestli sis ho zapsal. Zapisuješ, poněvadž je to vylízaný pračurák – příbuzná duše. Čistá tak, jak tenhle typ umí být. Políbí, pozve, nakrmí, zabije, popláče si.

Žádá tě, abys přísahal. Přísaháš, proč ne.

Opět se o tebe opře čelem. Tlačí, jako by se chtěl silou vůle provrtat do tvého frontálního laloku. Po kolejích se řítí reflexními barvami zářící vůz záchranné služby. Někoho vezou. Hned za ním vůz městské policie.

TLAK LEBEČNÍCH KOSTÍ NÁHLE POVOLÍ. Ještě tě plácne po rameni a je fuč. Stojíš, opíráš se o deštník. Už jenom drobně krápe. Čekáš, nespěcháš. Až spoj dorazí, dorazí.

Z klubka lidí, k nimž chováš tajnou nechuť, protože se chovají přesně jako ty, když ti bylo pětadvacet, se zničehonic vyloupne známý obličej.

Přistoupí k tobě a hovoří: „Zdar, to je náhoda – nechtěl jsem takhle pozdě votravovat, byl bych ti zavolaal zejtra... Jedu přespat ke známýmu.“

„Nazdar, avatare,“ povídáš. „Kde se tu bereš?“

„Ále – tranzit,“ mávne rukou.

„Máš čas?“

„Mám.“

„Nedáme někde kafe?“

„Rozhodně dejme,“ kývá.

„Kde ale?“ točíš se jako straka na komíně. „Co to vzít Americkou k Blatouchu, tam bude zavřeno, takže pak spodem Grébovkou do Vršovic, tam bujej noční bary jak prašivky po dešti, někde se chytne.“

„Nejsou rychlejší rovnou ty Vršovice?“

„Jsou, pod“

Vaše boty mlaskají na mokré dlažbě. Kolem lamp se chvějí duhové sféry. Noční větrík setřásá ze ztěžklých větví kapky.

„Jak dlouho se zdržíš?“ ptáš se.

„Pozejtří ráno musím bejt na letišti.“

„Někam zas prcháš.“

„Víceméně.“

„Před čím?“

„Támhle je, hele, náká kafetérie – zkusíme jí?“

VSTUPUJETE DO ZAČOUZENÉ MÍSTNOSTI, KDE PANUJE HUTNÝ PROVOZ. Dým je nasycen pachem zmoklé psinky, deodorantů, těkavých alkoholů. Stolky praskají pod lokty lomozících mazáků.

Nasoukáte se vestoje k baru.

„Dvakrát malý silný preso, tím myslíme pikolo, a dvě blended scotch,“ střelí mladší z vás po tělnaté servírce ve fosforeskující kšiltovce s nápisem *Russian Planes*, z níž vzadu trčí umaštěný ohůnek.

Srkáte kávu, hledíte před sebe.

„Minulej tejden se u mě stavil známej, že vyrazíme na šouračku, zrovna sem ke Grébovce,“ zahajuješ. „Zazvonil u mě, měl jsem zrovna zapáleno, tak ze zvědavosti párkrát potáhnul, udělali jsme si čaj a zjistili, že kuchyň je nejlepší místo na světě. Jdu teda naproti k Vietnamce aspoň pro víno a pro voříšky. To je ta, vo který jsem ti vyprávěl, že má dar ironie.“

„Vim která.“

„No – blížím se teda k rozsvícenýmu krámu a vopakuju si: Hlavně drž klapačku, nic neříkej, mlč! Řeč se rozjede a kdo jí zastaví?“

„Silnější tabáček ňákej, eheh.“

„Ani ne, dal jsem pauzu – nic nesnesu. Vlezu do krámku, kušnu na zámek, a vona ti má na sobě takovou slušivou, akurátně žlutou bundičku... Povídám: Jéj, vy máte krásnou bundičku! A vona na to: Ta je od Vietnamce.“

„Hm.“

„Neni to k smíchu, jo?“ tážeš se.

„Jo, je. Dej mi minutku na aklimatizaci.“

„Aklimatizuj... Co celý měsíce děláš?“

„Buď se za něčim honim, nebo vodpočívám.“

„Vobčas taky prcháš.“

„Neprchám, spíš ustupuju... Jak často seš mezi lidma?“ sekne po tobě zničehonic.

„Proč? Třeba dneska jsem byl na návštěvě.“

„K tobě někdo chodí?“

„Střídaj se mi doma dvě party plus jednotlivci. Sdělíme si pár přibarvenejch novinek, konstatujeme, že eště není všem dnům konec,

proklejeme poměry a rozejdeme se. Mezi lidma jsem docela často, jestli se ptáš na to.“

„Zvláštní.“

„Co zvláštní?“

„Jak vnímáš realitu.“

„Dynamicky – pomocí získaný zkušenosti zpětně pochopíš, co se vdehrálo.“

„Šlo by říct srozumitelně?“

„Poslední dobou se mi všechno odvíjí vopačně, proti časový posloupnosti.“

„Například?“

„Sedím na zahrádce v koutě ukrutně strmýho náměstí, koukám na sto let starý čínžáky, dole honosný vomítky, nahoře raší z okapů tráva, břízky. Protější židle je prázdná, na tácku půllitr. Po chodníku tančí mikroten, předvádí neuvěřitelný kousky. Vnímám něco nepopsatelnýho – rej zbytkovejch podstat, molekul, eónů. V ten moment nevím, čím jsem a co tu dělám. Vidím nebe, na něm pár rorejsů a vrtulníků. Pak mi to naskočí – jsem v Bubenči, jméno náměstí samo litr znám, na týhle zahrádce jsem seděl stokrát. Židle je prázdná proto, že si kamarád šel za roh zavolat. Sedíme tu, protože jsme byli na procházce, na kterou jsem ho vytáh, neb má fázi deprese, kdy by neměl chlastat, čili je nejvyšší čas zaplatit a jít.“

„Což bysme mimochodem mohli udělat i my – dopít a jít se nadechnout kyslíku,“ navrhuje.

„Jsem pro. Můžeme to vzít přes kopec ke mně, jsou zhruba tři, vyndám z mrazáku kus hovězího, přespíš a zejtra si ho uděláme.“

„To nezní špatně. Napřed něco vidíš, a pak ti teprve naskočí co – rozumím tomu správně?“

„Jo, ale není to následek mozkový příhody, jak si asi myslíš, spíš nějakýho zklidnění.“

„Připadáš mi víc zničenej než zklidněnej.“

„Ty dvakrát klidně taky nevypadáš.“

„Taky nejsem,“ říká a vpíjí se očima do pohublé samice egejského typu s ostrými rýhami kolem odmítavě spuštěných ústních koutů, hřadující na barové stoličce kus od vás.

„Psals, že máš prima ženskou,“ podotýká.

„Jo, to trvalo dva roky a bylo to docela pěkný. Nevim teda, jestli by to řekla i vona. Před čtrnácti dny jsme to rozštípli.“

„Proč?“

„Umíš říct vo jakýmkoliv vztahu, proč skončil?“

„Neměl by ses už na to vykváknout? Vim nejmíň vo třech, se kterejmas měl zůstat a neudělals to, co s tím dál? Nic – koukám, že ti téma nedělá dobře, změňme ho... Vypadáš jak špatně udělanej voskovéj Elvis.“

„Ty jak Baron Prášil, blbečku copatá! Zrovna ty mi budeš kázat evangelia – furt na útěku.“

„Na ústupu... Poslední dobou si ale říkám, že bych v tý Praze docela rád hodil kotvu, to ovšem znamená mít kde bydlet.“

„S tím bych ti rád pomoh, bohužel nemám jak,“ říkáš.

„Nevadí,“ uklidňuje tě, „škudlivost – neznám horší vlastnost. Cíleně se vomezovat, šetřit, kombinovat, vymejšlet, jak na to vzrát. Nedokázat se vodvázat, ani když cálujou jiný. Hlídat užitnou hodnotu, procenta, snažit se, vnucovat se, zešednout, vyschnout, vodevzdat nastřádaný žetoný. A eště v urně rotovat kvůli tomu, co s tvejma žetonama prováděj tvý nejbližší.“

„Já rotovat nebudu, poněvadž jich, sorry, moc nezdědíš.“

„Ani nechci. Ted' teda bych zrovínka něco potřeboval, ale buď v klidu, netýká se to žetonů.“

„Co bys potřeboval?“

„Maličkost – sdělim až doma.“

„Znáš dojem, že se řítíš po dálnici v autě, kterému přestalo fungovat všecho kromě motoru?“ říkáš, aby řeč nestála. „Vlastně se nic neděje, jenom nevíš, co s tím?“

„Neznám,“ odvětlí, „nemám řidičák.“

„Ne?“

„Měl jsem, už nemám, no,“ říká. „To jsou všechno problémy starýho světa... Každý tady v té republice má pocit katastrofy, přitom se nic neděje. Akorát vám klesá kredit, statut, respekt, důvěra, svět na vás zkrátka sere.“

„Na tebe ne, že se z toho vyjímáš?“

„Na mě ne, poněvadž tu v jednom kuse nejsem.“

„Je fakt, že když jsem jednou za čas ve Vídni, pokaždý mi tam někdo líčí, že nás Čechy nemá rád, poněvadž jsme nespolehliví, nesamostatný a celkově takový nijaký.“

„To říkaj ještě slušně, ne?“

„Akorát tam není špetka nadhledu – míněj to smrtelně vážně.“

„Jak říkám, tuhle pověst máme všude a všude nás maj dost.“

„Snad je to dobře, aspoň nežijeme v omylu.“

„To ne. Řeknu historku vodjinud... Známej byl nedávno v Izraeli a vyprávěl, jak je vezli autákem v pásmu Gazy. Co tam hledali, nevím, novináři. Sjeli z kontrolovaný silnice na vedlejší cestu, chtěli něco točit, najednou zjistili, že nejsou na cestě, ale v nějaký kamenitý prdeli, v podstatě na poušti. Samozřejmě s sebou měli průvodce, ten volá vysílačkou na nejbližší vojenskej post, že se ztratili. Post povídá: Ok, ať řidič vyleze z auta a zvedne levou ruku. Řidič to udělal, post povídá: Vidíme vás, následujte dron, kterej u vás bude za půl minuty. Za půl minuty přivrchelo bezpilotní letadýlko, zakroužilo, řidič nased a vono je dovedlo zpátky na silnici.“

„Kdyby řidič zved vomylem pravou, nejspíš by je vzápětí usmažili raketou.“

„To jim nedošlo – akorát se divili, z čeho je ten jejich průvodce celou dobu tak nervózní.“

DO LOKÁLU VPADNE CHUMEL PROMOKLÝCH ROZJAŘENCŮ.
Orientují se v dýmu, shazují goretexové kapuce, oklepávají para-

plata, teče z nich. Otevřenými dveřmi je slyšet, jak liják buší do kapot zaparkovaných aut.

„Hovězí teda nejspíš padá,“ vzdychne syn a zvrhne do sebe sklenku. „Jak bys ho dělal?“

„Nakrájel bych na kostky, základ z cibulky a trochy máslového špeku, mletý papriky, nechat vysmahnout, přidat hodně zelený papriky, dusit, v půlce tam frknout předvařený fazole, nechat bublat, nakonec možná zahustit špetkou křenu ze sklenice a nazdar.“

„Jo, eště preso a blended,“ říká syn servírce.

„Mně bez presa,“ dodáváš.

„Čtení po festivalech – jak tě to může bavit?“ pokračuje výslech.

„Neni jich zas tolik, a hlavně je to prdel. Zavolaj ti, ty se omluvíš, ať se nezloběj, že si šlapeš na jazyk, vodtažitě korektní hošík se podiví, proč to nebereš – *má to být velmi slušně honorované*. Tak teda kejevneš. Přijdeš tam, máš pět vteřin na podepsání smlouvy a hop na jeviště. Nakonec zjistíš, že ti dali pár šupů plus dárkovou tašku s letákama a trikem s nápisem ONLY THE FUTURE EXISTS. Připadáš si jako klaun, kterýho koplí do zadku. VIP vopice – podrbej se a zmiz. Ale dobrý, máloco беру až tak osobně, abych to cejtil jako příkoří. Eště nějaký otázky?“

„Jak to přijde, že s každou vydržíš dva, dva a půl roku – a dost?“

„Jsem tak naprogramovanej, nevím... Vztahy jsou tajemný jak vesnická vražda. Když vedle mě kráčí milá, tolerantní, duchapřítomná ženská a já se utápím v dojmu, že je to konečně ta, co by ze mě udělala chlapa, už vim, že zklamou. Vim, vo koho přijdu. Rozpadám se steskem, ale nemůžu jinak – jsem tak naprogramovanej.“

„To máš blbý.“

„Nemám – mně v zásadě nikdo nechybí.“

„Cejtívám to stejně.“

„Jenže ty máš syna, idiote.“

„Ty taky – a co?“

„Jenže ty čerstvýho – proč u něj, do frasa, nejsi?“

„Vo tom jsem s tebou chtěl mluvit.“

„Mluv.“

„Nák jsem ztratil chuť.“

„Její muž furt neví, že je to tvoje?“

„Ne.“

„Seš nezodpovědněj kretén, zblbnout paničku a vyfláknout se na ní.“

„Neříkej *panička* – hrozný slovo.“

„Uděláš dítě, necháš se živit, čekáš, jak se voni rozhodnou, nakonec necháš syna cizímu chlapovi. Pak tě na půl roku vodfouknou démoni na Kalimantan, budeš posílat fotky a nalhávat si, že si to můžeš dovolit, poněvadž máš rezervy.“

„Nezodpovědněj kretén seš především ty, otče,“ opáčí klidným hlasem. „Kdybys nebyl, buď bych neexistoval, nebo bych byl přiměřeně zajištěnej. Nezajištěný lidi by neměli mít děti.“

MÁ DOKONALOU PRAVDU. Živí tě rumařina šolichů, glos, explikací, rešerší, adaptací, doprošovaček, nárazových kšeftů. Nic, z čeho bys koupil kvartýr aspoň jemu. A co horšího, zabydlel ses v tomhle stavu zřejmě natrvalo. Je ti v něm dobře. Bereš ho jako šachy. Baví tě to. Raduješ se, když uhraješ k lepšímu pár tahů, a nevšimneš si, že to bylo za cenu ztráty koně. Přitom koně si vážíš víc než dámy, protože se vymyká symetrii.

„Dva bez ledu,“ říkáš žoviální zpoceně číšníci vonící chemickým ananasem, „pikolo taky, díky.“

„No a jak to bylo s tou poslední?“ nedá synkovi zvědavost.

„Co myslíš – průběh nebo stříh?“

„Průběh znám – stříh.“

„Jdeme jen tak bezcílně po nábřeží, povídáme si, zpíváme, sedáme do Kuželky, dáváme si rajskou se šesti, dojíme, pochválíme jídlo, chvíli na sebe koukáme. Vona vstane, hodí na sebe bundičku, lípne na stůl dvoukilo, řekne: *promiň*, pohladí tě po řepě a jde. Koukáš za

ní. Její ruka zavírá dveře. Sedíš, objednáš si pivo, sleduješ akrobatický výkony pingla. Poslední člověk vodchází z tvýho života a tebe to nechává klidným.“

„Proč poslední?“

„Možná předposlední.“

„Co je s Laurou?“

„Je vdaná, čeká druhý dítě.“

„A s Martinou?“

„To samý.“

„Seš zbytečně ješitnej.“

„Já a ješitnej?“

„Myslíš akorát na sebe.“

„To se pleteš.“

„Nepletu, já to poznám. Zním to – taky myslím akorát na sebe.“

„A chceš to změnit?“

„Samo, jenom nevím jak.“

„Věnovat svůj čas někomu jinýmu, až tak je to možná jednoduchý a zároveň těžko řešitelný.“

„Na to zatím nemám.“

„Bud' máš, nebo nemáš – žádný *zatím*...“

„Co zapomenout, že si furt dáváš nějaký úkoly?“

„Není řešení – vod vteřiny tě začne úkolovat někdo druhej.“

„Řekla: *promiň*, pohladila tě po řepě, zavřela za sebou dveře a vod tý doby jsi jí neviděl?“

„Přesně tak.“

„Proč s tebou teda šla na procházku, během který jste byli, jak říkáš, v pohodě?“

„Ze setrvačnosti, z rozpaků, z potřeby sdělit to nějak šetrně, co já vim.“

SYN NEPŘESTÁVÁ HYPNOTIZOVAT EGEJSKOU VALKÝRU. Je celá v černém, pevná, štíhlá, šálivá, všechno se na ní vlní a ježí. Soustředěně

rejdí brčkem v močálu mojita. Mladá není. Takhle nějak si představuješ typ, na který ten tvůj blbec zabírá. Kterým pravidelně klade srdce do dlaní.

A taky jo. Koukáš na něj – stačilo by přiložit doutnák. Vůbec tě nevnímá, přestože k tobě souvisle hovoří.

Vypráví o hoře na Novém Zélandu, na kterou letos vylezl. Její úpatí kryl hustý deštný les, už to byla soda. Cestou výš porost řídil, až zmizel, začala padat mlha. Pak to tam najednou začalo vypadat jako na Šumavě, jen ve větším měřítku – blata, močály přepažené zpuchřelými hatěmi, oka stojaté černé vody, volně poházené bludné balvany, jedovatě zbarvená kvítka. Stoupal dál a dál po dřevěném chodníku. Ten najednou skončil – a tam zničehonic, úplně bez přechodu, rašil pokroucený druhohorní prales. Pod nohama mlaskalo bláto, staleté stromy obrostlé řasami, mechem, neřádem.

„Sám jsi tam byl?“ diví se v tobě doživotní Žižkovák.

„S kamarádkou,“ připustí. „Tam se ti nepohnulo ani stýblo... Stromy s fousama až na zem, absolutní ticho. Slyšíš jenom čvachtání vlastních kroků. Motali jsme se dokola a nevěděli, kudy dál. Všude kolem to vypadalo stejně. Nakonec jsme se dohrabali k místu, kde zela díra do země jako prase. Taková šachta. Ústí ze všech stran zatarasený houštím a vprostřed holá bahnitá nálevka, v ní tma.“

„Jak jste na ní trefili, když byla ze všech stran zarostlá?“

„Holka se šla vykadit do roští – je cudná.“

„Vykadila se teda do jámy?“

„Eště to tak... Vopatrně jsme do ní nakoukli – čišela z ní zlá energie.“

„Co to je – hrůza, strach?“

„Strach je v tobě, ten si vyrábíš sám. Tohle bylo něco zvenku.“

„Jak se to projevovalo?“

„Ledovej děs, bušení srdce, nemůžeš se nadechnout. Seš blízko kolapsu. Nejsi v sobě, seš mimo sebe, kousek vedle. Přítomnost druhýho, do tý chvíle blízkýho člověka, zmizí. Seš sám na místě,

který na tebe není ani trochu zvědavý. Překážíš tam. Seš rozloženej na díly. Nevim, no, něco si z toho vyber.“

„Zajímaj mě ty díly.“

„Seš jak aerosol rozprašenej do prostoru. Jedinej jasnej vjem je, že tě ta díra vtahuje.“

„Jako že do ní zahučet?“

„Něco v tom smyslu... Podotýkám, že jsme v sobě neměli alkáč ani nic jinýho. No – nakonec jsme se z toho pralesa vymotali a to je celý. Před náma byl mrak a v něm vrchol hory, lišejníkem vobrostlý šutry, trsy vřesu. Za jedním z těch šutrů seděl starej Pákistánec, žral náký pyré z kelímku a ukázal nám to místo, kde jsme byli, v be-dekru. Šlo vo propast, kde starý Maorové zaznamenali přítomnost významnejch duchů a nosili jim tam stovky let pravidelný voběti.“

EGEJKA SE ZVEDÁ. Zavrtí pánví, křupne páteří, líně navlékne řemínek kabelky.

„Ach jo, tyhle kolenatý,“ řekne syn poté, co se za ní zavře noc.

Začínáš mu rozumět. Má náuru, kterou mu můžeš závidět – účty skládá výhradně sám sobě. Dělá si, co chce. Někam přijede, tam na něj buď někdo čeká, nebo ne, projde se, posedí, zorientuje, nahodí kontakty, najde si bydlení, platí drinky zachovalým křehkým brunetám, mláďata ho neberou, učí se jazyky, tu a tam zavadí o práci, ale jinak dělá hovno na plný úvazek.

A má pravdu. K čemu jsou speciální zájmy, když člověk sedí v komůrce a hrabe se v marastu, poněvadž svět nic než marast nenabízí?

„Jo – a nesmim zamlčet,“ dodá tvůj mladší dvojník, „že to na nás v tom pralesě přišlo a maličko jsme si vrzli. No – maličko, my vlastně vrzali jak vo život. Vlastně jsem po pravdě nic silnějšiho nezažil. Takže to byl možná trest za rušení klidu. Legrace byla, že z druhý strany pralesa, kterej skončil, jak začal, stála normální turistická lavička, na ní šipka v protisměru a nápis: *POUZE NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ*. Tak – ted' zas něco řekni ty.“

„Trpím ti nepřetržitým, úplně fyzickým pocitem,“ říkáš, „že jsem se narodil na stavbě, která je pořád ještě rozdělaná. Ať jsem, kde jsem, cejtím vlhkej smrad malty, halekání, prach, zedničinu. Náslapky, žmolky, plesnivinu, žluklý peřiny. Je to zažraný v podlaze, v kobercích, v knihách.“

„Nejvyšší čas změnit bejvák,“ konstatuje potomek. „V souvislosti s čímž bych se vrátil k tý svojí prosbičce.“

Hrabe po kapsách, vytřepne sáček, cosi drží v dlani: „Jestli bys mi totiž nepích tohle sem,“ ukazuje si na kořen nosu jako svatý Šebestián. „Jedna křepelice si přeje, abych byl víc do Thora, no.“

Protáčíš v prstech ne zrovna tenký ocelový trn zakončený masivními peckami.

„Ale jo,“ říkáš, „klidně. Tady se to ovšem nehodí.“

„No právě – jdeme potom k tobě, ne?“

„Chystáš se na hell party či co?“

„Dyť říkám, kvůli křepelici – jak to skončí, hned to sundám.“

„Co jak skončí?“

„No ten vztah.“

„Co když neskončí?“

„Zažil jsi nákej, co neskončil?“

„Já ne, ale ty bys měl...“

„Já vim, co bych měl! Není nutný mi to vopakovat. Myslíš, že nejsem v dostatečný kaši? Potřebuješ mi jí ještě zahušťovat?“

„Platíme teda?“

„Jo,“ plácne bankovku na bar.

„Nech to,“ povídáš a přioplácneš svoji.

Jdeš se vymočit.

Možná, přemítáš, je v tvém případě nesmysl chtít s někým žít. Tvůj čas minul, přiznej si to. Nikoho nezajímáš, málokdo zajímá tebe. Nebo jinak – zajímá tě leckdo, jenže to jsou bez výjimky typy, pro které jsi vzduch.

JDETE VEDLE SEBE SYROVÝM PŘEDJITŘNÍM OPAREM. Chodník je pokryt rozmočenými jehnědami a jinými částmi vegetace, sraženými deštěm.

Vdechujete hořký vzduch, pokašláváte, občas se zastavíte, otočíte, ulpíváte pohledem na termitišťích střechech. Na statisících slepených komůrek, uvnitř kterých štrachají lidští koryši, brouci, krtonožky. Na křehkém útesu plném teritoriálních pŭtek. Po dně údolí křižují rozsvícené pantografy.

Míjíte vysoký upříí zámek na rohu Krymské, střežící cestu z vršovického bludiště. Naproti němu hodinový hotel Exclusive, *diskrétnost, soukromí, chlazené nápoje, nonstop*.

Stoupáte po schodech k Bezručovým sadům. „Řeknu ti, co mě trápí,“ říká, „ale slib mi, že to nebudeš rozpatlávat.“

„Na to nemám sílu.“

„Bum – synáček se narodil, to bylo fajn. Byli jsme pořád spolu, její muž byl na cestách. Její muž je, hm... drakonicky žárlivej Řek, kterej když se nasere, pukaj zdi. Má dŭm, jachtu, vrtulník, ve skříní deset brokovnic. Kdyby se dozvěděl, že kluk neni jeho, zastřelí jí, jeho, mě, sebe a předtím vystřílí půlku ulice, páč tu jeho hanbu viděla.“

„K tomu, aby ses vo někoho staral, nepotřebuješ vrtulník.“

„Vona se kvůli mně nerozvede, chápeš. Rádi se máme a to je všecko. Trvalo dost dlouho, než mi došlo, že jsou jenom dva druhy lidí – chudý a bohatý. Chudý jsou lidštější, ale nudný – furt melou o svejch problémech. Bohatej tě včas vodkopne, ale máš na něj světlou vzpomínku. Mezi sebe tě tyhle lidi ale nikdy nevemou, něco takovýho je proti jejich nejhlubšímu přesvědčení.“

„Mluvíš lautr jako štětka.“

„Ty ne? *Only the future exists...?*“

„Seš línej se snažit – všecko vzdáš.“

„Víš vo mý situaci hovno a podsouváš mi takovýhle klišé. Skoro dva roky jsem tvrdnul v ulepeným taliánským městě, kde je všechno postavený na hlavu, a čekal na telefon, až její muž vymázne, abych

příběh a užil si chvílku s ní a s miminem. Belmondo by to možná řešil jinak, já dělám, co umím... Pracoval jsem! Co děláš ty – sháníš práci? Tak drž hubu! Kolikrát ses staral vo ženskou s dítětem?“

„Dvakrát... třikrát.“

„Jak dlouho?“

„Rok a půl pokaždý.“

„A to seš na domácí půdě, ne v Mediteránii! Nevyvinuls ani desetinu snahy, co já.“

„Je fakt, že vo tvejch snahách nic nevím.“

„Potřebuješ vo nich vědět?“

„Spíš jo než ne.“

„Moc ti nevěřim. Celej večer z tebe mám pocit, že už na všechno včetně sebe zvysoka dlabeš.“

„Nedlabu, akorát někdy nemám čas na někoho, na koho bych ho mít chtěl, a von tím pádem propadne dojmu, že mě nezajímá, co ho trápí. Což je omyl – zrovna to mě zajímá, co koho trápí, jak u druhých, tak u sebe. Bohužel pak, když se to dozvim, nedokážu držet klapačku. Vo každou zvláštnost se chci podělit, ergo kdekomu kdeco vykecám. Raduju se, že jsme v tom všichni. Nulovej takt.“

„Slepičí prdel se tomu říká.“

„Víš co, brzdi.“

„Nepřemejšlej a řekni – co se ti stalo ve čtvrtek?“

„Sedim v půl druhý v čekárně u psychoušky a úplně nečekaně vejde maník, kterýho znám dvaatřicet let. Taky svýho času projel dvě třetiny planety jako ty. Přijde, nehne se mu ve tváři sval. Sedne si ke mně, poněvadž ví, že mě zná. Hodinu dřepí v zapářený kožený bundě a mlčí. A na to já nemám, sedět vedle vypelichanýho pardála a držet pysk. Tak mu něco vykládám, líčím tyhlety indiskrétní historky. Do pěti minut je zbytek přítomnejch v raptu, že zjevně útočim na mně neznámýho člověka. Syčej na mě, vodháněj mě, takhle dělaj rukama, ať ho nechám.“

„Ignoroval tě?“

„To ne, ale hubu neotevřel. Celou dobu jsem na něm viděl, jak si to, kurva, užívá – čím víc mě pacoši jebali, tím byl spokojenější.“

„Cos tam dělal ty?“

„Čekal na recept. To je nákej test nebo co?“

„Prostě mě zajímalo, cos dělal ve čtvrtek. Ten známej – jeho problém je jakýho druhu?“

„Nákej typ rozpadu – emoční chlad, nesdílnost, introspekce, lhostejnost k vnějšímu, sklon k drtivý kritice sebe i druhejch. K tomu nevratný poškození nervový soustavy, není mu co závidět. Doktoři nevěděj, co s nim, tak do něj cpou čím dál silnější medika.“

„Dvatřicet let... Co cejtíš, když ho takhle vidíš?“

„Vidim ho dál jako konzistentního kamaráda, ačkoliv vo to nestojí, poněvadž dávno nemá většinu ovladačů v cajku.“

„Jak seš na tom s ovladačema ty?“

„Nos ti propíchnu, ale nezaručím ti, že se budu jezdit smát na svý vnouče.“

„Já ti nezaručim ani to, že ho uvidíš jinde než na youtube.“

PARKEM SE BLÍŽÍ DALŠÍ KOLENATÁ ČUHEJDA. Šestatřicítka se stopami věčného zápasu Jákoba s andělem ve tváři. Vysedlé lícní kosti, vyzývavě špičatý nosík, sestřih chovankyně carského chudobince – krátké husté mužické pačesy. Vleče na obojku sípavě oddechujícího psa.

Když vás mine, syn tichounce hvízdne. Ženská otočí hlavu a změní se v alegorii úleku, údivu a vzápětí pěnivé štíčí radosti.

Skočí k sobě a s heknutím se obejmou. „Pacholku mizerná...“ šeptá mu nad uchem – je o pět čísel vyšší než on, „jááá věděla, že séé... Ty šmejde, kde se túú...“

Dřepne, odepne psovi obojek. „Volno,“ houkne.

„Můj otec,“ představí tě syn.

Vymrští z podřepu tvým směrem suchou tatarskou dlaň, krátce stiskne: „Neznám vás, ale to nevdá.“

Usadí se mezi vás. Opře se o tebe pravou kýtou, zbytkem trupu se otočí k němu. Zaostříš na nekonečno. Dáváš pozor, aby ti necukala levá noha. Aby byla jako kámen. Pohvizduješ si, abys dal najevo, že můžou klidně chodit po rukou, tobě je to egál. Beztak tě nevnímají. Hraješ si se psem. Drbeš ho, dáváš mu nesmyslná jména. Pes se raduje.

„Kdes byl naposled?“ ptá se žirafa.

„Konečně jsem se dohrabal k tomu Hollyfordu,“ huhlá frňous.

„Jéj, tam jsem nebyla, povídej! Sám jsi tam byl?“

„Uplně ne.“

„Já jsem tak blbá! Svítící červy jsi viděl?“

SNAŽÍŠ SE JEJICH BZUKOTÁNÍ NEVNÍMAT. Trochu jim závidíš, jak jsou sehraní. Ona se zeptá, on sype slova. Pak si to prohodí. Hotová opera. Kvartet, sextet, oktet. V pravidelných vlnkách k tobě doléhá břítká vůně holčičího pižma. Od Míráku zní plechový nářek tramvají. Drbeš psa ukazovákem v místě, kde se připojuje páteř k lebce. Fanaticky drží, dýchá jak parní mašina. Načež to zruší, vystartuje, pobíhá po trávě, čte pachové zprávy. Interesují ho papíry, blitky, slupky, myši, močovinou zkamenělé plácky.

„Slyšela jsem, máš dítě,“ zaslechneš.

„Jo, ch-m-m, kluka,“ pokašlává ten tvůj pitomec.

„Jak starýho?“

„Teprv é-e-hm.“

„Nejradši bych tě zabila.“

„Taky bych se nejradši zabil.“

„Tak mi ho aspoň přepošli, budu na něj vejrat a představovat si, že je muj.“

„Dyt' prej máš taky...“

„Já!?! Vod kohos to slyšel?“

Neposloucháš. Není to tvoje věc. Jsi biologický otec, dělat fotra ses nenaučil. Jak taky, když ho vidíš jednou za kvartál.

Syn se prskavě řehní, čuhejda se chechtá jako M šestnáctka. Jiříčky se míhají těsně nad rozmoklým trávníkem. Tak bude vypadat válčičtě blízké budoucnosti – drobné, rychlé a přesné drony versus průtrží oslepená žoužel. Pes je opět u tvojí nohy, žádostivě ti hledí do očí. Vyžaduje další nekonečné drbání.

„Budeme muset jít,“ povídá zničehonic syn. „Táhneme to vod půlnoci, potkali jsme se náhodou, takže – éh.“

„Jo, běžte,“ na to ona.

Dá mu pus, tebe pozdraví lusknutím, mlaskne na psa a svižně odchází. Mlátí lýtky o sebe, jako by mířila do bitvy.

VYDÁVÁTE SE OPAČNÝM SMĚREM. Zabočíte vzhůru. Cítíš, jak se to v něm pere. Bojuje vcelku dlouho. Načež vyhrkne: „Hele, já tě zradim a pudu za ní, jo?“

„Jasný – běž.“

„Poprosim jí, jestli by mi nepíchla ten nos.“

„Ať vyvaří jehlu. Propíchnout, zakápnout jodisolem, jehlu nevynadat, párkrát protáhnout, ať se jód dostane dovnitř. Pak ať ti tam strčí ten hell raiser.“

„Rozkaz.“

„Maž si to framykoinem.“

„Jasně... Mně se, hele, zdá, že by ses měl přeci jenom někdy vydat na pár tejdnu do tý Arizony například – kaktusový lesy, výheň, vyjetej volej, chřestýši, vpuštěný hornický města – klid, jakej tady nepoznáš.“

„Na klid seru. Stavíš se zas někdy?“ ptáš se zbytečně, protože to neví.

„Třeba jo, nebo jednou přijed' ty za mnou.“

„Kam?“

„Někam, kde budu, dám vědět.“

„Víš dobře, že nepřijedu.“

„Vim – tak se měj.“

„I ty.“
„Běž, ať ti neuteče.“
„Promiň.“
„Jaký promiň?“
„Chtěl jsem bejt s tebou.“
„Dyť jsi byl.“

A JE TO. Loučení, kterého ses bál, je odbyto. Cítíš v kostech potřebu ještě chvíli sledovat vývoj rána. Sestupuješ opět po schodech, noříš se do věčně rozestavěných Vršovic. V blocích domů zejí prašné jámy, nad nimi se tyčí jeřáby. Činžáky, o nichž není rozhodnuto, zda je přestavět, či zbourat, mají pro jistou zazděná okna. Všude míchačky, hromady pytlů, tvárnic, žulových kostek.

Jsi ve Varšavské, kousek od Blatouchu. Jenže ten má až od deseti, čili pokračuješ Americkou na náměstí Míru. Každý krok je malý svátek. Koupíš od báby v kiosku dva párky v rohlíku, stojíš na zastávce, polykáš první, dijonská tě pálí v nose. Deštník jsi někde nechal, škoda ho.

Chrám svaté Ludmily srší všemi svými špicemi vzhůru, do pročištěného vzduchu nového dne. Socha dívky vypouští holuba k nebesům. Utíráš hubu ubrouskem, se zájmem sleduješ spoluobčany. Snažíš se odhadnout, jakým bodem na stupnici mezi nadějí a ztracením kdo prochází.

Rozjařený Ukrajinec tu citelně chybí.

Monolog

(železniční vaudeville 2012)

I normální vnímání jest vlastně ilusí. I při normálním vnímání jsou daleko více účastni subjektivní činitelé, než bychom byli ochotni připustit. Avšak zvláště pathologie nám přesvědčivě ukazuje, že skutečnost prostě pasivně nevidíme, neslyšíme, nýbrž že ji svými vjemy teprve sami tvoříme.

Doc. MUDr. Svetozar Nevole

STOJÍŠ VE FRONTĚ U ZAŽLOUTLÝCH OKACHLÍKOVANÝCH POKLADEN NA MASARYČCE. Opřen o pultík vedlejší zavřené kasy postává zavalitý strýko v klobouku a v saku přes třílampasovou teplákovou soupravu. Nádražní plivník. K naprosté dokonalosti mu chybí jen sirka mezi zuby. Přicházejí dva cyklisté, loví v hi-tech overalech drobné, převracejí naruby nepraktické šustivé kapsičky. Jednomu vypadne padesátka.

Cink – strýko sleduje kutálející se minci. A aj – stáčí starostlivý zrak přesně opačným směrem, než platidlo zaběhlo. Ještě si malinko přidřepne, jako že ji vidí.

Vyznavači zdravého stylu zachytí jeho pohled. Úporně hledají minci v daném sektoru. Pátrají v zaplivaných zákoutích. Načež odkvačí halou s cvrkajícími bicykly pryč – čas nastupovat.

Strýko v klidu vyčkává. Není si jist tebou – všiml si, že šmíruješ. Až když máš zaplaceno a odcházíš, vydá se s kocouří nonšalancí pro úlovek.

Nastoupíš do poloprázdné přetopené soupravy, shodíš bundu, usedneš.

ULIČKOU CHVÁTÁ ŽENA STŘEDNÍHO VĚKU. Není na ní nic zvláštního. Černý kabátek, tabáková klokanka, rozčepýřené odbarvené hnízdo, oči jako baterky. Jakmile tě zmerčí, žuchne bez okolků do sedadla naproti tobě.

„Delší čas jsme se neviděli,“ spustí, „příčina je zřejmá a pořád stejná – děsně moc práce... Důvodem, proč vám musím sdělit následující věty, je, že jinak nemám komu... Doma by si tūkali na čelo a kámoška, která by aspoň z deseti procent pochopila mé stavy, je daleko za hranicema, hlavu plnou svejch starostí. Mimo jiný denně jezdí sto třicet kiláků z roboty do roboty, k tomu má doma mužskýho, co je spíš na golf s blondákama.

Zkusila jsem včera vypálit červa, ale nezabralo to. Je to ve mně jak majzlík v pařezu. Abyste mě pochopil, musím nejdřív vylíčit všechny komponenty... Podotýkám, že makám v takovém tempu jako nikdy, vracím se každéj den v devět, někdy taky v půl jedenáctý. Když mám noční, tak ráno v šest a hned do domácího provozu. Dneska je výjimka, dostala jsem volníčko...

Topěj nám tu jak blázni – fúú! Divíte se asi, že si nesundám kabát – mám poštěkanou termodynamiku...”

JEDETE KROKEM, ŽENA HOVOŘÍ. Vlevo se míhají karlínské pavlače, peřiny v oknech, útulně zavšivené dvorky. Načež se otevře vybouraná pláž před Palmovkou, z níž trčí pár roztodivně pokroucených, vesměs nedostavených architektonických výkřiků. *For sale*, vlaje na většině z nich. Následuje zašlá koule libeňského plynojemu, objekt pro pamětníky.

CITY ELEFANT NABÍRÁ TEMPO. „No co, vezmu to popořadě,“ říká spolucestující. „Pondělí – umřel Macháček z papírnictví dole v baráku, což byl první člověk v Jirnech, já jsem původně z Jiren, kterej mě začal zdravit. Infarkt. Poslala jsem mu aspoň kytku a klepala se mi brada.

Úterý – po třech letech, co je náš byt nově opravenej a vyhnanej do půdy, pánové dovedové zjistili, že nemáme komín. Ne že nefunkční – vůbec žádněj! Což je maličko potíží, protože všechno jede na plynovej kotel, kterej máme slavně vystavenej v chodbě. Léta nám bylo divný, že furt zhasíná, tak jsme dali novej, a člověče – zhasínal taky! Tak prej, hmm – nemáte komín! Nemáme – to jsme teda nevyřešili, ale já si vás eště dám, kretény!

Středa – jak jsem vám říkala minule, před rokem a půl se mi začalo podělavat tělo. Když mi vyndávali ledvinu, vypil Antonín láhev vzácný hruškovice na znamení, že se mnou soucejtí. Pár dní nato se mi utrhlá sítnice, přišili jí, naprali mi do bulvy gel a mám prej bejt ráda, že vás všechny vidim v rosolu. Čemu se říká voko, to je vlastně mozek! Že ho máte, vám dojde, až když místo svejch nejbližších vidíte fialovej flek.

No, a ve středu dopoledne mi muj zubař povídá: Tyhle tři ven okamžitě a tyhle tři za tejdén! Nemám prej vápník. Super. Naštěstí má šikovný ruce, takže to nebolelo. Budeme teda pokračovat v projektu na přestavbu mojí huby včetně rozpočtu. Syneček je natěšenej, že budu mít zlatý, protože by se mu líbilo mít mámu se zlatym úsměvem.

Čtvrtek – v práci se posralo, co mohlo. Všichni jsou debilové, mě nevyjímajíc. Večer se zhroutím, rupne mi kotel – bulím. To je můj normální ventil co čtrnáct dní, takže klid...

Jen tak pro dokreslení – mému Antonínovi předloni spadla imunita a vypadaly mu vlasy, proč asi, když žije v klimatu, který následně popíšu,“ říká a kouše přitom tatrunku, kterou odněkud vytáhla.

NASLOUCHÁŠ, POTŘÁSÁŠ HLAVOU, KRČÍŠ RAMENY. Na cokoliv se vyptávat či zkusit přiložit vlastní řeč je zhola marné.

„Pátek byl výživnej! Dozvídám se jako vždy se zpožděním, nebejvám zastižitelným obyvatelem domu, že soused odvedle spolykal pilule, což je pitomý, protože měli s tou svojí ženou fakt pěknej

vztah. Ruplo mu v kouli – maniodeprese. Odpoledne přichází tchýně a uklidňuje mě, že to není první případ v našem domě. Před časem lidem pod náma skočil kluk z okna, nikdo neví proč. Zrovna jako ta Foukalová, jenže ta to přežila. Jaká Foukalová? ptám se tchýně... No ta nad náma, manžel jí zamknul dveře, když šla z hospody – chlastá ligu a pravidelně dělá v baráku bugr. Nebylo to poprvý, co jí nepustil do bytu, často spávala v kočárkárně. Tentokrát se ale zatvrdila, vzala to oknem z chodby přes balkón a šup dolů z druhého patra... Sdrátovali jí a chodí o berlích, což je z jejího pohledu úspěch, protože je našrot denně – berle jí dodávají zásadním způsobem stabilitu.

Dál – tejden po tom, co spadla z balkónu, jel její syn, takovej vysmažený chudák, někam škodovkou s kámošema, v zatáčce pod kopcem je to ňák hodilo proti sobě, dva se sčutli hlavama. Když se probudil z kómatu, octnul se mentálně na tříletým dítěti, což se podle doktorů nemá zlepšit. Krása, vopravdu! Večer jsem šla vypálit zmíněného červa a potkala jsem švagra týhle paní, shodou okolností otce jedný známý, kterej před nedávnem vystřílel dvě hospody – nádor v hlavě. Tak jsem měla trochu hrachy, na mě se tyhle věci lepěj.

Když jsem se s myšlenkou, že je ten náš barák prokletej, svěřila Antonínovi, tak prej, že vím jenom zlomek toho, co se v něm už stalo. Třeba v našem bytě bydlel původně člověk, kterej honil se sekyrkou svýho tátu po baráku. Příčina? Seděli večer u televize, když mladej zjistil, že se jeho otec mění. Hned se podobal domovníkovi, hned vedoucímu instalátérskéjch potřeb zezdola, pak primáři Nešporovi v pořadu v tý telce, potom zas premiérovi, co byl ve zprávách.“

„Heh,“ podotkneš, rozepínaje zip flísky.

„ANO,“ SOUHLASÍ. „Taky mi to přišlo dřív zábavný, ale dneska toho mám plný kecky. Jsem vyčerpaná z práce – katastrální úřad – a potřebuju, aby po návratu z drtičky všechno šlapalo v rozumnejch mezích, což se neděje... Fjú, to je vedro, asi se přece jenom svlíknů,“ shazuje kabát.

Průvodčí – vychrtlý uhrovitý blondýn s copem razítkuje jízdenky „Abyste byl v obraze,“ zvyšuje hlas žena za jeho zády a naklání se, „musím dodat, že tenhle barák má pouhý tři patra a na každém jsou v průměru tři byty, takže asi tušíte, že mám co do činění s bláznama... V druhém patře, kde se nejvíc dějou tyhle hrůzy, bydlej ještě dvě rodiny, který vám musím vylíčit. Běgusovi a Adamčíkovi, což je vlastně jen paní Adamčíková se všema dětma a jejich dětma, dohromady jich tam v garsonce bydlí jedenáct – nepřeháním! Doma uzavíráme sázky, kdy zase přibude další jméno na schránce.

No ale k těmhle lidem – stalo se před časem, že Běgusová jela do lázní a kladla na srdce svý kámarádce Adamčíkovy, aby jí dávala na starýho pozor. Ta to vzala poctivě a po čase se narodil další Adamčík. Tím přátelství skončilo a Běgus byl odeslán do horoucích řití... Občas je v domě kapánek dusno, poněvadž tyhle dva byty maj společnej záchod na chodbě. Ano, v jednadvacátým století, hú... Jenže i na pani Adamčíkovy to zanechalo následky – úplně zanevřela na mužský plémě. Přestala se malovat, nechala se ostríhat na ježka a zaměstnat na nádraží, kde váží balíky. Voblečená chodí jako chlap, většinou v montérkách. Že je to Adamčíková, jsem zjistila až po pár měsících, co mě pravidelně zdravil neznámej dělnas – tak se změnila... Prostě to vypadá, že se toho baráku začínám bát! Takže co – jsem zralá na kazajku? Respektive co mám udělat, abych se do ní nedostala? Pít nechci, jsem potom jako mátoha a v jednom kuse potřebuju jíst maso...”

MÍJÍTE POČERNICKÝ RYBNÍK. Zmrzlým rákosím obklopenou rozsáhlou mělkou louží. Podél břehu postávají ve vodě volavky, černou hladinou pádluje potápka roháč. Kdesi tady pod tratí je místo, kde na tebe poprvé spolužačka vystrčila nečekaně těžké cecíky. Tys jí hleděl úporně do očí a tím sis ji nedopatřením získal.

SOUPIRAVA ZPOMALUJE. Žena nahazuje svršky. Přehrabuje se v kabele. Nepřestává mluvit: „Dál – minulej tejden mně volal Antonín ráno v sedm, seděla jsem zrovna po noční jako doprovod s příbuznejma na gama noži. Tam naštěstí nebyl signál, ale když jsem vylezla, zvednu to a: *Jsem tady ve špitále, nemoh jsem se hnout, vypadalo to na infarkt, promiň...* Tak se zvednu a jdu o patro vejš, tam Antonín, natočili mu EKG a nic mu není, ale má tři járy medicíny, tak to nebere lehce – předtím dva dny chlastal. Kupodivu jsem se ani nevyděsila, znám to od svýho bráchy, taky ho odvezli z práce v tomhle stavu, ale ten se z toho hůř dostával. Musel delší čas polykat to svinstvo na úzkosti a hledat si novej flek. I vy hoši uchlastaný – cos váma?“

„Takže jste obsypaná rodinou – to máte fajn,“ říkáš.

„Obsypaná jsem, ale jestli to mám fajn? Taky potřebuju vobčas vydechnout. Třeba Vánoce se chystám bojkotovat, jak to pude. Cukroví ano, salát ano, a pak se budu modlit, aby místní bar otevřel v jedenáct – kamarádky budou čekat... Malá vsuvka – mezi nima sousedka Marie, co si namlouvá, že je čarodějka, furt vidí aury a hlavně nemoci – kdo vo to stojí, poslouchat vo metastázách, vidíte? Zvlášť když to většinou je pravda. Ale patří to k ní, tak jí tak berem... Tak ta chtěla letos kolem Velikonoc upravit ve svém baráku duchovní rozměr, dala teda do vany hořící svíčky a šla na kafe. Když se vrátila, bylo po všem – chytla plastová vana, vzplanul závěs, vybuchovaly spreje, vokno vytlučení, z něj se valil hustej kouř. Ten zmerčil souseď z druhý strany, zavolal hasiče a ty jí vyplavili dům. Konec vsuvky... Mimochodem, trpaslík nemá rád návštěvy, pokaždý je rychle vypudí...“

„Kdo je trpaslík?“ ptáš se.

„Muj malej syneček, dítě nešťastný, kdo jinej... Nemá rád návštěvy, ale sousedka Marie je výjimka. Tuhle přišla na návštěvu, povídám jí bacha, dítě je parchant zlobivej! A trpaslík k ní šel, aniž stihla otevřít hubu, dal jí hlavu na koleno, řek *tebe mám rád, nikam*

nechod', a... nevim, jak to popsat... jí jakoby začal svádět, svlíkal si triko, ukazoval svaly. Antonín se smál nahlas, to je u něj výjimečný... Ano – mám chlapa, kterýho bych nedala za nic, ačkoliv ho obec má za magora, připadá jim jinej. Jak by ne, když je schizoid. Ulita – základ života. Růžky vystrčí, jenom když je nablízku možnost dát si nenápadnýho frtana. Netušila jsem, že já, odjakživa společenský stvoření, budu jednou řešit tohle. No asi právě proto, takže tak... Kam vy vlastně jezdíváte?"

„Za sestřenkou,“ řekneš. „Má barák v Poříčanech. Na starý kolena nás začalo bavit si povídat.“

„Jak to děláte?“

„Koupím tak jednou za čtrnáct dní dvě flašky vína, vona upeče kubu, mazlavej koláč nebo štrúdl, sedneme ke krbovejmu kamnům a...“

„DOBŘÍ! TO MI POVÍTE PŘÍŠTĚ – BĚŽIM,“ TŘEPE NETRPĚLIVĚ RUKOU. „Dyť se tu potkáváme skoro pořád! To je drncání, že taky neopravěj ty koleje – fuj! Tak vás zdravím a *někdy příště-e*, jak zpívá Katapult! Děkuju, že jste zase vyslechnul muj monolog! Mám kolem sebe víc lidí, než bych chtěla, ale s nikym neni řeč... Už se vopakuju – nazdar! Eště než zmizim – taky trpíte pocitem, že jsme bez šance?“

„Ani ne,“ odpovídáš.

„Sláva – aspoň někdo normální!“

Vyběhne z vlaku, spěchá po betonovém perónu, až jí nadskakuje ofina. Nestihl jsi říct ani sbohem – jako obvykle.

Elefant se rozjíždí, nabírá rychlost. Vzápětí zase brzdí – Klánovice. Okopané příměstské nádražíčko, kam tě vodil děda, když ti byly čtyři. Seděli jste na lavičce, děda kašlal, kouřil, pohvizdoval si populární melodie, a když jel kolem nákladní vlak, počítali jste uprostřed děsného lomozu vagóny. Byla to vaše oblíbená kratochvíle. Dávali jste přednost cisternám – byly zvláště neosobní. Děda říkal cisternovým vlakům *hadi*. *Jede had*, říkal.

MÁŠ ČTVRT HODINKY K DOBRU, ABYS VYŘÍDIL TEXTOVÉ ZPRÁVY. Vy tasíš telefon. Nikdo nic nechce. Koukneš, co máš s sebou ke čtení: MUDr. Svetozar Nevole – O smyslových ilusích. Otevřeš, přečteš odstavec, zavřeš, zasuneš brožuru zpět. Opřeš se, hledíš ven. Jazyky jinovatky v polích, kontejnery, silnice. Takhle nanicovatou krajinu aby pohledal.

Návštěva

(2013)

*I – I feel – feel like – I am –
in a burning building
and I gotta go
cause I – I feel – feel like –
I am – in a burning building
and I gotta go*

Laurie Anderson

PO PŘIVADĚČÍCH K MAGISTRÁLE SE ZVOLNA PLOUHÁ ZNAČNÉ MNOŽSTVÍ POLICEJNÍCH A HASIČSKÝCH VOZŮ. Popojíždějí, jako by se nudily, na něco čekaly. Vzduch je popelnatý, plný vlažného puchu z blízké čističky odpadních vod.

Proti mně na přechodu bělovlasá žena se synem, jemuž zakrývá obličej léta nestříhaný šedivý plnovous. Odevzdaně čekají na zelenou. Syn svírá držadlo přetíženého dětského kočárku, narvaného čímsi, co dělá v potahu mocné boule.

Ve chvíli, kdy nic nejede, přeběhnu. Nahlédnu do kočáru: vyplňuje ho špinavý holý tvor, šedé kožní záhyby, přeražené nohy, zkrvavená komolá hlava. Řada promodralých stoliček. Achátovou mázdrou potažená bulva plovoucí v růžové tekutině. Na psa velké, na prase malé – spařená ovce asi.

Matka s přerostlým potomkem dál trpělivě čekají.

Beru to zkratkou kolem benzínky. Čtyřnápravový hovnocuc, přísátý sosákem ke kanálu, řvavě lomozí. Puch hnijících výkalů mi ulpí na sliznici jako yperit.

„Ať slouží ku zdraví!“ vzkřikne starší muž míjející mě uvnitř bloku. V hlase mu praská divně přepjatá veselost. Nese v igelitce tři lahve vína, stejně jako já. Zvláštní.

„Nápodobně,“ volám.

A už jsem v tom. Jsem vtažen, aniž vím do čeho. Něco se děje, jen ještě nevím co.

PŘISTUPUJI KE VCHODU, TISKNU ŠESTÝ ZVONEK ODSHORA. „Ahoj, ahoj, ahoj!“ řekne perforovaný plech.

„Ahoj, starej komparde!“ klepe mi rukou v předsíni těžký kníratý brach. „Zrovna koukám na komentář k Černobyli, vem si pantofle.“

Hledím na řadu vyšmatčhaných papučí.

„Puč si tyhle,“ nabádá mě, „ty tu má pro sebe vyhrazený paranoidně čistotnej Karabáč! Jsou tvý! Pod' dál! Před chvílí jsem tam ty kachny dal – jdeš přesně akorát.“

„Jak to souvisí?“

„Řek jsi, že přijdeš ve tři, a jsou tři. Kachny jsou taky tři, dal bych jim tak dvě a půl hodinky, co myslíš?“

„Klidně i tři, kachna chce dotahovat pomalu.“

„A víš, že jo? Tři – to je přesně vono! Aby se rozsejpaly! Dal jsem hodně cibule, pár celerů na čtvrtky, pórek a zázvor! Nevadí zázvor? Ne – že ne? Jasný!“

„Co je s Černobylem?“ ptám se.

„Oficiální verze – příčinou havárky bylo odstavení čtvrtýho reaktoru, v rámci kterýho zařadili do plánu běžnej test – použít reaktor k roztočení turbíny, která je následně vodpojená a dobíhá setrvačností.“

„Proč ho vodstavovali?“

„Rutinní údržba. Test měl ukázat, jestli generátor stihne po zavření přívodu páry do turbíny vyrobit dostatečný množství elektřiny k napájení chladicích čerpadel, regulačních tyčí, světel velínu, řídicího pultu a tak. Výkon ale klesnul víc, než se čekalo, díky čemuž

se zvýšila koncentrace xenonu 135. Jevu s poklesem reaktivity se říká *xenonová otrava reaktoru!*“

PROŽÍVÁ TA TŘI SLOVA CELOU BYTOSTÍ. Potřebuje k životu poezii – jako každý. Někomu se vrazí mrk do vztahů, cestování, podnikání, hazardu, autáků, jiný cestuje v sobě, v druhých, další se šťastně koupe ve světě informací.

„Zas už to bouchlo, jo?“ ptám se.

„Mluvím vo případě z šestaosmdesátýho... Xenonová otrava reaktoru je ovšem oficiální verze, já dohledal zdroje, který svědčej vo něčem jiným. Mám vtevřít víno? Vtevřu – že jo? Vyhovujou ti tyhle skleničky? Jsou čistý! To je barva! Pijeme dívčí krev! Tak ahoj!“

„Je dobrý, na Chile je spoleh. Co říkaj ty zdroje?“

„Že výbuch, kterej dokáže vymrštít do vejšky masivní tisícitunovej poklop, nemůže spadat do kategorie běžnejch havárií. Tam se stalo něco jinýho. Podle všeho se vznítily grafitový výstelky reaktoru – grafit je čistej uhlík, k tomu vodík a kyslík z rozložený vody. Chytlo to fukejř! Kolmej plamen prej hořel vysoko do stratosféry!“ poulí chrpová očka ve svatém zápalu.

„Slušnej hukot,“ souhlasím.

„Jako když zapneš gigantickéj raketovej motor! Z čehož vyplývá, že zamoření Evropy muselo bejt tak obrovský, že ho dodneška nepřiznali.“

„Takový zamoření by přece nemohli utajit...“

„Otázka do debaty.“

„Kdes vostatně vzal tyhle informace?“

„Vod svýho strejdy Bohumíra – je inženýr, léta dělal na vývoji vysokotlakejch turbín pro atomový reaktory, a ten to má vod svejch kolegů z výzkumáku. A ty to měli jednak přímo vod svejch ruskejch protějšků, jednak z interních vodbornejch analýz... Dozvíme se vo běžnejch průserech – na ty jsme zvyklí. Ale tohle byl podle všeho průser takovýho kalibru, že bylo a je pro všechny lepší vo něm mlčet.“

SEDÍME V KUCHYNI. Z trouby se valí kotouče páry. Viditelnost jako v sauně. Z mlhy trčí houšť citrusů, papyrů, áronovitých i fikusovitých rostlin, zabírajících čtvrt kuchyně pro sebe.

„Udělal jsem takhle jenom pro chuť pár chlebičků,“ vynoří se z oparu medvědí ruka s tácem. „Dáš si? Dej si! Jsou dobrý, nešizený! Šunkový koleno, norské losos – byl v akci, jinak kupuju polskýho.“

Žvýkáme chlebičky.

„Vo Černobyli jsou samozřejmě tuny dokumentů,“ pokračuje, mocně mlaskaje. „Pár z nich ale naznačuje, že skutečněj test, vo kterej šlo, byl utajenej, poněvadž šlo o výzkum krizovejch situací na ponorkách. Hlavní inženýr, co to měl na povel, měl zřejmě zadání, který nesměl prozradit nikomu ze svejch podřízenejch. Lidi ve velině tím pádem jednali protichůdně, vzniknul chaos. Výpovědi očitějch svědků a prvních záchranářů byly prej poměrně děsivý,“ snižuje hlas. „Většinou za pár tejdnu umřeli v izolaci, aniž stihli říct, co viděli.“

„Tajný zadání, jasná věc – korunní klenot lidový mytologie.“

„Jenže právě masivní lidová mytologie doprovází veškerý události mimořádnýho významu... Pravda je emocionální! Logika je v koncích, když vidíš jadernej plamen, kterej mizí v mracích a tam zdaleka nekončí. Každopádně je jistý, že dosáhnul takový vejšky, že vodkouřil detektory západním špionážním družicím. Prodávám, jak jsem koupil.“

„Se nerozčiluj.“

„Já vim – zas ty moje přednášky. To víš – fujárka samotářova! Celý dny jsem tu zahrabanej, tak mám potřebu na každýho naložit výsledky svejch průzkumů. Včera jsem dělal sekanou, ta je sněžená. Vem si eště chlebiček!“

„Dyt' budou ty kachny.“

„Ty budou až večer – chceš se podívat?“

OTEVÍRÁ TROUBU. Kuchyň zavalí dým plný zázvoru, pórku. Pot se mi valí po zádech. Větrat zapovězeno. Amazonie hadr. Jdu blíž. V pekelné tlamě se na pekáčích nafukují průhledné balóny, uvnitř kterých plavou ve vroucí šťávě ptačí hroudy obklopené změtí hrubě krájených přísad.

„Pořádně jsem je podlil, jó?“ modlí se, odhodiv zbytek zábran. „Vzal jsem tři pečící sáčky, do každého kachnu, celer, cibuli, pár těch pórků, sójovku, med, trochu zázvoru, snad to bude stačit? Co myslíš?“

„Z toho by se najedlo deset lidí. Co je to velký hnědý?“

„Bál jsem se, aby toho nebylo málo, když ty kachní jatýrka jsou takový malinký. Tak jsem přikoupil dvě kila vepřovejch jater, no... Co mám dělat – jsem takovej. K tomu tři druhy rejže. Nejlepší se mi zdá bejt ta červená – vokoštuj!“

„Fakt dobrá, jenže kdo to sní?“

„Vaska se toho zhostí, neboj. Ten umí vocenit flákotu. Páťa-Páťa taky něco pomalu užižlá těma svejma klepejtkama. Dáme eště flašku? Dáme, vid', vem si chlebiček. Vedle mám eště dvě plata, až kluci přijdou, aby netrpěli.“

„Možná budou spíš trpět, když to sežerou,“ povídám, maje na mysli děsný obsah trouby.

„To zpracujem,“ zachvěje se stočtyřicetikilovému sedmačtyřicát-níku hlas. „Dáme pár etap, máme čas, nemusíme to sežrat najednou. Pardóón, já se takhle jenom přesunu k počítači, séd', séd'!“ protahuje se za mými zády. „Koukneme se – e, promiň – co ten Čeljabinsk.“

„Co je s Čeljabinskem?“

„To nevíš? Dneska ráno vybuch nad městem obří asteroid! Půlka baráků má vysklený vokna, tisíce zraněnejch a ňáký mrtvý. Je to točený na mobily, zmrdi dneska nic jinýho nedělej – stojejs s mobilem a čekaj, co bude. Koukej...“

POHYBUJE SE TO PO NEBI, ZÁŘÍ TO, KOUŘÍ, EXPLODUJE. Ploché zasněžené předměstí, záběr skrz přední sklo. Střih. Přeexponovaná silnice na okamžik mizí, pohlcena světlem. Střih. Po nebi se valí mohutný sloupec kouře z průletu hustými vrstvami. Paneláky bez oken, záchranky, naříkající ženy, zhroutené střechy. Městem otřásají hromové rány.

„A DYŤ ASTEROID MÁ DNESKA TEPRV PŘILETĚT – VE 20:26 STŘEDO-EVROPSKÝHO ČASU,“ NAMÍTÁM.

„DA14, ano – ten sledujou, má bejt blíž než dráhy některých družic.“

„Tohle byl nákej doprovodnej roj či co?“

„Píšou, že to byl asteroid, ktorej nemá s DA14 nic společnýho.“

„Mi neříkej, že kolem tý naší kuličky přesvištěj ve stejnej den dvě na sobě nezávislý hovada a nikdo nic neví.“

„Kupodivu to možný je – pokud ten ranní případ byl asteroid.“

„Co jinýho?“

„Uvidíme,“ opáčí a vypne počítač.

Dozajista je to tak rozumnější.

DRR, DRR! ZNÍ Z PŘEDSÍNĚ. „Ahoj, ahoj, ahoj!“ volá do domácího telefonu vysokým hlasem kamarád. Otevírá dveře. Po schodech se zvolna blíží šoupavé kroky.

„Ahoj, ahoj, ahoj,“ duní předsíň.

Do kuchyně vstupuje bledý Páťa-Páťa, staví na stůl láhev jame-sona.

Normálně na sobě mívá pouštní maskáče, taktické brašničky, baterky, foťáky, tropické klobouky Dnes má žmolkovitý svetr, nažloutlou košili, šedé pytlovité gatě.

„Kde máš výstroj?“ ptám se.

„Myslíš Dobré ráno, Vietname?“ říká, „jednak je peru a hlavně, nák-nák-nák jsem dneska rád, že jsem se vůbec vypravil. Máš kudlu?“ ptá se mě. „Ukaž.“

Švihem ji otevře, zavře, vrátí.
„Co říkáš asteroidu?“ tážu se.
„Vo žádným nevim.“
„Jeden už dopad a druhý přiletí.“
„Kdy?“
„Šestadvacet minut po osmý.“
„Spousta času.“

V 16:35 PŘICHÁZÍ USMĚVAVÝ VASKA S NÁRUČÍ ROSTBÍFU, BATERIÍ LAHVÍ, VĚTREM V KABÁTĚ, HADÍM SVITEM V OČÍCH A RADAREM V HLAVĚ. Jede rovnou z práce. Má pronajatou kavárnu v centru města. V pasáži, kde i zdi mají uši. Jeho historiky o majitelích, o třenicích mezi jejich vazaly, o složitých kriminálních vazbách mezi navoněnými hyenami by vydaly na tlustou encyklopedii polistopadového vývoje.

„Máša, víš která – utrápenej předkus,“ hlásí bez úvodu kamarádovi, který u něj svého času dělal provozního. Dva roky vydržel pérovat holky, kontrolovat účty, zajišťovat servis, vozit hajzlpapíry, smetanu, saponáty. Pak dal jednoho krásného dne výpověď, lehl doma na gauč a dva roky ležel.

„Nevinný zlobidló!“ volá ten. „Čertíček s plachým úsměvem!“

„No,“ culí se Vaska, „tak ta si předevcírem vybrala dovolenou a zmizela na tři neděle do Oregonu *za mládcem*. Jenže předtím stopila mimo jiný klíče vod skladu. Alfa samice zkrátka – chtěla holkám ukázat, že se to tu bez ní neobejde.“

„Jiná je stopit nemohla?“

„Rekonstruoval jsem to krok po kroku, podrobil holky křížovému výslechu – měla je poslední. Tak jsem nechal vyměnit zámky, a až se vrátí, tak se ty její klíče nebudou hodit *vůbec k ničemu*,“ rozechvěje mu hrtan nefalšovaná východní lítost. „Poletí jak vystřelená z praku.“

IHNED SE ZAHRABOU DO TÉMATU. Říkají křestní jména číšnic, krátce a přesně je parodují, častují je uštěpačnými přezdívkami – v zásadě se jim koří, vzývají je. Kavárnou proletěly během let provozu komety, jejichž záře oběma vypálila do mozku muří dráp nenaplněné touhy.

Mnohá z nich proletěla přímo Vaskou a touhu naplnila. Nesčíslněkrát dřepěl dny a týdny v kafáci o dvě pasáže dál, čekal, až Klárce vyprší výpovědní lhůta, držel se za hrud' a řídil podnik mobilem.

„Horyna, víš kterej – šéf ochranky,“ svěruje se, „mě napráskal, že mám nevyhovující *vzduchotechniku*, přitom ví, kdy jsem jí *instaloval*. Přišli na kontrolu tři chlapi, koukám – Horynův brácha, Horynův švagr, třetího neznám. Když prej to bude do pozejtřka, nedostanu pokutu. Holky dneska pouštěly celej den Radůzu, mám hlavu jak šestsettrojku.“

„Já mám Radůzu rád,“ prohodím.

„Ale ne dvacetkrát po sobě.“

„Poslední album je trochu – trochu patetický,“ doplní Páťa-Páťa.

„Byla upřímná, než *zahnízдила*,“ šeptne Vaska, stříhaje boltci.

„Nesmíš žárlit úplně na každou!“ volá hostitel od plotny.

Páťa-Páťa pomalounku šroubuje uzávěr své, jak náhle vidíme, zpola vypité láhve: „Neni úplně čerstvá, dá si někdo se mnou?“

Vaska nastaví sklenku. „Tvrdili chlapi z ochranky,“ bzučí, „že ten ranní asteroid sestřelili těsně před dopadem Rusové raketou. Nevim, co je na tom pravdy. Otázka je, jestli to byl asteroid.“

„Mohlo to tak bejt – protiraketovej deštník maj všechny ruský metropole,“ naježí se kamarád, jako bychom mu to brali. „Těžko ale říct, jestli k nim patří Čeljabinsk.“

„Je tam závod na likvidaci jadernýho vodpadu,“ zní Vaškův názor, „hutní, chemickéj, strojírenskéj průmysl, výroba traktorů. Navíc se tam dlouhej čas vyráběly, a kdoví, jestli se doted' nevyráběj, jaderný zbraně – ideální cíl.“

„PARANOIA JE VOD TOHO, ABY ČLOVĚK VIDĚL REALISTICKY,“ SOUHLASÍ PÁŤA-PÁŤA. „Vy dva když se sejdete, to je teda něco. Hotová jáma lvová... Mám aktuálně trochu jiný starosti, byl jsem u neurologa. Jako vždycky nedokázal přesně říct, co mi je, ale měl novinku, možná prej mimo jiný parkinson.“

Je pravda, že je mu třeba už nějaký čas obouvat boty, navlékat bundu. Občas mu přestane fungovat půlka těla, nevstane z křesla, zasekne se ve dveřích. Místo původní tváře nosí ztuhlou masku životem olískaného pětapadesátiletého dítěte. Šedivé vlasy do půli zad.

„Vstoupils do klubu Pomalejch šípů,“ střelí Vaska.

„Hovno šípů. Pří-příprava na smrt.“

„Ále prd, kup si trekový hole a kulhej dál!“

„Dobrá idea, mrknu na Aukro.“

„Tebe ty jezinky jen tak nevodnesou!“

„Vodnesly mě už mockrát a rychle mě vracely.“

„Vidíš to, neřáde – tebe to tu baví!“

Chceme mu vyjádřit maximální podporu a zároveň ho drobátko načutnout. Dělá, co může. Odráží rány. Vzdukuje. Nevzdává to. Zároveň to klidně vzdá, když má někoho na povel. Rád si zamani-puluje, zavydírá. Nechá si dolít kafe, donést z večerky láhev, navléct taktický batůžek, zašněrovat tkaničky pouštních bot, vyvést ze dveří, doprovodit. Když pak v dálce zahlédne světla příjíždějící tramvaje, vystartuje jako dragster, doběhne ji, vskočí do dveří. Dřepne na sedadlo, vypne Pátu-Pátu a je z něj opět mumie.

„Dokumentovat samotu mě dvakrát nebaví,“ podotýká.

„To děláme všichni.“

„Jsou lidi, co jsou tak sami, že si to speciálně vy tři neumíte ani přibližně představit.“

„Já si umim představit akorát samotu, nic jinýho,“ uculuje se Vaška. „Večer občas jo, ale v osm ráno se na to muset koukat...“

„Mně je *dobře* samotnému!“ zařve kamarád, „já *chci* bejt sám! Na rozdíl tady vod komparda, kterej potřebuje k životu šukací tykev!“ plácne mě po zádech.

„Jakou tykev, debile,“ ohrazuji se, „empatickou živou duši potřebuju.“

„Promiň, já to tak nemyslel,“ kucká se, „seš romantik! My ti to závidíme, nemysli! To je sen nás všech!“

„Mluv za sebe,“ udrolí Páťa.

„Zrovna ty mluv vo samotě,“ střelím po něm. „Denně sedíš v Ouky Douky, v Liberálu, furt slyším, žes jel s Ríšou pod širák, že seš na nějaký chalupě...“

PÁŤA-PÁŤA HLEDÍ DO STOLU, MRAČÍ SE JAKO SCVRKLÝ BEETHOVEN. Je to ještě on, říkám si, ten chlapík s havraní patkou, s foťákem? Co se úsporně, ale rád smával? Co chodil s nejhezčí holčkou, jakou kdo z nás kdy viděl? S mandlookou Íránkou jakousi? Je to ještě on – přátelský mravenec v kožené bundě, co prochodil Mexiko, Indii?

„Předpokládám, že vo mý mat-matce slyšet nechcete,“ nadhodí neklesajícím bezbarvým tónem.

„S tou fakt nezačíněj.“

„Já bych s ní potřeboval spíš skončit.“

„Dyt' skonči – nemluv vo ní.“

„Rodiče jsou lidi, který se neměli narodit.“

„Co mám říkat já!“ skočí po přihrávce valihrach. „Myslíš, že já jsem v tomhle nafasovaným těle doma? Taky jsem nesrost s tím bio panákem! S produktem svejch rodičů! Co chtěj potomka! S citlivým přežraným samotářem! Má se kvůli tomu posrat?“

„Kvůli tomu se určitě neposírej,“ opáčí Páťa-Páťa a k zbláznění složitě rozfázovaným pohybem si dolévá sklenku.

CPU DO SEBE ŽIŽLAVOU ROLI ROSTBÍFU. Moje matka byla podle všeho jediná normální. Nikoho neobtěžovala, po nikom nic ne-

chtěla, žila tiše jako pták. Nechala se zaživa sežrat samotou. Byla přesvědčena, že pro ni už jiná cesta neexistuje. Veselá ta moje máma nebyla, s tím jsem ale nemohl nic dělat. Respektive mohl, kdybych svého času slevil ze své představy o sobě. Kabát po paty, holínky, vykulený ksicht natřený bělobou, vlasy zzežené jak po zásahu elektrickým proudem. Kolikrát klečela v předsíni a prosila, ať aspoň ten kabát nechám doma, když je květen. Tajně ženit jsem se taky nemusel. Nebo se to aspoň mohla dozvědět dřív než po rozvodu.

Aspoň jednou v životě jsem ji mohl pohladit po hlavě, když seděla dočista opuštěná v panelákovém bytě, ztloustlá z kortikoidů. Technicky by to nebylo snadné, měla buď přičesek, nebo natupírovanou helmu ztuženou lakem, ale zkusit jsem to měl.

„ZAČALA KE MNĚ PŘED NEDÁVNEM PRAVIDELNĚ DOCHÁZET PARTA ŠESTI – SEDMI CHLAPŮ,“ ŽALUJE VASKA V ZÁSADĚ SPOKOJENÝM VĚCNÝM TÓNEM. „Pokaždý kolem devátý, desátý. Věk čtyřicet plus – kafe, panáky. Po hodině začali mít vulgární poznámky na holky. To víš – zpozorněl jsem. Další den už rovnou na mě – poručej mi panáka, ať si dám s nima, a hned dotazy: kolik platím nájem, jestli bych to neprodal a za kolik. Povídám, panáka ať si daj voni na mě a že nic neprodávám. A voni: V klidu, netlačte na to, třeba si to ještě rozmyslíte.“

„Lidi z Východu?“

„Zdejší, Češi. Nechutný typy, jeden jak druhý. Přespršítí tejdén jeden z nich vyjel po Máše, chyt jí za sukni a hmátnul jí po píce. Tak jsem zavolał policejní zásahovku, ty je vytáhli ven, ruce na zeď, natvrdo je projeli, všichni měli u sebe pistole. Pak se zjistilo, co jsou zač – šéf kladenskejch sekuritáků, ředitel okrsku, tiskovej mluvčí primátora, další vod celní správy... Tak je pustili. Zatím se neukázali, ale čekám je každým dnem.“

„Co budeš dělat?“

„To samý furt dokola – s širokým úsměvem volat policii, dokud je to nepřestane bavit. Nesmíš si je pustit k tělu. Číhaj na každou tvojí chybu a hned jí vobráťej proti tobě.“

„VONO TO NEBUDE DLOUHO TRVAT – NĚCO PŘIJDE!“ HŘÍMÁ KAMARÁD. „Skončej pohádky ovčí babičky! Úvěry, půjčky, leasingy! Nepoteče fanta, dojde sprite! Mladý lidi jsou až moc nasraný! Nemaj kam uhnout! Něco přijde! Já jenom doufám, že to bude nějak usměrněný, předem připravený jako vždycky. Že není možný, aby něco proběhlo spontánně, *zdola!* Nikdy nic neproběhlo *zdola!*“

„Pamatuju,“ navazuje Vaška. „Jak sem těsně po revoluci přijela bandička – dlouhý špičatý boty, černý kabáty i v létě, pod nima bouchačky. Okamžitě převzali kontrolu. A to se bavíme vo nejnižším patře...“

„Vyšší měli přímý kontakty na výkonný složky, jak jinak!“ haleká kamarád. „Ty jim tu poskytly zázemí a umožnily jim začít fungovat v ekonomický sféře. Řeč je vo špičkách ruskojazyčný mafie. Její zákony se, jak jinak, promítly do českýho podnikání, proto to tu tak vypadá. A jestli to někdo z lidí kolem Havla nevěděl? Tak tam neměl co dělat, poněvadž to svědčí vo jeho absolutní nekompetentnosti. Lidi z minulýho režimu nikam nezmizeli! Ani se nikdo novej neobjevil! Ty se akorát promíchali, provařený se stáhli, něco pomřelo, zbytek vyměnil politickou moc za ekonomickou a pokračujou dál! Ty jsou tady pořád! Bylo jim třicet, dneska je jim padesát!“

„Souhlasim,“ vzlykne Vaska. „Máme tady jednu celou generaci hajzlů se svazáckou knížkou a pravicovejma frázema... Srostlou se státním aparátem, maj kontakty, veškerou energii dávaj do toho, aby si uhlídali židli.“

„Dyt' by, kurva, stačilo vyhlásit pár fingovanejch státních zakázek, nasadit provokatéry – během měsíce bude ta svoloč pod zámkem!“ křičí kamarád.

JE TO JEJICH ZAMILOVANÁ HRA. Se zvláštní vstřícnou nenávisť, s jedovatým gustem a s dětskou radostí míchají solidní zdroje s nejpoháňanějšími teoriemi. Jsou plní výhrad, tvrzení, argumentů, dokladů, skrytých možností, pyramidálních podezření, temných prognóz.

Teď přijde čas zdůraznit roli Ruska, vysmát se pravici, levici, co nejvíc to zamotat, uplatnit pojmy: KGB, StB, ÚDV.

MRKNU NA HODINY: 19:06.

„Co je vlastně ÚDV?“ ptám se.

„TO BY TI ŘEK PÉRÁK, TVŮJ ZNÁMEJ – TEN TAM LÉTA DĚLAL. Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu! Tvrdit, že se tady a teď zničehonic vyskytli nějaký *zločinci*, který je potřeba soudit! Takzvaný zločinci nevznikaj a nemizej,“ sděluje kamarád nemilosrdně věčným tónem komplet celé kuchyni. „Ty se akorát nejrychlejc přizpůsoběj novejm poměrům! Přeskupěj se, zajistěj v novejch pozicích a jednaj! Jsou první, kdo se legalizuje! Adolf Palivec, vyšetřovatel ÚDV, uvádí, že původní komunistický struktury dostaly v roce osumdesát osm přimej pokyn z Moskvy: Pomalu se privatizujte, ty, co nejvíc řvali, obětujte, čekejte a připravte se!“

„Na co?“ vloží Páťa-Páťa.

„Na co? My teď tady na chvíli zhasneme, a co si kdo ukradne, bude mít! Takzvaná divoká privatizace!“ hněvá se, jako bychom s ním nesouhlasili. „Lidi z Charty se hájej, že hledali vod začátku možnost, jak se dohodnout – jenže s kym? Palivec říká: *Měli jsme v rukou dokumenty, které poslala KGB dávno před listopadem 89 ministerstvu zahraničních věcí, kde se direktivně psalo, co se připouští jako předpoklad dalšího vývoje Československa – za prvé: Havel ať je prezidentem, ale nesmí vystupovat proti lustrovanejím zájmovejm osobám. Za druhé: Nesmí dojít k represím ani zásadním změnám na ministerstvu vnitra a národní obrany.*“

„Základ – zachovat styky, vazby a odborníky,“ přileje Vaska oleje.

MEZITÍM HRAJEME S PÁŤOU-PÁŤOU HRU. On mi pomalounku naje, já jemu chrstnu do sklínky rychlou dávku, bleskově si přitukneme a padneme každý do své původní role: zpomalený inteligentní chápan a vsedě se kymácející mlčící vypravěč.

„Kdo se stal ministrem obrany?“ duní kuchyň. „Doktor Sacher – člověk jmenovanej do svý funkce ústředním výborem KSČ! Někdo se diví, že byl vod začátku spolupracovníkem Státní bezpečnosti? Kdo měl asi za úkol hlídat průběh transformace? Lidi školeny KGB – měli praxi, byli cvičeny a reagovali okamžitě, protože měli informace z první ruky! Kdo ovládá zahraniční obchod, je ekonomicky nepostradatelnej – vždycky a všude!“

„To bych ti podepsal,“ řekne Páťa-Páťa do ticha a nabryndá si půlku sklenky na svetr.

KAMARÁD STOJÍ UPROSTŘED MÍSTNOSTI, ODPOČÍVÁ. Oddechuje jako po zápase. Taky se mu už zvolna hrne padesátka. Nalévá si čaj, cpe si do požeráku tři chlebičky najednou. Mocně mlaská, žvýká, polyká.

Neústupná letora. Cestovatel v sobě. Co ho znám, sestupuje po nejistých vláknech hlouběji a hlouběji do sebe, aniž ví, co ho tam čeká. Neznačí si zpáteční cestu. Ne bez emocí ohledává vraky odžitých dní. Zkoumá, srovnává, zpracovává, konstatuje, svolává rány, chrlí lávu, zatracuje homo sapiens. Zrazují ho však modré oči – genetické razítko lidsky vstřícného Polabí.

„Přejde nás humor! A to brzo!“ tvrdí s naběhlým čelem. Vzápětí se chechtá, až slzí, drže si žaludeční vanu. Vraný koník smíchu ho nicméně zvolna unáší do temnot. Je už tak daleko, že je má rád. Lákají ho. Nepřipadají mu nebezpečné.

Ostatně, jak jsme tady, nikomu z nás.

„Kachny jsou hotový!“ řičí do kouřícího vulkánu otevřené trouby.

19:42. Začíná potravní slavnost. Obřad přijímání. Masorádova mše. Chlupatý netvor u plotny s funěním páře obsah pekáčů, kosti praskají. Extra nakládá na talíř každému podle zásluh. Sedíme nad obrovitými kachními dílci, dvěma kládami pórku, půl kilem jater, vše zalito bohatě vonící omáčkou. Před námi mísa černé, mísa rudé a mísa strakaté rýže.

„Nebojte se, je toho dost! Tohle je jenom takovej předkrmečéék,“ ujišťuje nás náhle tenkým hláskem štětinatý vorvaň v nátělníku.

Bloudíme roklemi opálených kostí, špalků masa, spečené cibule. Hledáme, odkud začít.

20:03. Vaska se šťastně usmívá. Jak žvýká, uši mu putují po vyrudlé, kavárenským magmatem zakalené kozácké lebce.

20:11. Kosmický balvan se v kotrmelcích řítí k naší křehké matičce. Řízne do Brazílie, smete Kanadu. My zbylí se budeme příslušně dlouho plazit v bahně, lapat po vzduchu, srát krev, kašlat popel, dávit vlastní minulost.

20:15. Kamarád s Vaskou zaujatě ohryzávají drůbeží kadluby z druhé porce. Pátá-Pátá s krabí neuspěchaností ožižlává svoje první křídýlko.

Sedím tu s úzkostnou atakou a kachním hnátem v ruce sám. Nic hezkého – vše se zredukuje do přívalu staccatových, elektricky žahavých vln. Živočich se cuká, dusí ve vlastní šťávě, chrlí adrenalinové vosy.

20:18. Za osm minut bude asteroid šestadvacet tisíc kilometrů od nás. Prakticky kousíček. Gravitace, která drží na vodítku Měsíc, nemůže nezpracovat.

20:19. Ale kdyby to šlo, odvrát' tento kalich. Není zase tak špatná, tahle existence. Znič nás příště. Pokračujte, hoši! Jak to bylo s Putinem?

20:20. Mlčíme, naplněni jídlem. Držíme prázdné sklenky. Nevím, na co myslí oni. Možná na nic. Sedí a tráví. Vaska uléhá na gauč.

20:23. „Bejt pragmatik je úctyhodnej výkon, nicméně obludně nezajímavej,“ říká Páťa-Páťa.

20:24. „Prázdněj pragmatik je ale žádoucí forma občana – těch bude přibíjvat,“ šeptne Vaska. „Už teď je jich víc, než je snesitelný.“

20:25. Byt se otřese táhlým rachotem. Otočím hlavu k oknu. Přes celé nebe se táhnou dvě žhavé čáry.

20:26. Za domem vede betonový železniční most. Po něm zřejmě duní nákladní vlak. To, co vidím v okně, je dvojitý odlesk lustru.

20:27. „Nemám trochu vyvětrat?“ táže se hostitel.

20:29. Do kuchyně proudí chladný večerní vzduch. Ticho. Křik raců od řeky. Kdosi startuje auto. Všechno v pořádku, zdá se. Posel nás minul. Zase nic.

„POTŘEBOVAL BYCH NUTNĚ FOTOKOMORU,“ ŘÍKÁ PÁŤA-PÁŤA.

„Tak si jí zařid,“ radí s medovým úsměvem Vaska. „Máš byt – možná nemáš v pořádku vodu, elektriku, nemůžu vědět. Ale jestli máš bydlení aspoň trochu v cajku, vybavená fotokomora tě přijde bratru na sedumnáct tisíc.“

„To je složitější.“

„Možná je nemáš – to se může stát. Taky si pučuju, abych přežil.“

„Mně se doma všechno sype,“ drmolí nehybný chameleon ze stínu. „Fotokomora musí bejt suchá, čistá, nesmí se vlivem těžký dopravy votřásat, teplota celoročně jedna až třiadvacet, voda musí téct čistá, nesmí v ní bejt rez, musí bejt stabilní voltáž v zásuvkách. Plus čistě subjektivně – dosažitelnost. Když mám volno, tak tam potřebuju zaplout a makat. Vod nuly k první fotce to může trvat půl hodiny, hodinu, a pak už to jede: usebrání, vytržení, volnost.“

„Děláš na negativy, máš to těžší. Ani mě nebaví digitál,“ přeskočí Vaskovi hlas, „taky rád dělám na negativ.“

„Negativ je vobyčejná surovina,“ repetí Páťa-Páťa. „To může bejt rychlovka – jasný, může vzniknout v bordelu, ale práce ve fotokomoře chce klid. A ten v sobě momentálně nemám.“

„CHCEŠ FOTIT?“ TÁŽE SE VASKA HLASEM ZNAVENÉHO TYGRA Z OTOMANU. „Tak fot! Mně taky nikdy nikdo nic nedal – to je všechno tvrdě vybojovaný. Mockrát jsem louskal prdelí para vořechy! Boj na plnej úvazek na mnoha frontách, hochu. To neni sranda – věčně se na někoho smát. A stejně se může stát, že přijde pan Šikovnější a já ze dne na den zmizim,“ vykládá, jako by četl dítěti pohádku. „Například já stabilně dlužim majitelům devět miliónů a musim ten dluh udržovat – kdybych dlužil *míň*, už tam dávno *nejsem*. Zadlužený jsme všichni, dluhů se neštit.“

„Musel bych je mít z čeho vrátit.“

„Řeknu ti to takhle – dělej, co musíš.“

„JESTLI NĚCO CHCEŠ, TAK TO DĚLEJ!“ VRACÍ SE DO HRY VALIBUK. Je vším tím proviantem na rozdíl od nás posílen, osvěžen, zbystřen. Procesor dává opět plný výkon. Kdybych vložil šém: *Willi Leimer, Genrich Jagoda, Obama, Buddha, projekt SLAM (PLUTO), Směrš, vril, Okamura*, bleskem namíří kanón a spustí.

„TUHLE JSEM CHTĚL KOUPIŤ OBRAZ VOD VĚROMÍRA,“ PROZPĚVUJE VASKA DO STROPU S RUKAMA V TÝLE. „Líbil se mi, vystavoval ho u mě.“

Zaloví u pasu, vleže napřáhne ruku se smartphonem k jednomu každému z nás, abychom viděli. Vidím žluté zuby požírající modrou kachničku, zatímco kolem zběsile víří šedí motýli.

„Nabíd jsem mu deset litrů na ruku, von se nafouk a řek si pa-desát. Tak jsme to stornovali – a co byste řekli? Ten samej večer Věromír přijde, jestli bych mu nepučil pět tisíc. Peníze vod něj v životě nevidim – беру ho tak. Muj problém, že mám na kriply slabost.“

Roluje další fotky, už pro sebe.

„Kdežto ty bys prodávat moh, kdybys nebyl línej,“ dodá. „Můžu ti u sebe zařídit výstavu, ale musel bys projevít aspoň základní zájem.“

PÁŤA-PÁŤA DO SEBE VMANĚVUJE OBSAH SKLENKY. „Když se chladnej vesmír zeptá, ohnivá voda odpoví,“ řekne.

„Chce někdo dolejt?“ tážu se.

Ze tří stran přilétnou sklenice.

„Zase jsme to přežili,“ podotknu.

Všichni obrátí nažhavené paprskometry proti mně. Dva až tři proti jednomu, základní archetyp.

„Je to zlý – budeš muset žít,“ sykne Vaska.

„Komety se tady v domě báli jenom dva alkáči, bejvalý světský, ty sedli do vlaku a jeli na chatu, chata je bez debaty bezpečnější. Stařecká úzkost je prevít.“

Páťa-Páťa se bez milosti přidá. Smrtně minimalistické mrzácké aikido – z čeho žiješ, kdy se budeš stěhovat? Kam? Připadáš mi nákej smutnej. Počítač už ti funguje? Co ta poslední holka? Ta sym-paťačka z Liberálu?

Přemýšlím, co mě k nim vlastně váže. Proč mezi ně chodím. No pro tohle – pro tu hru. Černá groteska. Volné fórum. Padni, kam

padni. Vstaň a chod'. Čtyři mládenci u stolu. Uvnitř každého se ze všech sil štětí, čuří, raduje, brání, případně útočí okopaný, vypelichaný, ranami zpitomělý tvor.

„Hoši, jenže,“ povídám. „Většina jevů, který akceptujete, je uměle koncipovaná tak, aby budily pasivitu, strach, skepsi. Vy na tý skepsi stavíte – je to dobře?“

„Kde bereš smích?“ zívne Vaska. „Rád ho taky zkusim...“

„Kde – v sobě.“

„Kdybych se živil tím, čím ty, a nevěděl, co se mnou bude za měsíc, možná bych se smál, a možná taky ne.“

KAMARÁD SE NEVMĚŠUJE. Je na tom stejně jako já – obyvatel ulity Norek. Potápěč. Zaměstnanec vnitřní laboratoře. Jedinec průběžně proplouvající nehorázně zbytnělým sněním.

„Nejistota je smrt,“ dí Páťa-Páťa. „Svah, po kterým svištíš do tmy.“

„Kubin – *Der Mensch*,“ doplní majitel kuchyně. „Ten ale sviští do světla,“ namítne Vaska.

Z tmavých zákoutí bytu na nás hledí sépiové tváře babiček, inženýrů, neteří, tet. Zasklené fotky sivookých polabských krasavic se sametovými líčky, retušované snímky mužů s předčasně prořídlymi kulovitými hlavami.

Kamarádovi rodiče celoročně pobývají na chatě, a tak mu připadl byt plný závěsů, přehozů, lustrů, deček, zimníků ve skříních, prachu, molů, srnčích parůžků, olejomalb, váz, sošek, zástěn, ponuře zastlaných postelí, starých časopisů, palem, lián, agáve a fikusů.

Zabydlel se primárně v přetopené kuchyni, v koupelně a na WC, ve zbylých místnostech kraluje přes den studený vlhký šerosvit, v noci absolutní tma plná roztočů, knih a elementálů.

V akváriu za mými zády masitý sumeček přitištěný břichem ke sklu chtivě ohryzává řasy. Kolozubý ústní otvor bez oddechu pracuje. Rádio hraje takřka neslyšně Dvořáka, Smetanu, Janáčka, Suka.

„MUSIM JET, KLUCKA,“ ZVEDÁ SE NÁHLE ČERSTVÝ VASKA, NATAHUJE PŘES HLAVU SVETR. „Mějte se a díky.“

Jeho způsob. Vezme žlutého anděla do Hodkoviček, vyvenčí – nakrmí – počičmá fenu, oněmělý dojetím zkontroluje spící dceru, o niž se dělí s rozvedenou ženou, nařídí budík, na čtyři hodinky zdechne.

V šest bude na place. V sedm dorazí noční vlna exotické mládeže. Vaska bude ledovým okem hlídat, aby netřískali sklo. Dá holky do latě. Permanentní režie zaměstnaneckých vztahů. Lavíruje mezi galánem, zpovědníkem, chápavým fotrem a přísným velitelem. Nabídne preso pasážové ochrance. Všechno má v merku. Ta ubere, tam přidá. Miluje to tam. Léta piplání, oprašování. Ovládá umění, jak nekonfliktně vystrnadit nižší a střední galerku. Armény, Čečence. Bud' na ně platí jeho ruština, a když ne, poradí si jinak. S mnohoznačným úsměvem vyláká hosty ven a tam už čeká policejní zásahovka – namakaní hoši z malých měst, co musí být tvrdí, aby se udrželi v Práglu.

Přátele naopak nezřízeně hostí. Nezřídká dává všanc našim sprostým hubám dvanáctileté single maltky, japonské whisky, ušlechtilé rumy, koňaky. Často s cudně sklopeným zrakem, se slzou v oku zatáhne celovečerní pitku. Tu slzu je třeba vykoupit. Vyklopit vlastní průser, rozervat si hrud', na pár vteřin se zbláznit, zabečet. Stačí zabečet – on už ví.

NASYCENÝ BRACH PO NĚM S HEKNUTÍM PŘEBÍRÁ MÍSTO NA KANAPI. Potřebuje oddálit příchod odcházejících rituálů. Zahlušit moment, kdy se budeme loučit. Vědom si tiché obsedantní úpornosti, s jakou ho Páťa-Páťa donutí zapnout počítač, najít dopravní řády, mnohokrát ověřit přesný termín přípoje. Vodit ho po bytě, aby se rozchodil. O nandávání bundičky, šněrování bojové obuvi nemluvě.

„S přicházejícím předjařím se bláznům hnuly ledy,“ povídá ze sláble s rukama na břiše. „Předevčírem v pět ráno telefon – volá

Křičák a hned bez vokolků: *Věříš v Boha? Já, já, já myslím, že se nade mě vyvyšuješ! Mluvíš jako zákoník! Uvažuj o tom!* a zavěsil. Mánie v něm úplně štěkala... Sotva usnu, novej telefon – Křičákova osmdesátiletá maminka mě třaslavým hlasem prosí, abych mu odpustil. Že prej před chvílí telefonoval a žaloval na sebe, že se se mnou strašlivě pohádal, a žádal jí, ať mi ihned volá, že se syn omlouvá.“

„Apropó,“ říkám, „když jsme u vmlouvání, chtěl jsem se ti vmluvit za ten večer v Cihelně – byl nepodařenej. Přitáh jsem tam nesourodý lidi.“

„Mně se ten večer líbil, byl specifickej. Blbý to měli tvý dva známí, co seděli vedle nás.“

„To byla přece moje bejvalka – Betyna s mužem.“

„Nekecej – taková výrazně vokatá, hubená kdysi? To fakt byla vona?“ natočí ke mně rozpařený, mroží srstí zarostlý obličej s očima navrch hlavy.

„No jo.“

„Tak měla smůlu – čtyři hodiny musela poslouchat paranoidní komentáře, který s Vaskou, jak víš, léta pěstujeme. To holt není pro třetí ucho.“

„Není to vůbec pro ucho, řek bych spíš,“ ozve se Pátá.

„Není, no. To je naše s Vaskou... My už léta, áchr,“ chrčí, polyká vzduch, napůl už zabírá. „Pamatuju si, chrr-á... jak ta Betyna při vodchodu nesouhlasně vrtěla hlavou a její muž si mě prohlíd s takovým prázdnyh hněvem...“

„ČTVRT NA PĚT – BĚŽIM,“ ŘÍKÁM, NATAHUJU MIKINU, KONTROLUJU TELEFON, CINKÁM KLÍČI.

„Nechceš eště něco – kus loveckýho salámu aspoň?“ reaguje z polospánku nenažranec. „Pár chlebičků? Rostbíf? Co vzorek rejže takhle?“ převaluje se ve snaze vstát, až péra úpějí.

„Jsem nažranej jak čardášová ropucha, v klidu lež.“

„Šlo to teda celkově?“

„Excelentní – zázvor sednul.“

„Vid' – ten to chtělo! Jenom trochu, ne moc! To jsem rád! Ne-
přehnal jsem to?“

„Trefils to akorát.“

„Já jsem, jářku, hlavně šťastnej, že se povedla ta šťáva! Pro mě
byl zázvor neznámej terén, krok do tmy! Já ubohej žrout – to budu
dojít dva dny! Mám se ti kouknout, kdy jede noční bus?“

„Neblázni, jezděj každou půlhodinu. Já bych spíš rád, kdyby mi
někdo fundovaně vysvětlil, jak to přijde, že kolem nás ten samej den
prohučej dva na sobě nezávislý asteroidy, jeden má maximální sle-
dovanost a udělá prd, kdežto vo druhým se do poslední chvíle neví.“

„Dozvíš se spoustu verzí, vod rána to pojede. Novinářská čtve-
rylka! Každá čuryna se ti vyjádří!“

„Princip Rašómon – ani přímý svědci se neshodnou, každěj to
viděl jinak,“ řekne Páťa-Páťa, učiní pokus vstát a padne zpátky do
židle.

„Sed' a měj se,“ klepu mu vychladlou rukou.

„Adios.“

V PŘEDSÍNI U VĚŠÁKU PŘEBÍRÁM OBVYKLÝ DAR NA ROZ-
LOUČENOU – DISK POPSANÝ PEČLIVÝM HŮLKOVÝM PÍSMEM.

„Tady jsem ti zase vypálil... Hru na pláč – Forest Whitaker, dobrej
film z občanský války v Irsku. Věrohodnej!“

„Znám – díky, na ten se s radostí mrknu.“

„Pak tam máš Baltazarovu hostinu aneb Noc se Stalinem, vřele
doporučuju! Dál Kavkazskýho zajatce, Krásku dne, to nevim, co je,
stáhnul jsem a neviděl. Chladné léto roku 53 – nádhera samozřejmě.
Nelítostný souboj – místy slabší píčovina, ale dobrá kulisa k večěři.“

„Al Pacino – polda duší i tělem.“

„Jasný! A pak klasika: Psi. Znáš! Polsky bez titulků, ale tam rozu-
míš všemu: *Mysliš, že nie klamal? S akumulátorom na jajah ješče
nikt nie klamal!*“

„Pěkej humus, podívám se, díky.“

„Tady máš ještě vypálený ňáký fotky,“ předává mi další disky. „Lenin v paruce, když utikal v sedmnáctým roce přes finský hranice... Lenin zívající na Capri... Lenin v Gorkách – paralýza před smrtí... Máčení Leninova záložního dvojníka ve formaldehydu v anatomickém ústavu při mauzoleu – má jinou pleš, jakoby vyholenou. A pár volovin pro legraci – Brežněv v laponském kroji, kartotéka montrealskejch prostitutek ze čtyřicátejch let, fotodokument o inženýru Formisovi. Promiň, že jsem zase kázal, já to jinak neumím.“

„Máš to rád – dělej to.“

„Dělám to, co se známe – osmadvacet let jsem hubu nezavřel. Dneska jsem ale poprvý viděl, že z nás už taky začínaj vylezát unavený vrásčité přeludy, zestárlý démoni mládí. Zajímavý tichý holky, který jsme milovali a neměli, případně měli a ztratili. Tak jo! Příště můžeme jít zas v klidu na jedno, projít se po Vršovicích. Popřípadě u tebe dáme čaj a já bych si pučil toho Boudníka, jestli to nevadí? Jó? Tak jo, díky a měj se! Čau, čau!“

„Zavoláme, vymyslíme, předáme – čus!“ hulákáme na celý barák. On jako rozpařený chlupatý brankář vyplňující rám dveří v prvním patře, já v kulichu a rukavicích od hlavního vchodu.

STŘIHÁM TO OPĚT ZADEM KOLEM BENZÍNKY. Míjím dvoukřídlá plechová vrata přepásaná řetězem, na nichž je cosi psáno rozměrným žlutým písmem. Konečně mám důvod použít svítilnu LD22, kterou mě Páťa-Páťa před půl druhým rokem donutil koupit za patnáct stovek, aby si ji mohl v klidu prostudovat.

Zmáčknu čudlík, čtu: *HLEDÁM NĚKOHO ASPOŇ TROCHU NORMÁLNÍHO – KDE JE, KDE SOU? NEBO SEM MIMO JÁ?* Pod tím: *LADĚNA MÁ KUNDU JAKO TAŠKU NA HUSY.* Pod tím: *PROSÍM O PRODLOUŽENÍ ŽIVOTA! KALISTA*

V nočním autobuse nade mnou bez držení jedoucí opilý muž. Potácivě se kymácí. Doširoka rozkročen padá, nejčastěji na mě. V poslední chvíli pád vybere. Jde do záklonu, načež se odpoutá, zmizí topornými odskoky v hloubi kloubové harmoniky.

Nábřeží, říční odlesky. Autobusák to hrne do zatáček, až rukávy kožených bund zavěšených pasažérů vržou. Tma a zase tma. Po nějaké době můj člověk opět přiskáče, znovu to zapíchne nade mnou. V zatáčkách bezmocně naráží tělem do tyčí, do lidí. Má oduševnělý výraz, mírnou tvář. Mocně v něm škrká.

Jsem připraven bleskurychle uhnout. Když harmonika prudce brzdí za křižovatkou na Sokolské, hodí konečně záda mezi luxusně oděné černochoy. Ti mu nevěnují miligram pozornosti. Muž leží na zádech, v ruce mobil, do něhož říká klidným hlasem: „Jedu k tobě.“

VŽDYŤ VY, HOŠI, NAPADÁ MĚ BĚHEM STÁNÍ NA PŘECHODU PŘES MAGISTRÁLU, VŮBEC NEBERETE V POTAZ MOŽNOST DEZ-INFORMACE! Přejímáte zprávy ze zdrojů, které jsou vám milé, jako hotovku. Předem s nimi souzníte. Je vám buřt, že sám informační tok je založen na účelových deformacích. Potřebujete nepřítel, tak ho máte. Váš nepřítel se jmenuje současnost.

JEDNAPADESÁTKA DORÁŽÍ PŘESNĚ. Vmáčknu se mezi hřmotící mládež smíšenou se zlískanými opozdilci, netečnými stařenami a do sebe zabalenými zasmrádlými kapucíny.

Mládí je poutavější. Tenhle má na nohou fresh galusky rovnou z regálu a ksicht jako prasklou merunu, tamten ze sebe dělá pohrdavého alternativního piráta. Další se houpe v bocích, luská a nestoudně vybízí ostatní, ať se přidají, protože má v žilách THC, MDMA, diacetylmorfin, etanol a patří mu svět. Vytahují se, přeřvávají, neposlouchají. Hovoří přízračně vyprázdněným jazykem převzatým z médií. Holky brebentí, protahují akcent. Každý chce vyzářit svůj momentální stav.

Na Míráku přistoupí bělovlasý kovboj. Kštice, knír, tabákový plášť. Připadá si být krásen. Krásen a pěken. Líbiv, obdivuhoden. Viditelně ho rozčiluje, že si ho nikdo nevšímá.

MÁM TYHLE CESTY NOČKOU RÁD. V lidech se přímo před očima rozvíjí cosi nového, neznámého, nepojmenovaného. Má to zajímavé rysy, projevy i znaky. Jen to dávno není pro takové, jako jsem já. Můžu to zkusit popsat, ne už prožít.

Ostatně je sobota. Den po konci světa. Vstanu ve dvanáct, dám do čaje cukr, mléko, panáka ballantinky – recept mojí babičky Alžběty – a zapnu Dell.

KLADU PODRÁŽKU NA REFÝŽ. NULOVÝ PROVOZ. Nikde nikdo. Korunní třída olepená zbytky sněhu se svažuje dolů, do neustále se měnící přítomnosti.

Obzor se vlní náznakem svítání. Stojím na rohu, zasažen jitřním malachitem. Od vrcholu čtyřhranné vodárenské věže zdobené troubícími anděly se odrazí paprsek nového dne. V bledé tmě za-
hoří boží pozouny barvou tekuté oceli. Kdesi nade mnou začuříká sýkorka. Na okamžik mě ochromí zběsilá touha to všechno zastavit, pozdržet. Zatáhnout za brzdu. Zůstat tu. Stát a civět. Nikam nejít. Nepokračovat. Nezhebnout.

„TĚ ZDRAVIIM,“ ZACHROPTÍ MI ZA ZÁDY HLAS. Soused – restituent, křivonohý držitel masny a vývařovny. Onehdy mě potkal v půl páté ráno, vezl jsem si domů rychlovku – nabourané libido ze vztahu, co netrval ani tři neděle. On šel z biliár klubu, kam chodí honit koule. Oba jsme měli příslušně naváto. Krafali jsme dobrou hodinu. Věšel jsem mu na nos bulíky, až se ze mě kouřilo. Od té doby mě má za příbuznou duši.

„Zdravíčko,“ odpovím.

Má i v té zimě na sobě laciné barevné kraťasy. Uzly křečových žil na lýtkách. Ptá se jako obvykle, co náš dům. Co je s majitelem, je-li zdrav. Z jeho otázky čiší bezděčná neúhybná dravost. Ať řeknu, co řeknu, pochybovačně křiví plochý, takřka beznosý obličej. Tváří se, že ví něco, co já ne. Ergo mě co nevidět koupí i s domem, z mého bytu udělá nekuřáckou jídelnu a mně nezbude než se jít oběsit.

Zatím je ale všechno v pořádku, takže lovím klíče, odemykám a jdu do peřin.

Oscaru Rybovi in memoriam, únor 2013

Čajovna

(2014)

JAKO OBVYKLE ZKOUKNEŠ VÝVĚSNÍ SKŘÍŇKU PŘED KRÁMKEM. Ve dle upoutávek na čarovné houby, kustovnice, housenice a jiné tam visí leták s podtiskem čajových lístků. Vypráví mírně kostrbatou korektní češtinou o tom, jak se král Wu z dynastie Čou pokusil za dob svého panování vyřešit problémy s alkoholem – zavedl za nezřízené pitky trest smrti. Následující tisíce let se navzdory jeho příkazu situace nezměnila, o čemž nás přesvědčuje příhoda ze života ministra Wej Jaoa, jež se odehrála na hostině, kterou pořádal císař Sun Chao. Od hostů se vyžadovala značná konzumace vína – každý musel vypít nejméně sedm litrů. Wej Jaovi ten den nebylo dobře, a tak si nechal s tichým svolením císaře dolévat do šálku místo vína čaj.

Což je pointa a zároveň, jak text dodává, *inspirace pro léčbu závislosti na démonickém alkoholu a jiných drogách – euforisující účinky čaje mohou být i dnes plnohodnotnou náhražkou.*

STISKNEŠ KLIKU, VEJDEŠ. Tajemné cinknutí zvonku přivolá zpoza paravánu zachovalou asijskou dámu.

Úvodní tah se nemění. Pozdravíš, mírně se ukloníš, ona též. Chvíli obcházíš police s řadami totožných stříbřitých pytlíků. Co je uvnitř, stojí propiskou na kousku samolepky na lemu – Tie Guan Yin, Shou Mei, Mei Gui Hong, Bai Mu Dan, Fu Ding Bai Mu Dan.

Paní vyčkává. Stojí za pultem, jako by tam stála mnoho tisíc let. Má zelinkavé tvídové sáčko s koženým límcem – mix Číňanky s werwolfem. Vysoká jako ty – z očí do očí. Malinko liščí rysy, ne-li vlčí. Též je malinko přítomno něco z Mairgreta, z Fantomase.

Trvale z ní vychází cosi, co tě zbavuje neklidu i klidu zároveň. Rád bys s ní dal řeč o něčem normálním, ne pořád o čajích.

„Já tady minule sháněl, víte,“ povídáš, „takový ten zeleně vakuovaný oolong.“

„Ano – ten jsme neměli.“

„A nemáte nějaký podobný?“

„Z vietnamských je tu Ché Xanh,“ řekne, vezme sáček, odsype na porcelánovou mističku ve tvaru pisoárku, strčí ti ji k nosu.

Distingovaně přičichneš.

„Jestli můžu prosit, radši bych takový ten těžší, víc taninu.“

„Jemný?“

„Spíš drsnější.“

„Máme jemné a výraznější, pokud mluvíme o zeleném.“

„Radši bych tedy nějaký výraznější.“

„To by mohl být Che Thai Nguyen – ten máme za osmdesát. Spíš než vietnamské bych vám ale radila zkusit čínské – jsou jemnější a zároveň výraznější.“

Podrží ti před nosem ňuchadlo s novým vzorkem. Natáhneš krk, nasaješ.

TAKHLE NĚJAK MOŽNÁ ZAČÍNÁ DEMENCE, NAPADNE TĚ. Žádná zvláštní změna, jen nepatrný posun. Ať uděláš, co uděláš, málokomu bude jasné, o co ti přesně jde. Dokonce ani tobě samému. Tudíž se zvolna, ale jistě přestaneš snažit, aby ti druzí rozuměli. Tím pádem výrazně ubude lidí, co ti budou ochotni naslouchat. Přinese ti to svobodu. Tu, k níž ses odjakživa modlil, protožeš neměl ponětí, jak doopravdy vypadá.

„Čínský oolong – Železná bohyně, má opravdu výraznou vůni,“ vrátí tě kultivovaný hlas zpět do krámu.

„Tak si ho možná vezmu.“

„Nebo mohu nabídnout Bi Luo Chun,“ pokračuje. „Popřípadě tento – je dražší, ale lepší... Nefritové jarní spirálky máme za sto čtyřicet.“

„A můžete mi, prosím, některý doporučit?“ ptáš se, ztracen.
„Nějak se v tom nedokážu zorientovat.“

„Vy už jste tady byl, ano?“ prohodí.

„Několikrát, ale pořád nemůžu najít ten pravý.“

ZDVOŘILÝ ÚSMĚV NEZMIZÍ, KDYŽ UVAŽUJE. Možná to ani úsměv není. Zato ty se na ni křešíš jako Lojzík z Jedličkárny.

„Já si myslím,“ řekne, hledíc ti přímo do očí, „že pro vás je nejlepší zelený čaj Mladý opičák.“

Cítíš, jak ti vzplály boltce. Jak nezadržitelně rudneš. Nejhorším možným způsobem – plnotučný nachový signál.

„A tak mi ho dejte,“ zadrmlíš.

„Je však spíše z té horní cenové kategorie,“ podotkne.

„Nevadí,“ štouráš prstem v peněženke plné prošlých účtenek, fotek, vizitek.

„Navíc je velmi jemný – ne jak chtěl jste vy.“

„Nevadí,“ řekneš, kradmo setřeš pot.

Při vracení drobných ti vypadne dvacetikoruna, zakutálí se pod pult.

„Já se omlouvám,“ řekne paní.

„Peníze jsou od toho, aby se kutálely,“ dáš do placu poslední zbytek přičetnosti.

„Jistě,“ odvětví.

Z NEBESKÉ BÁNĚ SE SYPE SNÍH. Na dráty, větve, klandry, stěrače a kapoty se lepí velké mokré vločky. Ve vzduchu je rázem vůně zimy. Město se akusticky zatlumí, ztichne. I největšího pitomce zasáhne vteřinové mystérium.

S dosud zarudlým ciferníkem čteš inzerát na kandelábru:
ZTRATILA SE JEZEVČICE – HLADKÁ – HNĚDÁ – HODNÁ – MALÁ – SLYŠÍCÍ NA JMÉNO ANČIK! ODMĚNA PŘI NÁLEZU.

Kolem jde žena kolem čtyřicítky, dvě až tři děti, v práci očištec, doma peklo, na hlavě růžový kulich. Před ní šmatchá na splihlém vodítku jezevčík.

Těž ji upoutá cedulka.

„Není to Ančik?“ nadhodíš, zašklebíš se na psa, mrkneš na pejskařku.

Nemá sílu reagovat, jen zvrátí oči v sloup a hned je přivře, jako by čekala facku.

„Pardon, hloupej vtip,“ řekneš.

„Pod!“ štěkne žena a trhne vodítkem.

Pod, štěkneš v duchu a trhneš vodítkem.

Pod, štěkne kdosi a ty cítíš trhnutí vodítka.

Pod, štěkne vodítko.

CHLUPÁČ CUPITÁ NAVYKLOU TRASOU, MAJITELKA ZA NÍM. Cpeš třpytící se pytlík s Opičákem do brašny, míříš k domovu.

Spontánně vyplázneš jazyk, chytáš do huby vločky, ochutnáváš sníh.

Vlastně ne – doboha! Jsou dvě! Před druhou jsi měl sraz před kostelem! Pádíš chodníkem. Klouže to, chvílemi stavíš, smrkáš, kašleš, odplivuješ, dýcháš jako lokomobila, píská ti v harmonice.

A to máš v sobě od rána jenom tři hrnky čaje a sklenici vody, nic víc.

Emil Hakl
Hovězí kostky
(jedenáct povídek)

Fotografie na obálce Bowonpat Sakaew/Shutterstock.com
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 30. 7. 2021

ISBN 978-80-274-1734-6 (epub)
ISBN 978-80-274-1735-3 (pdf)
ISBN 978-80-274-1736-0 (prc)